

Newsletter

จดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มกราคม - มีนาคม 2566

ISSUE 105

Scan QR Code
for Digital file

HIGHLIGHT

จริยธรรมกับการวางระบบบัญชี
จากนามธรรมไปสู่การปฏิบัติจริง

การกำกับดูแลและผู้นำทำให้คุณภาพ
ของสำนักงานสอบบัญชีดีขึ้นอย่างไร

ทำความเข้าใจร่าง IFRS S1 – IFRS S2
ที่มุ่งเน้นเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน
เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุน

คุณค่าวิชาชีพบัญชีจากพลังบวก

**Ethics &
Accounting
Professions**

Editor's TALK

สวัสดีครับ พี่ๆ สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

เข้าสู่เดือนมกราคม..เดือนแรกของปี 2566 ซึ่งเป็นสัญญาณของการเริ่มต้นสิ่งใหม่ ๆ และเป็นช่วงเวลาที่เราหลาย ๆ คนใช้เป็นโอกาสในการตั้งเป้าหมายให้กับชีวิตอีกครั้ง นื่องคิดขออวยพรให้พี่สมาชิกทุกท่านประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และในโอกาสนี้ นื่องคิดขอเริ่มต้นปีด้วยการน้อมนำ ส.ค.ส. พระราชทานของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาเพื่อเป็นสิริมงคลแด่ผู้อ่านทุกท่านตลอดปี 2566 นะครับ

สำหรับ TFAC Newsletter ฉบับที่ 105 ประจำเดือนมกราคม - มีนาคม 2566 มาในธีม “Ethics and Accounting Professions” เพราะวิชาชีพบัญชีมีบทบาทสำคัญต่อกิจการงานในทุกภาคส่วน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงต้องดำรงรักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณทางวิชาชีพเพื่อให้ผลงานเกิดการยอมรับและเชื่อถือได้ “จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี” จึงเป็นรากฐานสำคัญในการช่วยให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ดังนั้น บทความในฉบับนี้จึงประกอบไปด้วย บทความที่เกี่ยวข้อง อาทิ “จริยธรรมกับการวางระบบบัญชี จากนามธรรมไปสู่การปฏิบัติจริง” “คุณค่าวิชาชีพบัญชีสร้างจากพลังบวก” “การกำกับดูแลและผู้นำ ทำให้คุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีดีขึ้นได้อย่างไร” “ทำความเข้าใจร่าง IFRS S1 – IFRS S2 ที่มุ่งเน้นเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุน” และ “บทบาทของมหาวิทยาลัยกับการสร้างความยั่งยืนในด้านการศึกษาคณาวิชาวิชาชีพสร้างจากพลังบวก” เป็นต้น ขอให้ทุกท่านติดตามอ่านเพื่อประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคตครับ

สุดท้ายนี้ นื่องคิดขอให้สมาชิกทุกท่านมีความสุขสดชื่นในเทศกาลปีใหม่อีกกันถ้วนหน้า ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความสนใจ และติดตาม TFAC Newsletter มาอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญที่สุดนื่องคิดต้องขอขอบคุณคณะกรรมการและนักวิชาการทุกท่านที่เอื้อเฟื้อบทความอันมีประโยชน์ต่อวิชาชีพบัญชีเสมอมา นื่องคิดจะนำทุกข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ พร้อมคำติชมจากท่านถือว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะนำไปปรับปรุง และพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นต่อไปครับ

นื่องคิด

จดหมายข่าว

โดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่อยู่ เลขที่ 133 ถนนสุขุมวิท 21 (อโศก)

แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ

รหัสไปรษณีย์ 10110

ที่ปรึกษา

• ปิยะพงศ์ แสงภัทรราชย์

กรรมการสภาวิชาชีพบัญชี

ด้านประชาสัมพันธ์

วาระปี 2563-2566

• ภูษณา แจ่มแจ้ง

ผู้อำนวยการสภาวิชาชีพบัญชี

คณะผู้จัดทำ

• สาวิตา สุวรรณกุล

ผู้จัดการส่วนสื่อสารองค์กร

• สุขุมลย์ แก้วสนั่น

• ชยากรณ์ นกุล

• กิตติมา ทองเอียด

• กฤษณะ แก้วเจริญ

เจ้าหน้าที่ส่วนสื่อสารองค์กร

วัตถุประสงค์

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มิใช่การให้คำแนะนำหรือความคิดเห็นด้านกฎหมาย ทั้งนี้สภาวิชาชีพบัญชีสงวนสิทธิ์ไม่รับรองความถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันของข้อมูลเนื้อหาตัวเลขรายงานหรือข้อคิดเห็นใด ๆ และไม่มี ความรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ไม่ว่าเป็นผล โดยทางตรงหรือทางอ้อมที่อาจจะเกิดขึ้นจากการนำข้อมูลไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด ในเอกสารฉบับนี้ไปใช้

กำหนดเวลา

เผยแพร่เป็นรายไตรมาส

ข้อมูลติดต่อ

Tel : 02 685 2514, 02 685 2567

Facebook

<https://www.facebook.com/TFAC.FAMILY>

LINE ID

@tfac.family

หมายเหตุ: การอ่านวารสารวิชาการหรือบทความต่าง ๆ ให้นับจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่ไม่เป็นทางการได้ตามจริงแต่ไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อ 1 หัวข้อ

Issue No.105

มกราคม - มีนาคม
2566

Happy New Year 2023
สวัสดีปีใหม่ 2566 โดยนายกสภาวิชาชีพบัญชี

TFAC UPDATE

จริยธรรมกับการวางระบบบัญชี
จากนามธรรมไปสู่การปฏิบัติจริง

การกำกับดูแลและผู้นำทำให้คุณภาพ
ของสำนักงานสอบบัญชีดีขึ้นอย่างไร

ทำความเข้าใจร่าง IFRS S1 - IFRS S2
ที่มุ่งเน้นเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน
เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุน

คุณค่าวิชาชีพบัญชีสร้างจากพลังบวก

4 เทคนิค Digital Transformation
เพื่อสร้างความยั่งยืนของโลกที่นักบัญชีทำได้จริง

CPA Cybersecurity Checklist
แนวปฏิบัติ 22 ข้อ รักษาความปลอดภัยไซเบอร์ชีวิต

Sustainability Accounting:
Modified BSC ในยุค ESG

ESG กับทิศทางการปรับตัว
ของนักบัญชีสากลและนักบัญชีไทย ตอนที่ 3

บทบาทของผู้สอบบัญชีกับประเด็น
ด้านความยั่งยืน

บทบาทของมหาวิทยาลัยกับ
การสร้างคามยั่งยืนในด้านการศึกษา

ผลกระทบทางภาษีอากรเนื่องจากการกำหนดให้
“กองทุนรวม” เป็น “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล”

ทำความเข้าใจกับ TFRS 17 สัญญาประกันภัย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
กับผู้ประกอบวิชาชีพตรวจสอบภายใน

การประชุม World Standard-setters Conference 2022

ทิศทางของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่าง
ประเทศ (IFRS) และเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจจากการเข้าร่วม
ประชุมกลุ่มผู้กำหนดมาตรฐานการบัญชีของทวีปเอเชีย
และโอเชียเนีย (AOSSG)

การแจ้งยืนยันการลงลายมือชื่อปี 2565
ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

04

06

11

14

17

24

27

30

36

40

44

47

50

52

56

58

61

66

จริยธรรมกับการวางระบบบัญชี
จากนามธรรมไปสู่
การปฏิบัติจริง

11

การกำกับดูแล
และผู้นำทำให้คุณภาพ
ของสำนักงานสอบบัญชี
ดีขึ้นอย่างไร ?

14

ทำความเข้าใจร่าง IFRS S1 - IFRS S2
ที่มุ่งเน้นเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน
เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุน

17

คุณค่าวิชาชีพบัญชี
สร้างจากพลังบวก

24

44

บทบาทของ
ผู้สอบบัญชี
กับประเด็น
ด้านความยั่งยืน

HAPPY NEW YEAR

2023

สวัสดีปีใหม่ 2566

สวัสดีครับ สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีทุกท่าน

TFAC Newsletter ฉบับนี้ ถือเป็นโอกาสอันดีที่ผมได้มากล่าวทักทายทุกท่านในเดือนแรกของการเริ่มศักราชใหม่ปี 2566 ซึ่งในปีนี้ตรงกับปีเถาะหรือปีกระต่ายมงคลนั่นเองครับ กระต่ายเป็นสัตว์ที่มีความอ่อนโยนน่ารัก มีความคล่องแคล่ว ว่องไว อีกทั้งยังเป็นสัญลักษณ์แห่งโชคลาภและความอุดมสมบูรณ์ ผมจึงหวังว่าปีใหม่นี้ ท่านสมาชิกจะเริ่มต้นปีใหม่ด้วยความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่ว พร้อมรับความรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ก้าวล้ำทันนวัตกรรมใหม่ ๆ และเป็นคู่คิดขององค์กรให้ประสบความสำเร็จ ผมจึงขอใช้พื้นที่ TFAC Newsletter นี้ เป็นช่องทางสื่อสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีและสถานการณ์ใหม่ ๆ ให้ทุกท่านได้รับทราบความเคลื่อนไหวต้อนรับปี 2566 ครับ

การดำเนินงานของสภาวิชาชีพบัญชียังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและสานต่อภารกิจโครงการต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมวิชาชีพบัญชี องค์กรธุรกิจ สังคม และประเทศชาติ โดยมุ่งเน้นความยั่งยืนเป็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน ซึ่งเมื่อเดือนตุลาคมปลายปีที่ผ่านมา สภาวิชาชีพบัญชีได้มีการจัดสัมมนาทางวิชาการครั้งยิ่งใหญ่แห่งปี ในรูปแบบ Hybrid ภายใต้ชื่องาน “The 3rd ASEAN CPA Conference: Empowering and Enhancing Sustainability of ASEAN Business” และ “ASEAN Accountancy Conference on Sustainability” เป็นการจัดงานประชุมเชิงวิชาการ เนื่องในวาระโอกาสที่สภาวิชาชีพบัญชี

นายวรวิทย์ เจนรนากุล
นายกสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เป็นประธานสหพันธ์นักบัญชีอาเซียน (ASEAN Federation of Accountants) ในระหว่างปี 2565-2566 เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้รับความรู้ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการเป็นนักบัญชีวิชาชีพอาเซียน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความยั่งยืน (Sustainability) และการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนการพัฒนาด้านความยั่งยืนของธุรกิจและประเทศชาติต่อไปในอนาคต ซึ่งได้รับความร่วมมือจากวิทยากรชั้นนำระดับประเทศ

และระดับสากลมาร่วมให้ความรู้กว่า 30 ท่าน นอกจากการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีแล้ว การรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากสมาชิกเป็นสิ่งที่เราให้ความสำคัญมาโดยตลอด ด้วยการเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านทางแบบสำรวจ (Survey) หรือผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ และเมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมาเราได้มีการจัดโครงการผู้บริหารและกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี พบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในส่วนภูมิภาค เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาวิชาชีพบัญชีระหว่างกัน ซึ่งครั้งแรกนี้ ได้จัดขึ้นในภูมิภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี และแผนในครั้งต่อไป จะเดินทางไปยังภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ครับ

นอกจากนี้ สภาวิชาชีพบัญชียังร่วมสร้างความแข็งแกร่งไปพร้อมกับพันธมิตร คือ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าในการช่วยเหลือผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและผู้ประกอบการในการนำเทคโนโลยีมาใช้เชื่อมโยงข้อมูลผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สำหรับการนำส่งงบการเงินของธุรกิจผ่านระบบ DBD e-Filing ทำให้สามารถตรวจสอบได้ทันทีว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

นายกสภาฯ กรรมการ
อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

นายกสภาฯ กรรมการ
นายกสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

กรมพัฒนาฯ & สภาวิชาชีพบัญชี นำเทคโนโลยีป้องกัน การปลอมแปลงลายมือชื่อผู้สอบบัญชีฯ ในการส่งงบการเงิน

15 กุมภาพันธ์ 2565

#PoweredByDBD

@tfac.family
www.tfac.or.th

เป็นตัวจริงหรือไม่เพื่อเป็นวิธีหนึ่งในการช่วยป้องกันการปลอมแปลงลายมือชื่อของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ และอีกไม่กี่วันที่จะถึงนี้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะมีงานใหญ่เกิดขึ้น คือ งานวันคล้ายวันสถาปนากรมพัฒนาธุรกิจการค้า ครบรอบ 100 ปี ซึ่งได้มีการจัดกิจกรรมเดิน-วิ่ง “DBD RUN 2023” ขึ้นในวันที่ 29 มกราคม 2566 ภายใต้สโลแกน “DBD Beyond Development” โดยสภาวิชาชีพบัญชีมีความยินดีอย่างยิ่งที่ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนงานในครั้งนี้ จึงขอเชิญชวนสมาชิกที่สนใจมาร่วมวิ่งออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพไปด้วยกันนะครับ “เพราะความยั่งยืนเกิดจากถ้าสุขภาพไม่แข็งแรง”

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสภาวิชาชีพบัญชีด้วยดีมาโดยตลอด และการเริ่มปีใหม่นี้นับว่าเป็นการเปิดรับโอกาสใหม่ ๆ ถึง 365 โอกาส เราต้องปรับตัวเพื่อเปิดรับและใช้ทุกโอกาสที่เข้ามาให้ได้ที่สุด ผมขออวยพรให้สมาชิกทุกท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ สุขภาพแข็งแรง เดินทางปลอดภัย และสมหวังตั้งใจคิดทุกประการ สวัสดีปีใหม่ครับ

■ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2565 สภาวิชาชีพบัญชีจัดพิธีมอบวุฒิบัตรให้แก่ผู้ผ่านการทดสอบโครงการประกาศนียบัตรนักบัญชีวิชาชีพ (Professional Accountant Certificate: PAC) ครั้งที่ 2 ณ ห้องประชุมบอร์โดรม ชั้น 30 ซีพีทาวเวอร์ ซึ่งได้มีการจัดทดสอบไปเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2565 ที่ผ่านมา และมีผู้ผ่านการทดสอบในครั้งดังกล่าวทั้งหมด 14 ท่าน ภายในพิธีได้รับเกียรติจาก **นายวรวิทย์ เจริญนากุล** นายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นผู้มอบวุฒิบัตร สภาวิชาชีพบัญชีขอแสดงความยินดีกับความสำเร็จของผู้ที่ได้รับวุฒิบัตรทุกท่าน ในโอกาสนี้

■ สภาวิชาชีพบัญชี จัด 2 งานสัมมนาทางวิชาการครั้งยิ่งใหญ่แห่งปี (รูปแบบ Hybrid) ในวันที่ 7 และ 8 ตุลาคม 2565 ณ Convention Centre A1 ชั้น 22 โรงแรม Centara Grand at CentralWorld การสัมมนานี้จัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้รับความรู้ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการเป็นนักบัญชีวิชาชีพอาเซียน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความยั่งยืน (sustainability) ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพจากวิทยากรชั้นนำระดับประเทศและระดับสากลกว่า 30 ท่าน โดยมีผู้เข้าร่วมงานในแต่ละวันกว่า 500 ท่าน

TFAC UPDATE

วันที่ 7 ตุลาคม 2565 งานสัมมนา “The 3rd ASEAN CPA Conference: Empowering and Enhancing Sustainability of ASEAN Business” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบและสภาพแวดล้อมในการทำงานของวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียนอื่น รวมถึงได้ทราบถึงความคิดหวังการเตรียมความพร้อมของตนเองในการทำงานในประเทศอาเซียนอื่น และการสร้างโอกาสในการพบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพด้วยกัน โดยภายในงานได้รับเกียรติจาก **นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์** รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกล่าวเปิดงาน

วันที่ 8 ตุลาคม 2565 งานสัมมนา “ASEAN Accountancy Conference on Sustainability” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความยั่งยืน (Sustainability) และการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และสามารถเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของธุรกิจ โดยภายในงานได้รับเกียรติจาก **นายวรวิทย์ เจริญนากุล** ประธานสมาพันธ์นักบัญชีอาเซียนและนายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นประธานกล่าวเปิดงาน

สภาวิชาชีพบัญชีขอขอบคุณวิทยากรสำหรับการแบ่งปันความรู้ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ขอขอบคุณผู้สนับสนุนสำหรับความช่วยเหลือและสนับสนุนตลอดการจัดงานครั้งนี้ ขอขอบคุณแขกผู้มีเกียรติและผู้ร่วมงานทั้งในรูปแบบ On-site และ Online ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้สนใจรับชมสามารถดูย้อนหลังได้ในเว็บไซต์ <https://www.conference-acc.com/> หรือ <https://www.tfac.or.th/>

■ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2565 สภาวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชีจัดอบรมการใช้คู่มือมาตรฐานการบริหารคุณภาพ (TSQM) งานสอบบัญชีไทย เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจให้ผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีขนาดกลางและขนาดเล็กที่ตรวจสอบงบการเงินของบริษัทในตลาดทุนไทยให้เข้าใจภาพรวมของมาตรฐานและการนำความรู้ไปปรับใช้กับระบบการบริหารคุณภาพของสำนักงานตามมาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 รวมถึงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการประเมินความเสี่ยง อันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพ การประเมินความเสี่ยงด้านคุณภาพ และการตอบสนองในองค์ประกอบกรอบการปฏิบัติงาน ทรัพยากร สารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งการติดตามผล และการแก้ไขปัญหาถึงสาเหตุ โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรมที่สภาวิชาชีพบัญชีและทาง Online รวมทั้งสิ้นประมาณ 280 ท่าน

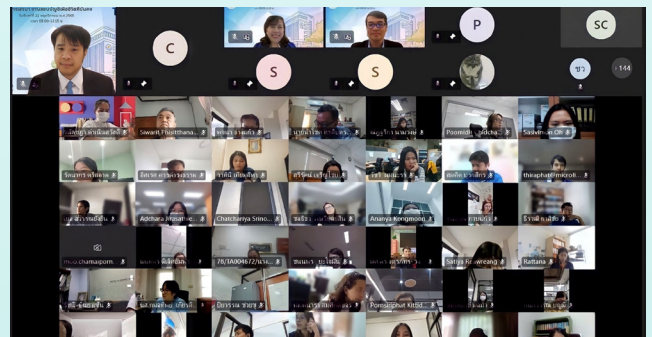
หมายเหตุ: การจัดทำคู่มือมาตรฐานการบริหารคุณภาพงานสอบบัญชีไทยและการจัดอบรมครั้งนี้ ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการพัฒนาลาดทุน

■ จากเจตนารมณ์ของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีที่ต้องการพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังประเด็นปัญหาจากสมาชิกในทุกภูมิภาค เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2565 ที่ผ่านมาสภาวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการกำกับดูแลการบริหารสาขา จึงได้ดำเนินการจัด “โครงการผู้บริหารและกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีพบปะ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาวิชาชีพบัญชีในภาคตะวันออกและจระยาบรรณ” ณ ศูนย์ประชุมบางแสนเฮอริเทจ จังหวัดชลบุรี ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นครั้งแรกที่ผู้บริหารและกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีได้พบปะสมาชิกในภูมิภาคตะวันออกในพื้นที่ปฏิบัติการของสำนักงานสาขาชลบุรี

■ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2565 สภาวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการควบคุมกำกับดูแลงานทะเบียน จัดโครงการเสวนา “งานสอบบัญชีเพื่อชีวิตที่มั่นคง” ในรูปแบบ Online ผ่าน Microsoft Teams ผู้เข้าร่วมรับฟังการเสวนาจำนวน 160 ท่าน โดยได้รับเกียรติจาก นางสาววิมล กฤตยาเกียรติ์ นายทะเบียนสภาวิชาชีพบัญชีและประธานคณะกรรมการควบคุมกำกับดูแลงานทะเบียนเป็นผู้กล่าวเปิดงาน

■ เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2565 คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี โดยคณะทำงานพัฒนาและศึกษาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อการทำบัญชี จัดงานมอบวุฒิบัตร “นักบัญชียุคดิจิทัล (Certificate of Digital Accountant)” โดยภายในงานมีการจัดเสวนาให้ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการที่ผู้เข้าอบรมได้นำความรู้ที่ได้ ไปประยุกต์ใช้กับงานที่ทําอยู่ให้เกิดความทันสมัยต่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในหัวข้อการปรับตัวของนักบัญชีในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับงานบัญชี โดยได้รับเกียรติจาก **นายวรวิทย์ เจริญนากุล** นายกสภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้มอบวุฒิบัตรให้กับผู้เข้าร่วมงาน จำนวน 30 ท่าน และได้รับเกียรติจาก **นายพิชิต ลีละพันธ์เมธธา** ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี เป็นผู้กล่าวรายงานแสดงความยินดีแก่ผู้ได้รับมอบวุฒิบัตร

■ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2565 สภาวิชาชีพบัญชีร่วมกับสำนักงาน ก.ล.ต. จัดงานสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษา “โครงการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับระบบทางการเงินเห็นคุณค่าของงานสอบบัญชี” หรือโครงการ Value of Audit โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับระบบนิเวศของรายงานทางการเงิน และเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน การสัมมนานี้จัดขึ้น ณ โรงแรมโซฟิเทล กรุงเทพฯ สุขุมวิท โดยภายในงานประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมงานกว่า 300 ท่าน รับชมการสัมมนาย้อนหลัง ได้ที่ <https://www.facebook.com/TFAC.FAMILY/videos/653979959752280>

■ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2565 นางภิญญา แจ่มแจ้ง ผู้อำนวยการสภาวิชาชีพบัญชีและเจ้าหน้าที่สภาวิชาชีพบัญชี เข้าร่วมงานวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย) ณ ห้องนนทบุรี 1 สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดนนทบุรี ซึ่งงานครั้งนี้จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างรัฐบาล สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) ภาครัฐและเอกชนทุกภาคส่วน เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและปลุกกระแสสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชัน รวมไปถึงเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรและสถาบันที่ทำหน้าที่ต่อต้านหรือสอดส่องการทุจริตคอร์รัปชัน

ข่าวสารและความร่วมมือกับต่างประเทศ

■ เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2565 นายวรวิทย์ เจนธนากุล ประธานสมาพันธ์นักบัญชีอาเซียนและนายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นประธานกล่าวเปิดงานและปิดงานเสวนาทางวิชาการระดับภูมิภาคอาเซียนในรูปแบบเสมือนจริง เรื่อง “IFAC IESBA AFA Definitions of Listed Entity and Public Interest Entity (PIE): Supporting the Adoption and Implementation of new IESBA PIE Provisions” ซึ่งเป็นการเสวนาที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IFAC) คณะกรรมการมาตรฐานจรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IESBA) และสมาพันธ์นักบัญชีอาเซียน (AFA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และมุมมองระหว่างสมาชิก คณะกรรมการผู้กำหนดมาตรฐานฯ และผู้แทนวิชาชีพจากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน และเพื่อสนับสนุนการนำความหมายใหม่ของคำว่า “กิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ” มาถือปฏิบัติ ทั้งนี้สำหรับประเทศไทย **นายันทวัฒน์ สำราญพันธ์** เป็นผู้แทนสภาวิชาชีพบัญชีในการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในมุมมองที่เกี่ยวกับประเทศไทย

■ เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2565 สถาบันนักบัญชีบริหาร (Chartered Institute of Management Accountants : CIMA) จัดงานแสดงความยินดีแก่สมาชิกใหม่และสร้างเครือข่ายแก่สมาชิกในประเทศไทย (Member's Networking & New Member Recognition Session -Thailand) ณ โรงแรมแกรนด์ เซ็นเตอร์ พอยท์ เทอร์มินัล 21 ภายในงานนี้ได้รับเกียรติจาก **Mr.Sam Chor** ผู้อำนวยการด้านการตลาดภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ CIMA กล่าวเปิดงานและแสดงความยินดีกับสมาชิกใหม่ขององค์กร ซึ่งเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีที่เข้าร่วมโครงการ TFAC – CIMA Membership Program

ตามความร่วมมือระหว่างสภาวิชาชีพบัญชีและ CIMA และผ่านการทดสอบ Strategic Case Study ตั้งแต่ปี 2562 – 2564 รวม 3 รุ่น จำนวน 7 ท่าน

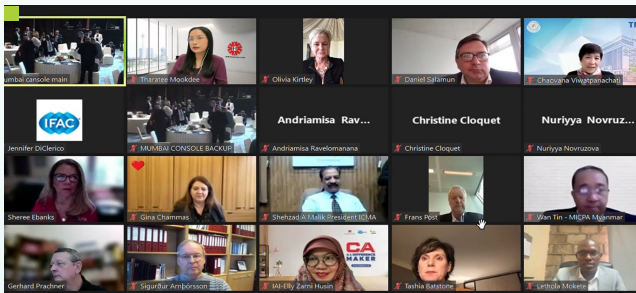

■ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 สภาวิชาชีพบัญชี นำโดย **นายวรวิทย์ เจนธนากุล** ประธานสมาพันธ์นักบัญชีอาเซียนและนายกสภาวิชาชีพบัญชี พร้อมด้วยนางสาวสุภาณี ศรีสถิตวัตร ผู้ช่วยเลขาธิการและเลขานุการ นางสาวพัชรินทร์ รักชรเงิน ผู้ช่วยเลขาธิการและเลขานุการ **ดร.ฐานันท์ มุขติ** เลขานุการสมาพันธ์ฯ และนักวิชาการด้านต่างประเทศ และนางสาวสุธีรา หงษ์มณี ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายเลขานุการ ได้เดินทางเข้าพบปะเยี่ยมชม **Institute of Singapore Chartered Accountants (ISCA)** ซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพของประเทศสิงคโปร์ ISCA และเป็นสมาชิกและเหรียญผูกของสมาพันธ์นักบัญชีอาเซียน (AFA) โดยมี ISCA CEO, Ms. Fann Kor (CA, Singapore) และคณะให้การต้อนรับ

■ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2565 นางสาวชนา วิวัฒน์พนชาติ กรรมการและเลขาธิการคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการสอบบัญชีและอนุกรรมการด้านต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชี และ **ดร. ฐานันท์ มุขดี** นักวิชาการด้านต่างประเทศและเลขาธิการสมาพันธ์นักบัญชีอาเซียน เข้าร่วมประชุม **IFAC Council Meeting** ซึ่งจัดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IFAC) โดยปีนี้เป็น การจัดประชุมแบบผสม (Hybrid) สำหรับการประชุมทางกายภาพนั้น จัดขึ้น ณ เมืองมุมไบ ประเทศอินเดีย โดยมีผู้แทนของหน่วยงานด้านวิชาชีพจากประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกของ IFAC เข้าร่วมประชุม กว่า 100 ท่าน ในรูปแบบเสมือนจริงและในห้องประชุมประมาณ 50 ท่าน

■ เมื่อวันที่ 18 – 21 พฤศจิกายน 2565 ผู้แทนสภาวิชาชีพบัญชี ได้แก่ นายสุพจน์ สิงห์เสนห์ เลขาธิการ นางสาวสุภาณี ศรีสถิตวัตร ผู้ช่วยเลขาธิการ นางภูษณา แจ่มแจ้ง ผู้อำนวยการสภาวิชาชีพบัญชี ได้เดินทางเข้าร่วมการประชุมสัมมนา **World Congress of Accountants 2022 (WCOA)** ณ ศูนย์การประชุม Jio World Convention Centre เมืองมุมไบ ประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นการประชุมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ใหญ่ที่สุดในระดับนานาชาติที่จัดขึ้นทุก ๆ 4 ปี และครั้งนี้จัดขึ้นโดย The Institute of Chartered Accountants of India (ICAI) ร่วมกับ International Federation of Accountants (IFAC) ประชุมครั้งนี้มีวิทยากรและผู้ร่วมอภิปรายมากกว่า 150 ท่าน และมีผู้เข้าร่วมการประชุมประมาณ 10,000 ท่าน จากทั่วทุกมุมโลก

■ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565 ได้มีพิธีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความเข้าใจ (MoU) ระหว่างสภาวิชาชีพบัญชี (TFAC) และ The Institute of Certified Management Accountants (ICMA), ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ซึ่งนับว่าเป็นวันสำคัญของหน่วยงานด้านการบัญชีบริหารระหว่างประเทศไทยและออสเตรเลีย โดย **นายวรวิทย์ เจนธนากุล** นายกสภาวิชาชีพบัญชี และ **Dr. Chris D'Souza COO** (International) เป็นตัวแทนของ Institute of Certified Management Accountants (Australia & New Zealand) – CMA (ANZ) และได้รับเกียรติจากคณะกรรมการการค้ำแห่งประเทศออสเตรเลีย **Hon David Wise** **นางสาวภัทรรดา ส่องแสง** ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร และ **ผศ. ดร.ธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ** อุปนายกคนหนึ่ง ร่วมเป็นสักขีพยานในการลงนามครั้งนี้

โดย นางสาวนุสรมล กุลเลิศ CPA, CIA, CRMA
กรรมการในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการวางระบบบัญชี
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

จริยธรรมกับการวางระบบบัญชี

จากนามธรรมไปสู่การปฏิบัติจริง

มุมมองของ Customer Experience จากประสบการณ์จริงที่ผู้เขียนได้พบเจอในชีวิตประจำวัน บางสิ่งเป็นปัญหาคาใจที่ได้พบเจอ ยิ่งถามกว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นเหตุมาจากการวางระบบบัญชีที่ไม่มีจริยธรรมหรือไม่ เนื่องจากคำว่าจริยธรรมเป็นนามธรรม จึงตอบยากว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการมีหรือไม่มีจริยธรรม ผู้เขียนขอเล่าเรื่องราว (Story Telling) ผ่านกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องให้มุมมองของจริยธรรมกับการวางระบบบัญชี จากสิ่งที่ เป็นนามธรรมไปสู่การปฏิบัติจริง ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1: แก๊งคอลเซ็นเตอร์หลอกลวงประชาชน

ในแต่ละวันผู้เขียนมักจะได้รับโทรศัพท์หรือข้อความ SMS ที่หลายครั้งเป็นจากแก๊งคอลเซ็นเตอร์หลอกลวงที่โทรมาหาหรือส่ง SMS มาให้โดยแอบอ้างเป็นสารพัดหน่วยงานจากภาครัฐและภาคเอกชน เป็นสิ่งที่สร้างความสนใจให้กับผู้เขียนว่าทำไมแก๊งคอลเซ็นเตอร์หลอกลวงจึงสร้างเรื่องราวที่หลอกลวงประชาชนได้มากมายขนาดนั้น ประชาชนผู้ตกเป็นเหยื่อในแต่ละวันได้สูญเสียเงินในบัญชีธนาคารเป็นจำนวนมากมาย เป็นข่าวกันอย่างคึกคึก สร้างความเดือดร้อนกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลานานนับปี ปัจจุบันปัญหานี้ ก็ยังเกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน เป็นปัญหาที่ยังหาทางแก้ไขไม่ได้ ยังเป็นความเสี่ยงสูงที่ประชาชนคนไทยยังเผชิญอยู่

สิ่งที่ประชาชนทุกคนต้องตระหนักให้มาก จึงควรเป็น Zero Trust ที่ต้องไม่เชื่ออะไรโดยที่ไม่มีการตรวจสอบ (Never trust, Always verify) โดยต้องยึดหลักว่าอย่าหลงเชื่ออะไรง่าย ๆ โดยไม่กลั่นกรองข้อเท็จจริง และอย่าไปดาวน์โหลดแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่กลุ่มแก๊งคอลเซ็นเตอร์หลอกลวงประชาชนบอกให้ดาวน์โหลด เพราะเงินในบัญชีธนาคารจะสูญเสียไป

สิ่งนี้สะท้อนให้ผู้เขียนเห็นความไร้จริยธรรมของนักวางระบบและยังทางสิ่งที่ผิดกฎหมายด้วยการที่นักวางระบบได้ออกแบบและพัฒนาระบบให้กับแก๊งคอลเซ็นเตอร์หลอกลวงประชาชนเป็นระบบที่สร้างความเดือดร้อนให้กับสังคมโดยทั่วไปรวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุและยังสร้างความหวาดระแวงและความกังวลต่อไปยังรุ่นบุตรหลานที่ยังอ่อนต่อโลก ว่าวันใดจะถูกหลอกลวงจนต้องสูญเสียทรัพย์สินเงินทองไปในที่สุด

หลายครั้งที่นักวางระบบจะอ้างว่าต้องทำตามคำสั่งของเจ้านาย การที่นักวางระบบต้องทำตามเจ้านายสั่ง ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ เป็นข้อข้องใจของผู้เขียนว่าเป็นปัญหาของการไร้จริยธรรมในการวางระบบหรือไม่ ทั้งของ “นายที่สั่ง” และของนักวางระบบที่พัฒนาระบบให้

กรณีศึกษาที่ 2: จ่ายผ่าน QR Code ของธนาคาร

ในช่วงโควิดตั้งแต่ปี 2564 จนถึงปัจจุบัน ผู้เขียนเห็นการ Transform วิธีการจ่ายชำระเงินให้กับร้านค้าต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด จากวิธีดั้งเดิมที่จ่ายเป็นเงินสด กลายเป็น “จ่ายผ่าน QR code ของธนาคาร” ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว การออกแบบระบบให้ลูกค้าจ่ายผ่าน QR Code ของธนาคารไม่ได้ยุ่งยากและเป็นการช่วยให้มีความปลอดภัยกับลูกค้าในช่วงการระบาดของโควิด ที่ไม่ต้องสัมผัสใบธนบัตรที่เป็นเงินสด ลูกค้าส่วนใหญ่ชอบการจ่ายผ่าน QR Code ของธนาคาร

ผู้เขียนขึ้นชมร้านค้าเล็ก ๆ เช่นแม่ค้าที่ตั้งร้านขายบริเวณฟุตบาทที่เชิญลูกค้าจ่ายผ่าน QR code ของธนาคารกันทุกร้าน ปลื้มใจที่ได้เห็นร้านค้าเล็ก ๆ ที่ยังสามารถวางระบบที่ทันสมัยได้ ผู้เขียนขอยกตัวอย่างร้าน Street Food ยามค่ำคืนที่เยาวราชซึ่งเป็น China Town ของกรุงเทพมหานคร เช่น ร้านหอยทอด ร้านข้าวต้มปลา ร้านก๊วยเตี๋ยว ร้านขายน้ำเต้าหู้ ร้านปาต่องโก๋ ร้านกาแฟ เป็นต้น ร้านค้าเหล่านี้รับการจ่ายผ่าน QR Code ของธนาคารกันอย่างคึกคัก ร้านค้าส่วนใหญ่มีป้าย QR Code เล็ก ๆ ให้ลูกค้าสแกน เช่น แวนอยู่หน้าร้าน ดิไวท์ผิงห้อง ตั้งไว้ในบริเวณแคชเชียร์หรือเจ้าของร้านที่เป็นคนเก็บเงินเป็นคนถือป้ายไว้เอง

แม้กระทั่งหน่วยงานภาครัฐหลายแห่งก็ทำ QR Code ของธนาคาร โดยพิมพ์เป็นกระดาษเล็ก ๆ ที่มีทั้งเลขที่บัญชีธนาคารและจำนวนเงิน โดยมีระบบที่เชื่อมกับระบบแคชเชียร์หน้าร้าน ในศูนย์อาหารตามห้างสรรพสินค้าชื่อดังบางแห่งทันสมัยกว่านั้นก็ให้ลูกค้าสแกน QR Code ของธนาคารผ่านบนจอคอมพิวเตอร์ ทั้งหมดที่กล่าวถึงนั้นยังเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าในการจ่ายชำระในช่วงการระบาดของโควิดจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นการช่วยกันสร้างสังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ในยุคโควิด

ในเมื่อการจ่ายผ่าน QR Code ของธนาคารเป็นเรื่องที่วางระบบได้ไม่ยากนัก ร้านเล็กทำได้แต่ผู้เขียนแปลกใจว่าเหตุใดองค์กรภาคเอกชนใหญ่โตระดับประเทศบางแห่งที่มีสาขาทั่วประเทศ หรือองค์กรบางแห่ง จึงไม่รับการจ่ายผ่าน QR Code ของธนาคาร และแจ้งลูกค้าว่ารับเฉพาะเงินสดเท่านั้น เป็นการปฏิเสธลูกค้าด้วยเหตุผลที่ว่า ยังวางระบบการจ่ายผ่าน QR Code ไม่เสร็จ **ผู้เขียนเห็นว่า สาเหตุที่แท้จริงของการวางระบบที่ไม่ยอมเปิดให้ลูกค้าจ่ายผ่าน QR Code ของธนาคารนั้นเกิดจากสิ่งใดกันแน่ ระหว่างจากความไม่รับผิดชอบต่อสังคมในการช่วยกันสร้างสังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ในยุคโควิด กับเกิดจากปัญหาเรื่องภาษี หรือจากทั้งสองอย่างที่กล่าวมา**

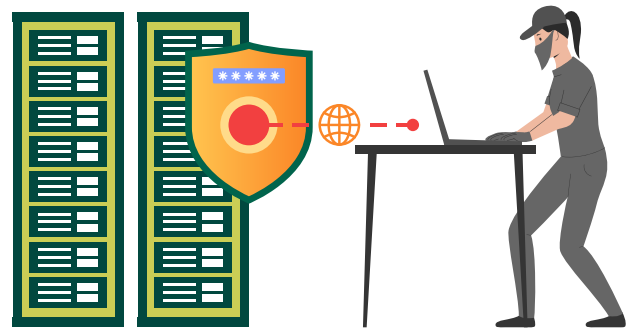
บางครั้งคำตอบในเรื่องนี้อาจหาได้ลำบาก แต่หากนักวางระบบดูจากคนอื่น ๆ หรือมีอาชีพอื่น ๆ ที่ทำระบบจ่ายผ่าน QR code ของธนาคาร กันได้จนใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วประเทศ ก็น่าจะเป็นเรื่องที่หาคำตอบด้วยตนเองได้ไม่ยาก โดยให้กล้าไปถามมืออาชีพอื่น ๆ ว่าเรื่องที่ตนสร้างระบบโดยไม่ให้ลูกค้าจ่ายผ่าน QR code ของธนาคารว่าเป็นสิ่งที่สมควรกระทำหรือไม่ หากมืออาชีพเหล่านั้นตอบว่าไม่สมควร ก็แสดงว่าเป็นปัญหาด้านจริยธรรม ซึ่งหากได้คำตอบแล้วก็อย่ากระทำสิ่งนั้น หรือหากได้กระทำสิ่งที่ไม่สมควรไปแล้วก็ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน

กรณีศึกษาที่ 3: การรั่วไหลของข้อมูลลูกค้า

ผู้เขียนได้ชมภาพยนตร์เกาหลีเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องที่บริษัทแห่งหนึ่งวางระบบบัญชีโดยใช้เจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงไม่กี่คน หนึ่งในนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน IT ที่ดำรงตำแหน่งประธานบริษัท เหตุมาจากการที่เจ้าของบริษัทไม่ได้ลงทุนสร้างระบบความปลอดภัยเพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลส่วนตัวของลูกค้า ประธานบริษัทรู้ช่องโหว่ของระบบจึงทำการแฮกระบบและดึงข้อมูลส่วนตัวของลูกค้าไปเป็นจำนวนมากมายหลายสิบล้านรายการ ส่งผลให้ลูกค้าจำนวนมากฟ้องบริษัท ชื่อเสียงของบริษัทเสียหายมากและสูญเสียลูกค้า โดยในที่สุดประธานบริษัทถูกตำรวจจับและถูกลงโทษตามขั้นตอนของกฎหมาย

ภาพยนตร์เรื่องนี้สะท้อนมุมมองให้ผู้เขียนเห็นว่า การที่เจ้าของบริษัทไม่ลงทุนสร้างระบบให้ปลอดภัยเป็นปัญหาด้านจริยธรรม และการที่ประธานบริษัทที่เป็นนักวางระบบและทำการพัฒนาระบบแบบไม่ปลอดภัยก็เป็นปัญหาด้านจริยธรรม อีกทั้งการที่นักวางระบบรู้ช่องโหว่และหาประโยชน์โดยการแฮกข้อมูลลูกค้าออกไป เป็นปัญหาด้านจริยธรรมที่วางแผนพัฒนาระบบมาเพื่อเจาะระบบเอง และเป็นการกระทำที่ขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่นำไปสู่การทุจริตต่อบริษัท จากปัญหาด้านจริยธรรมจนนำไปสู่สิ่งที่ผิดกฎหมายในที่สุด

จากทั้ง 3 กรณีศึกษาที่ผู้เขียนสะท้อนมุมมองมา จะเห็นได้ว่าหากสังคมของเรา “ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ให้เป็นมืออาชีพการวางระบบบัญชี” ให้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีแบบมืออาชีพและสร้างความตระหนักรู้ในจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี สังคมเราจะเป็นสังคมที่ดีงาม การวางระบบอย่างมีจริยธรรมเป็นสิ่งที่เราทุกคนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต้องช่วยกันมุ่งมั่นสร้างให้เกิดขึ้นจริง เพื่อให้สังคมไทยของเราเจริญเติบโตและก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

โดย นางชวนา วิวัฒนพนชาติ

Partner, Pitisevi

กรรมการในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี

และ รศ. ดร.สมพงษ์ พรอุปถัมภ์

Associate Dean, Chulalongkorn Business School

กรรมการในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี

การกำกับดูแลและผู้นำทำให้คุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีดีขึ้นอย่างไร ?

เมื่อสภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศให้มาตรฐานการบริหารคุณภาพฉบับใหม่หรือ TSQM1 และ TSQM2 แทนมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับเดิมหรือ TSQC1 ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2566 นั้น (วันบังคับใช้สำหรับสำนักงานสอบบัญชีที่ตรวจสอบงบการเงินในตลาดทุนให้เป็นไปตามประกาศของสำนักงาน ก.ล.ต.) ทำให้สำนักงานสอบบัญชีโดยเฉพาะสำนักงานที่ไม่ใช่เครือข่ายซึ่งเป็นสำนักงานสอบบัญชีไทยขนาดกลางและขนาดเล็กต้องมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าว ซึ่งปัจจัยสำคัญที่กำหนดในมาตรฐานฉบับนี้ คือ การกำกับดูแลและผู้นำของสำนักงานสอบบัญชี (Governance and Leadership) ซึ่งเปรียบเสมือนหลังคาบ้านที่คอยปกป้องสมาชิกทุกคนในบ้านให้ปลอดภัยและเป็นส่วนที่กำหนดทิศทางการทำงานไปทั่วทั้งองค์กร (Tone at the top) ดังนั้น การกำกับดูแลและผู้นำ จึงมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังวัฒนธรรมขององค์กร (Culture) ที่เน้นให้บุคลากรมีความมุ่งมั่น (Commitment) ในการทำงานอย่างมีคุณภาพ โดยผนวกเข้ากับกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานขององค์กร

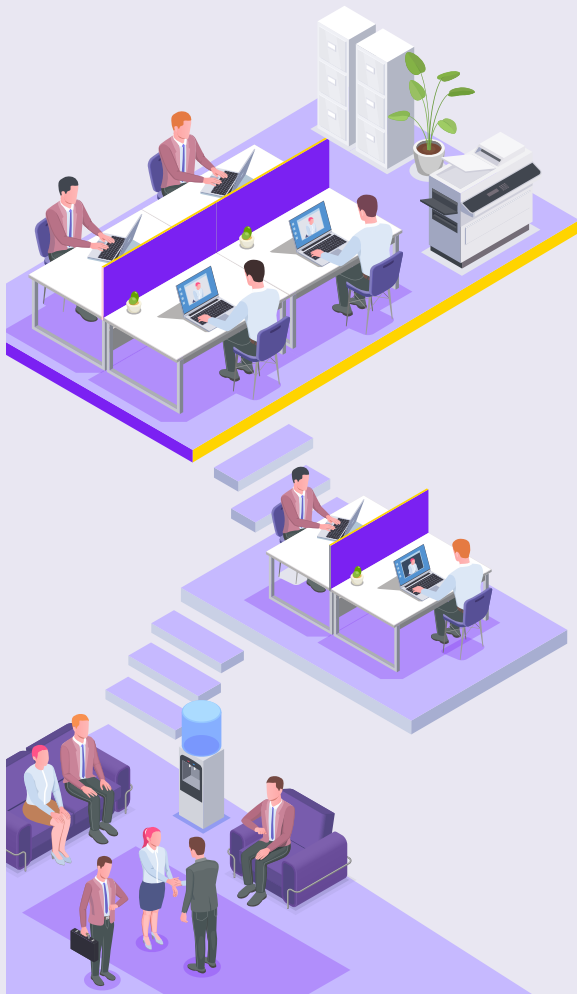

สำนักงานสอบบัญชีที่มีคุณภาพนั้น ต้องเริ่มจากโครงสร้างองค์กรที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพ การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ตั้งแต่บุคลากร เทคโนโลยี ทรัพยากรทางปัญญา ให้เป็นปัจจุบันและกระจายไปยังบุคลากรอย่างทั่วถึง โดยมีการสร้างสภาพแวดล้อมสำนักงานให้มีคุณภาพ และกระตุ้นให้บุคลากรคำนึงถึงคุณภาพของการสอบบัญชี โดยผู้นำต้องสร้าง

วัฒนธรรมองค์กรให้ตระหนักถึงเรื่องคุณภาพ โดยเน้นย้ำว่าผู้สอบบัญชีเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่ทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ และผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้รายงานของผู้สอบบัญชีในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจและเป็นงานที่มีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ซึ่งผู้นำองค์กรควรเน้นในเรื่องการปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพ และต้องสื่อสารให้พนักงานทุกคนได้รับรู้ เช่น เรื่องการรักษาความลับของลูกค้า โดยเฉพาะในปัจจุบันมีกฎหมาย PDPA และเน้นย้ำเรื่องความเป็นอิสระจากลูกค้าสอบบัญชี การตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการบริหารคุณภาพภายในสำนักงาน การให้ความสำคัญกับคุณภาพการตัดสินใจและการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ของสำนักงาน เป็นต้น ซึ่งผู้บริหารควรกำหนด Vision, Mission และ Objective ที่ต้องใส่เรื่องสำคัญ คือ Quality เข้าไปด้วย โดยไม่เน้นเรื่องการเงินและการดำเนินงานมาเป็นปัจจัยหลักในการรับลูกค้าสอบบัญชี เพราะเป็นวิชาชีพที่ต้องรับผิดชอบต่อสาธารณะดังกล่าว

สำนักงานจะผสมผสานเรื่องคุณภาพเข้าไปในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ และการดำเนินงานได้อย่างไร?

สำนักงานอาจมีกลยุทธ์หลายด้านด้วยกันในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ เช่น กลยุทธ์การบริหารการเงิน กลยุทธ์การรับลูกค้า ความรู้ความสามารถของพนักงานในสำนักงาน การพัฒนาบุคลากร กลยุทธ์ด้านเทคโนโลยี เป็นต้น และสำนักงานจะดำเนินการตามกลยุทธ์เหล่านี้อย่างไร ผู้นำจะเป็นผู้ตัดสินใจและผสมผสานคุณภาพเข้าไปในระบบของสำนักงาน อย่างไรก็ตาม สำนักงานขนาดกลางและขนาดเล็กอาจมีประเด็นปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพได้ เช่น

- การมีทรัพยากรและกำลังคนไม่เพียงพอสำหรับการรับงานลูกค้าที่มีความซับซ้อน หรือมีธุรกรรมใหม่ เช่น Digital Assets
- ปัญหาเรื่อง Succession Plan เพื่อหาผู้บริหารมารับผิดชอบในการบริหารสำนักงานต่อไป ซึ่งถือเป็นความเสี่ยงของสำนักงาน
- การจัดหาผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ให้เพียงพอเพื่อให้สำนักงานสามารถรับงานและตรวจสอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- การกำหนด Vision and Strategy ของสำนักงานว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใด
- การรับงานที่ให้ความเชื่อมั่นมากขึ้น หรืองานบริการใหม่ ๆ เช่น งานบริการที่เกี่ยวกับ ESG

เมื่อผู้นำทราบถึงประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้นำต้องมีการวางแผนและตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งควรกำหนดกลยุทธ์ที่ช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพและสำนักงานมีความยั่งยืนด้วย

ผู้นำต้องรับผิดชอบอะไรบ้าง?

ผู้นำในสำนักงานสอบบัญชี ต้องกำหนด Tone at the top โดยกำหนดหน้าที่และผู้รับผิดชอบเรื่องคุณภาพในสำนักงานโดยเฉพาะสำนักงานขนาดกลางและขนาดเล็ก ผู้นำจะเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางและคุณภาพของสำนักงาน โดยผู้นำต้องแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ เช่น การจัดสรรงบประมาณเพื่อลงทุนในการพัฒนาคุณภาพ ผู้นำต้องทำให้ดูเป็นตัวอย่างในเรื่องคุณภาพ ต้องเน้นย้ำเรื่องคุณภาพในการประชุมกับพนักงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ผู้นำควรจัดระบบโครงสร้างองค์กรและการมอบหมายบทบาทและความรับผิดชอบ

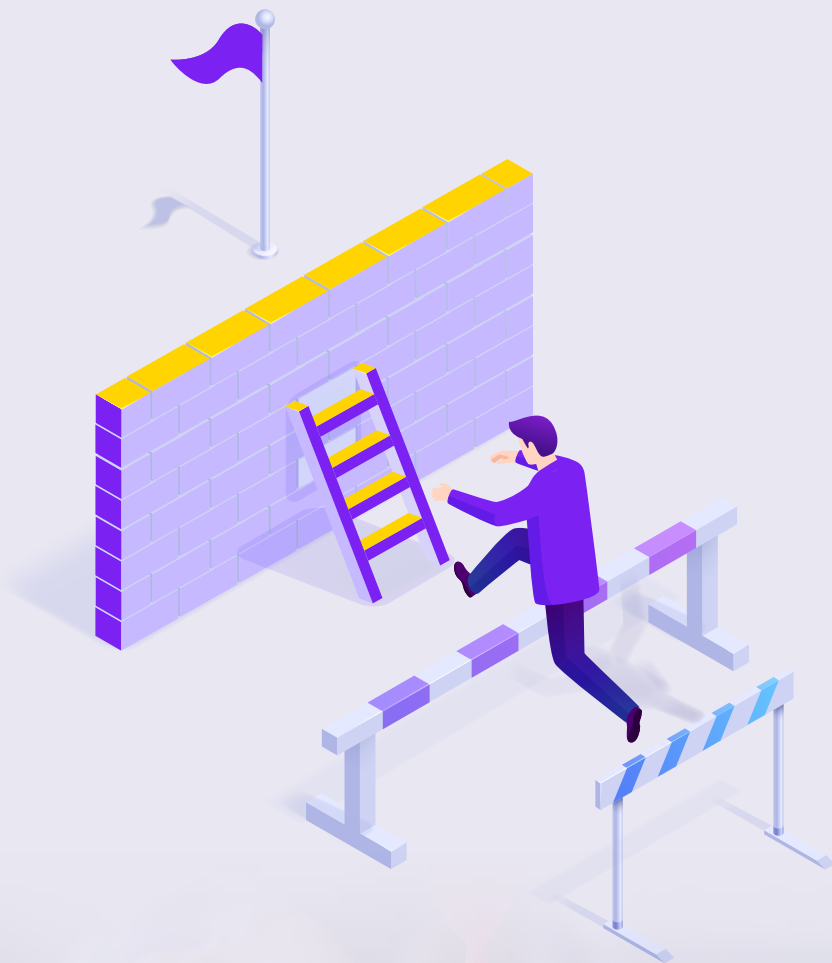

เพื่อสนับสนุนการออกแบบ การนำไปปฏิบัติ และการดำเนินการระบบ การบริหารคุณภาพของสำนักงาน เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมให้เกิดความสำเร็จด้วยการยึดมั่นในเรื่องคุณภาพ

นอกจากนี้ ผู้นำต้องวางแผนและจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีทั่วทั้งสำนักงาน การวางแผนความต้องการทรัพยากร รวมถึงทรัพยากรทางการเงินและทรัพยากรที่ได้รับ การจัดสรรทรัพยากรในลักษณะที่ช่วยสนับสนุนความมุ่งมั่นต่อคุณภาพของสำนักงาน เช่น การลงทุนระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

ทำอย่างไรให้พนักงานมี Commitment ต่อคุณภาพ?

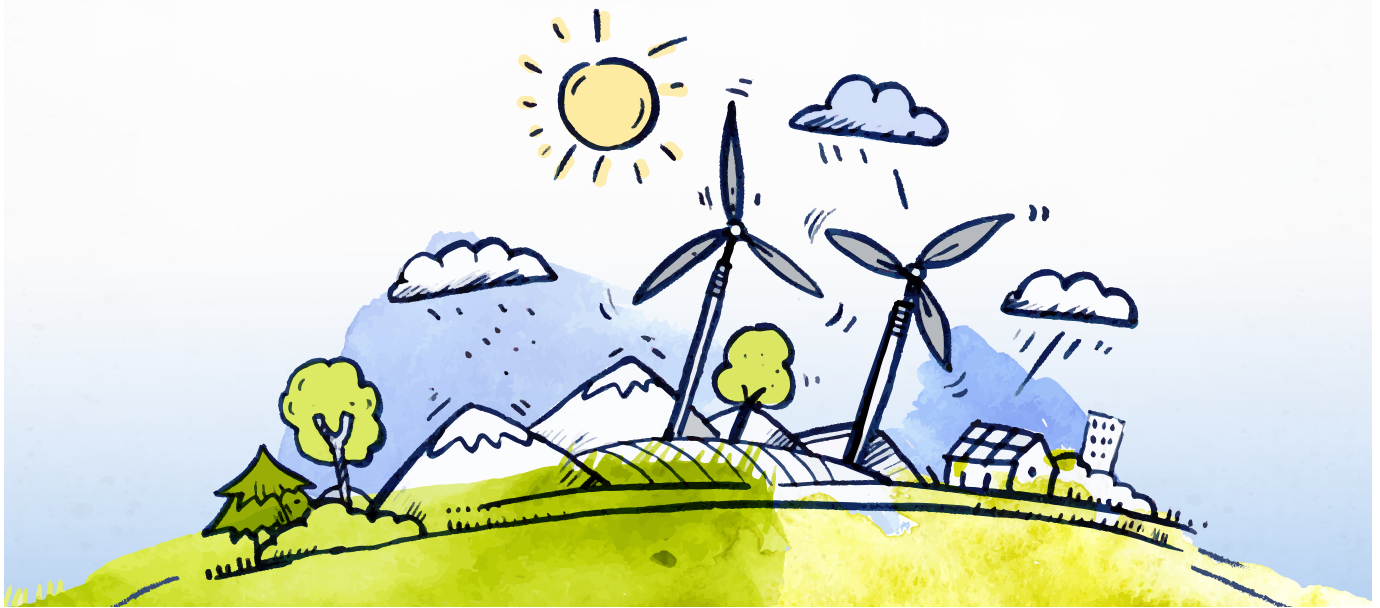
ผู้นำในสำนักงานสอบบัญชีต้องพยายามเน้นย้ำให้พนักงานตระหนักถึงการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ โดยการเชื่อมโยงคุณภาพและการทำงานของพนักงานผ่านการประเมินผลความก้าวหน้าของพนักงาน ในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ควรนำผลการทำงานในแต่ละ Engagement มาใช้ในการพิจารณาเลื่อนขั้นและผลตอบแทน เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนพฤติกรรมของพนักงานให้เป็นไปในทิศทางคุณภาพที่สำนักงานได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ ผู้นำยังต้องกำหนดบทลงโทษเพื่อไม่ให้พนักงานประพฤติดีในเรื่องคุณภาพของการสอบบัญชี เช่น พนักงานนำความลับของลูกค้าไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งระดับบทลงโทษควรขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการกระทำผิด การกำหนดชั่วโมงอบรมเพื่อพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และได้คุณภาพตามที่คาดหวังไว้ควรรวมเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย รวมถึงผู้นำในสำนักงานสอบบัญชีต้องส่งเสริมคุณภาพในการปฏิบัติงานให้พนักงานโดยการมอบหมายงาน Portfolio Allocation ให้พนักงานอย่างเหมาะสม เช่น Partner 1 คน ไม่ควรรับงานเกิน 3 บริษัทจดทะเบียน การวางแผนกำลังคน การหมุนเวียน และการเลื่อนตำแหน่งพนักงาน เพื่อให้รองรับกับการรับงานสอบบัญชีและการเติบโตของสำนักงานอย่างต่อเนื่อง

โดย ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเม่น

ผู้ผ่านการทดสอบโครงการประกาศนียบัตรนักบัญชีวิชาชีพ
Professional Accountant Certificate (PAC)

ทำความรู้จักร่าง IFRS S1 – IFRS S2 ที่มุ่งเน้นเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุน

ทำไม สุทธิ เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานของกิจการเป็นเวลานาน แต่สำหรับโลกปัจจุบัน ดูเหมือนตัวชี้วัดที่เป็นตัวเงินอาจไม่เพียงพออีกต่อไป เนื่องจากนักลงทุนระดับนานาชาติต่างให้น้ำหนักกับการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ซึ่งมีมิติที่กว้างกว่าตัวเลขทางการเงิน และมีปัจจัยหลากหลายมากกระทบ โดยเฉพาะเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) อันเป็นผลจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี และถือเป็นความเสี่ยงสำคัญต่อความยั่งยืนของแทบทุกกิจการ

คำศัพท์เกี่ยวกับความยั่งยืนที่เราได้ยินกันติดหู คือ “ESG” ที่ย่อจาก Environment (สิ่งแวดล้อม) Social (สังคม) และ Governance (การกำกับดูแล) โดยหน่วยงานกำกับดูแลรวมถึงผู้กำหนดมาตรฐานการรายงานทั่วโลกต่างออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดทำรายงานความยั่งยืน แต่จากข้อกำหนดที่หลากหลายและไม่ชัดเจนที่ชัดเจนรายงานความยั่งยืนเหล่านั้น อาจยังไม่ตอบโจทย์นักลงทุนทางการเงิน ที่ต้องการทราบว่ากิจการที่เขาสนใจลงทุนนั้นจะได้รับผลกระทบหนักหนาเพียงใด

ทั้งในแง่บวกหรือแง่ลบจากประเด็นที่ข้องเกี่ยวกับ ESG ด้วยเหตุนี้ IFRS Foundation จึงได้จัดตั้ง International Sustainability Standards Board (ISSB) ในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2564 ซึ่งมีหน้าที่พัฒนามาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับความยั่งยืน เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของนักลงทุน ตลอดจนตอบสนองความต้องการข้อมูลของผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ โดยมุ่งให้กิจการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนที่ครอบคลุมสำหรับตลาดทุนในระดับสากลบทความนี้จึงมุ่งให้ผู้อ่านมีมุมมองในภาพกว้างของ IFRS S1 และ IFRS S2 และเข้าใจแนวทางการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืน ที่มีจุดเหมือนกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ที่เราคุ้นเคยกันตรงที่มุ่งเน้นให้ข้อมูลเพื่อประเมินมูลค่าของกิจการอันสำคัญยิ่งต่อการตัดสินใจลงทุน แต่จะมีขอบเขตที่กว้างกว่ารายงานทางการเงินที่นำเสนอสารสนเทศโดยตรงที่มุ่งตรงไปที่ความเสี่ยงและโอกาสที่ข้องเกี่ยวกับความยั่งยืน ซึ่งอาจมีส่วนทั้งช่วยเสริมสร้างหรือคอยกัดเซาะมูลค่าขององค์กรในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

Sustainability reporting (broader multi-stakeholder focus)

Reporting on all sustainability matters that reflect significant positive or negative impacts on people, the environment and the economy

Jurisdictional initiatives
and/or GRI

Sustainability-related financial disclosures (investor focus)

Reporting on those sustainability-related matters that may reasonably create or erode enterprise value over the short, medium and long term

ISSB

Financial reporting (Investor focus)

Reflected in monetary amounts in the financial statements

IASB (140+
countries)

Other GAAP
(eg FASB)

Integrated Reporting

ปัจจุบัน ISSB ที่เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของ IFRS Foundation ได้ออกร่างมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนมาแล้วสองฉบับ คือ IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information (ข้อกำหนดทั่วไปในการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน) และ IFRS S2 Climate-related Disclosures (การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ)

IFRS S1

IFRS S1 เป็นมาตรฐานที่วางกรอบความคิดในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนที่คล้ายคลึงกับ TAS 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน และ TAS 8 เรื่องนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางการเงิน และข้อผิดพลาด โดย IFRS S1 กำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน อันจำเป็นต่อการลงทุนในการประเมินมูลค่าองค์กร เน้นความสม่ำเสมอและเชื่อมโยงกับการรายงานทางการเงินตาม IFRS ซึ่งเพื่อความสะดวกในการรายงาน IFRS S1 กำหนดให้รายงานทางการเงินและรายงานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนอยู่ในรอบระยะเวลาเดียวกัน โดยกิจการต้องนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม และเกี่ยวข้องการตัดสินใจทั้งความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน

กรอบแนวคิดหลักของ IFRS S1 สอดคล้องกับแนวทางของ Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) ซึ่งกำหนดให้กิจการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องความยั่งยืนใน 4 ประเด็น อันประกอบด้วย 1) การกำกับดูแล (Governance) 2) กลยุทธ์ (Strategy) 3) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และ 4) ตัวชี้วัดและเป้าหมาย (Metrics and Targets)

TCFD

Task Force on Climate-related Financial Disclosures

01 การกำกับดูแล
(Governance)

03 การบริหาร
ความเสี่ยง
(Risk
Management)

02 กลยุทธ์
(Strategy)

04 ตัวชี้วัดและ
เป้าหมาย
(Metrics
and Targets)

ในขณะที่ IFRS S2 เป็นการวางข้อกำหนดสำหรับการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อมูลค่าองค์กร ประเมินการตอบสนอง การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารความเสี่ยงและสร้างโอกาส การประเมินความยืดหยุ่น การปรับตัวแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองกับความเสี่ยงและโอกาสเหล่านั้น โดยการเปิดเผยจะสอดคล้องกับกรอบความคิดที่กำหนดใน IFRS S1 แต่ขยายขอบเขตของความเสี่ยงที่ต้องเปิดเผยอันประกอบด้วย ความเสี่ยงเชิงกายภาพ (Physical Risks) และความเสี่ยงสืบเนื่อง (Transition Risks)

เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตาม IFRS S2 ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องความยั่งยืน 4 ประเด็น ที่เปิดเผยใน Environmental, Social & Governance ปี 2021 ของ Vornado Realty Trust (2022) ซึ่งประกอบกิจการอาคารสำนักงานให้เขาดังนี้

01 การกำกับดูแล (Governance)

ทิศทางที่ชัดเจนย่อมนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่คาดหวัง IFRS S2 จึงกำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยบทบาทของคณะกรรมการในการกำกับดูแล รวมถึงเปิดเผยบทบาทของฝ่ายบริหารในการประเมินและจัดการประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตัวอย่างเช่น

“คณะกรรมการบริษัทภิบาล เป็นผู้สอดส่องดูแลประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงและโอกาสเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยอนุกรรมการฯ นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสั่งการจากบนลงล่างเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ESG ที่ดำเนินงานร่วมกับทีม ESG ขององค์กร ที่ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าส่วนงาน ซึ่งได้ผนวกรวมการบริหารความเสี่ยงที่จำเป็นไปยั้งทั่วทั้งองค์กร...”

“รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารอาวุโสด้านความยั่งยืนและสาธารณูปโภค เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ ESG กับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ซึ่งครอบคลุมไปถึงการวางแผนกลยุทธ์และประเมินความคืบหน้าในการดำเนินงาน ในขณะที่การบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะถูกบูรณาการทั่วทั้งองค์กร...”

ทั้งนี้ การระบุความรับผิดชอบอย่างชัดเจนย่อมทำให้การกำกับดูแลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

02 กลยุทธ์ (Strategy)

IFRS S2 กำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อธุรกิจ กลยุทธ์ และการวางแผนทางการเงินขององค์กร ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว รวมทั้งการเปิดเผยความยืดหยุ่นของกลยุทธ์ขององค์กร โดยคำนึงถึงสถานการณ์ที่หน่วยงานกำกับดูแลต้องมุ่งความพยายามในการลดอุณหภูมิให้สูงไม่เกิน 2°C เมื่อเทียบกับอุณหภูมิก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม

“เราประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องและโอกาสในระยะสั้น กลาง และยาวที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภายใต้สถานการณ์ IPCC Representative Concentration Pathway (RCP) 2.6 ที่มุ่งเป้าไปที่ 1.5°C - 2°C เป็นพื้นฐาน และ RCP 6.0 ในการประเมินความเสี่ยงเชิงกายภาพที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่โลกล้มเหลวในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ...”

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงระยะสั้น กลาง และยาว

ระยะ	ความเสี่ยงสืบเนื่อง	โอกาส
สั้น	ความกดดันจากเป้าหมายในการลดอุณหภูมิ 1.5 °C - 2 °C อาจส่งผลให้เกิดการหยุดชะงักของอุปทานสินค้าที่จำเป็นกับการดำเนินงาน	การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ 1.5 °C ถือเป็นโอกาสในการปรับห่วงโซ่อุปทานขององค์กรให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้าน ESG ที่องค์กรวางเอาไว้
กลาง	- เป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงไฟฟ้า ย่อมส่งผลต่อต้นทุนพลังงานที่แพงขึ้น - การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน เพื่อการประหยัดพลังงานจะส่งผลต่อต้นทุนทางการเงินในระดับสูง - การใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในการดำเนินงานระดับสูงอาจทำให้ต้องจ่ายค่าชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	- การลดการใช้พลังงานจะช่วยลดรายจ่ายดำเนินงานในทางอ้อม - อาคารที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกเท่ากับศูนย์ จะกลายเป็นตัวเลือกแรก ๆ ในสายตาของลูกค้า อันจะช่วยสร้างคุณค่าในระยะยาว - องค์กรจะสามารถสร้างแหล่งรายได้ใหม่ ๆ จากการขายพลังงานสะอาด
ยาว	การปรับเปลี่ยนการผลิตไฟฟ้าด้วยเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นพลังงานทดแทนย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานของกิจการทั้งในเรื่องเงินลงทุนปรับเปลี่ยนระบบ และค่าพลังงานที่แพงขึ้น	- คุณภาพอากาศที่ดีขึ้นจะช่วยลดต้นทุนเกี่ยวกับการปรับอากาศภายในอาคาร - การใช้พลังงานทดแทนอย่างกว้างขวางจะช่วยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจะช่วยให้ผ่อนคลายกฎระเบียบในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม

ระยะ	ความเสี่ยงเชิงกายภาพ
สั้น	- น้ำท่วม - ไฟตก / ไฟดับ - อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นย่อมทำให้รายจ่ายการปรับอากาศและค่าบำรุงรักษาสูงขึ้น
กลาง	- ต้นทุนการลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น - ต้องลงทุนด้านสาธารณูปโภคองค์กรเพิ่มขึ้น - อาจเผชิญสถานการณ์ธุรกิจหยุดชะงัก - ค่าเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นตามระดับความเสี่ยง
ยาว	- อุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นอย่างฉับพลันอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุที่ร้ายแรง ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการรับมือและบรรเทาอุทกภัยเพิ่มขึ้น - การเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเลอาจนำไปสู่ความเสียหายของทรัพย์สินของกิจการที่อยู่ในจุดที่น้ำท่วมถึง

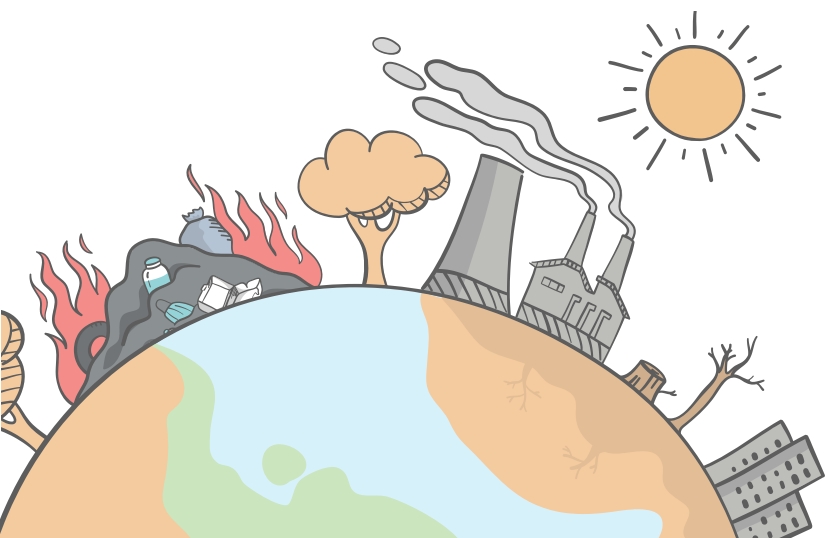
นอกจากการประเมินความเสี่ยงอย่างถี่ถ้วน การตอบสนองต่อความเสี่ยงย่อมมีความสำคัญไม่แพ้กัน ซึ่งตัวอย่างของการตอบสนองความเสี่ยงที่กิจการควรเปิดเผยเป็นดังนี้

การเปลี่ยนอุปกรณ์เครื่องกล:	เราได้เปลี่ยนชิ้นส่วนสำคัญของอุปกรณ์เครื่องจักรเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากน้ำท่วม
หลังคาเขียวและการกักเก็บน้ำ:	เราออกแบบระบบหลังคาแบบใหม่เพื่อกักเก็บน้ำฝนไว้ใช้ รวมทั้งช่วยบรรเทาความร้อนของพื้นที่โดยรอบ เพื่อลดภาระของเครื่องปรับอากาศ
เครื่องปั่นไฟสำรอง:	เราติดตั้งเครื่องปั่นไฟสำรองเพื่อลดความเสี่ยงในพื้นที่ที่มีโอกาสไฟดับอย่างฉับพลัน

03 การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

IFRS S2 กำหนดให้กิจการอธิบายกระบวนการขององค์กรในการระบุและการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนแนวทางการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยรวมขององค์กร

“เมื่อมีการระบุถึงความเสี่ยงทางกายภาพอย่างถี่ถ้วนดี เราบริหารความเสี่ยงเหล่านี้ด้วยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ ผ่านการปรับประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน โดยมุ่งปฏิบัติให้เข้ากับกฎระเบียบของ Climate Mobilization (CMA) อย่างเข้มงวด...”

04 ตัวชี้วัดและเป้าหมาย (Metrics and Targets)

IFRS S2 กำหนดให้กิจการเปิดเผยตัวชี้วัดที่ใช้โดยองค์กรเพื่อประเมินความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยสอดคล้องกับกลยุทธ์และแนวทางการบริหารความเสี่ยง ซึ่งกิจการต้องเปิดเผยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHG) ขอบเขต 1 ซึ่งหมายถึง GHG ที่กิจการปล่อยเอง ขอบเขต 2 ซึ่งหมายถึงการปล่อย GHG ทางอ้อมจากการซื้อพลังงาน และ ขอบเขต 3 ซึ่งหมายถึงการปล่อย GHG ทางอ้อมอื่น ๆ ได้แก่การปล่อยโดยลูกค้าของกิจการ ตลอดจนเปิดเผยความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และอธิบายเป้าหมายที่องค์กรใช้เพื่อจัดการความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

IFRS S2 ได้กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงสำหรับ 68 ตัวแบบธุรกิจไว้ในภาคผนวก ตัวชี้วัดเหล่านี้จะช่วยให้นักลงทุนสามารถเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของแต่ละกิจการได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะหากดำเนินงานภายใต้ตัวแบบธุรกิจเดียวกัน ตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate) ได้แก่

หัวข้อการบริหารพลังงาน (Energy Management)

ความครอบคลุมของระบบฐานข้อมูลการใช้พลังงาน คิดเป็นร้อยละของพื้นที่อาคารทั้งหมด โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย (เช่น คลังสินค้า อาคารสำนักงาน และอาคารที่พักอาศัย เป็นต้น)

การใช้พลังงานทั้งหมดแยกตามแหล่งที่มา/ร้อยละของการใช้พลังงานจากสายส่ง (Grid)/ร้อยละของการใช้พลังงานจากแหล่งพลังงานทดแทน โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

ร้อยละความเปลี่ยนแปลงในการบริโภคพลังงานของพื้นที่ภายใต้การบริหารเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

ร้อยละของพื้นที่ 1) ที่ได้รับการจัดอันดับการใช้พลังงาน 2) ผ่านการรับรองมาตรฐาน ENERGY STAR โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

คำอธิบายและวิเคราะห์ของฝ่ายบริหารและการบูรณาการการจัดการพลังงานเข้ากับกลยุทธ์ในการลงทุนและดำเนินงานของกิจการ

หัวข้อการจัดการการใช้

ความครอบคลุมของระบบฐานข้อมูลการใช้คิดเป็น 1) ร้อยละของพื้นที่อาคารทั้งหมด 2) ร้อยละของพื้นที่ที่อยู่ในภูมิภาคที่ขาดแคลนน้ำ โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย (เช่น คลังสินค้า อาคารสำนักงาน และอาคารที่พักอาศัย เป็นต้น)

ร้อยละความเปลี่ยนแปลงในการใช้น้ำของพื้นที่ภายใต้การบริหารเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

1) ข้อมูลการใช้น้ำ 2) ร้อยละของการใช้น้ำในภูมิภาคที่ขาดแคลนน้ำ โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

คำอธิบายและวิเคราะห์ของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับความเสี่ยงในการบริหารจัดการน้ำ กลยุทธ์และแนวปฏิบัติที่ใช้เพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว

หัวข้อการบริหารผลกระทบจากความยั่งยืนที่มีต่อผู้เช่า

ร้อยละของสัญญาเช่าใหม่ที่มีข้อความเกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินลงทุนเพื่อปรับปรุงระบบที่ช่วยประหยัดน้ำ/ประหยัดไฟ จากผู้เช่าตามสัดส่วน

การอธิบายและวิเคราะห์แนวทางในการวัดการให้แรงจูงใจ และการลดผลกระทบจากปัจจัยความยั่งยืนที่อาจมีต่อผู้เช่า

ร้อยละของผู้เช่าที่แยกมิเตอร์น้ำ/มิเตอร์ไฟ โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

หัวข้อการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

จำนวนพื้นที่ที่ถืออสังหาริมทรัพย์ของกิจการตั้งอยู่ในเขตน้ำท่วมในช่วง 100 ปี โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

การอธิบายและวิเคราะห์ความเสี่ยงเรื่อง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ระดับของความเสี่ยงที่สินทรัพย์ของกิจการต้องเผชิญ และกลยุทธ์ในการลดความเสี่ยงดังกล่าว

ตัวชี้วัดเกี่ยวกับกิจกรรม

จำนวนอสังหาริมทรัพย์ โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

ร้อยละของพื้นที่ที่กิจการไม่ได้บริหารโดยตรง (ให้สิทธิ์ผู้เช่ารายใดรายหนึ่งบริหารแทน) โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

พื้นที่ที่สามารถให้เช่าได้ โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

อัตราการใช้พื้นที่ (Occupancy Rate) โดยแยกตามอสังหาริมทรัพย์กลุ่มย่อย

ผลกระทบจากข้อกำหนดของ IFRS S1 – IFRS S2 ต่อกิจการ: การที่เพิ่มขึ้น

การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนที่อาจกระทบกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานตามแนวของ IFRS S1 – S2 นั้น ถือเป็นเรื่องใหม่ต่อกิจการทั่วไป และมีขอบเขตที่กว้างกว่ารายงานทางการเงินเป็นอย่างมาก ทั้งเรื่องการประเมินความเสี่ยงเชิงกายภาพ ความเสี่ยงสืบเนื่องโอกาสที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการเก็บข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามขอบเขตที่ 1, 2, และ 3 เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายาม เสียค่าใช้จ่าย และสร้างภาระแก่กิจการเป็นอย่างมาก แต่จากการที่นักลงทุนสถาบันกำหนดให้ความยั่งยืนเป็นปัจจัยหลักในการประเมินการลงทุน ดูเหมือนว่าการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนจะเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะกับกิจการขนาดใหญ่ที่ต้องการดึงดูดเงินลงทุนจากนักลงทุนสถาบันระดับโลก นอกจากนี้ แรงกดดันจากการเปิดเผยข้อมูลนี้อาจส่งผลให้กิจการต้องทบทวนตัวแบบธุรกิจที่ใช้ในปัจจุบันเพื่อลดผลกระทบเชิงลบที่ถูกแสดงในรายงาน

การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนตามแนว IFRS มุ่งเน้นการเปรียบเทียบได้ โดยต้องเปรียบเทียบได้ระหว่างกิจการ ระหว่างอุตสาหกรรม และระหว่างรอบเวลา ผ่านมาตรฐานคุณภาพสูง ซึ่งแม้ IFRS S1 – S2 จะยังเป็นเพียงร่างมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูล แต่เมื่อดูจากภาพแพร่หลายของ IFRS ที่ได้รับการสนับสนุนจากตลาดทุน และหน่วยงานกำกับดูแลด้านตลาดทุนกว่า 140 ประเทศ/เขตแดนทั่วโลก จึงคาดหวังว่าทั่วโลกจะกำหนดให้ IFRS S1, S2, ฯลฯ เป็นมาตรฐานหลักในการการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนได้ในเวลาไม่ช้า

การดำเนินการให้สามารถเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้สามารถเปิดเผยข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ กิจการจำเป็นต้องได้รับการผลักดันและกำกับดูแลอย่างเหมาะสมซึ่ง The SASB Foundation (2019) ได้ให้แนวทางเพื่อเปิดเผยข้อมูลผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนตาม IFRS S2 ไว้ดังนี้

1. หาความสนับสนุนจากคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหารระดับสูง
2. กำหนดให้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นหนึ่งในประเด็นหลักที่ต้องกำกับดูแล ซึ่งกรรมการชุดย่อยที่มีบทบาทสำคัญคือคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการความเสี่ยง
3. สร้างคณะทำงานด้านการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยทีมงานที่รับผิดชอบด้านความยั่งยืน ธรรมชาติ การเงิน เป็นต้น โดยคณะทำงานจะมากำหนดแนวปฏิบัติ กฎระเบียบ ตลอดจนบทบาทที่สมาชิกต้องรับผิดชอบ
4. พิจารณาผลกระทบทางการเงินจากความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นผลกระทบที่มีต่อรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน และการระดมทุน
5. สร้างฉากทัศน์ (Scenario) เพื่อประเมินผลกระทบต่อธุรกิจอย่างน้อยสองสถานการณ์
6. ปรับวิธีและกระบวนการจัดการความเสี่ยง ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กิจการเผชิญ
7. ขอความคิดเห็นจากนักลงทุน ถึงข้อมูลเสี่ยงและโอกาสทางการเงินที่มีสาระสำคัญซึ่งสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
8. ประเมินเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล และแนวทางการรายงานข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
9. วางแผนการประกันคุณภาพ และการปฏิบัติตามข้อกำหนดเดียวกันสำหรับข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่นเดียวกับการจัดทำรายงานทางการเงิน
10. เตรียมข้อมูลและรายงานราวกับว่าจะถูกตรวจสอบ แม้อาจจะไม่ใช่ตอนนี้ก็ตาม

11. ดูโครงสร้างที่มีอยู่ของรายงานประจำปีของคุณและคิดว่า คุณจะสามารถแนะนำในการอภิปรายความเสี่ยง การอภิปรายและการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร (MD&A) และส่วนการกำกับดูแลได้อย่างไร

สรุป

ร่าง IFRS S1 – S2 เป็นหนึ่งในความพยายามระดับนานาชาติเพื่อแก้ไขปัญหาล้างแฉและการส่งเสริมการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้กิจการผู้ลงทุนประเมินความเสี่ยงและโอกาสที่สืบเนื่องมาจากความยั่งยืนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีสาระสำคัญยิ่งต่อการประเมินมูลค่ากิจการเพื่อตัดสินใจลงทุน

แม้การเปิดเผยข้อมูลตาม IFRS S1 – S2 จะเป็นเพียงภาคสมัครใจ แต่จากแรงกดดันในระดับนานาชาติ ทำให้มีโอกาสสูงยิ่งที่จะทำให้กิจการต้องปรับปรุงการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นที่ความยั่งยืนเพื่อมิให้รายงานที่ออกมาดูแค่ง่ายๆ ซึ่งเมื่อคุณเห็น ๆ ความริเริ่มนี้อาจดูเหมือนเป็นเรื่องที่กิจการต้องเสียสละเพื่อผู้อื่น แต่โดยข้อเท็จจริง การดำเนินงานที่มุ่งเน้นความยั่งยืนนั้น นอกจากจะสร้างประโยชน์ในการดำเนินงานแก่กิจการเองในระยะยาวแล้ว การถือปฏิบัติที่เหมาะสมย่อมส่งผลดีต่อสังคมโดยรวมให้ได้รับประโยชน์ด้วยเช่นกัน ซึ่งถือเป็นสิ่งที่กิจการทุกแห่ง และทุก ๆ คน “ต้องทำเพื่อตัวเองเพื่อให้สามารถเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนให้ดึงดูดการลงทุนและเพื่อให้โลกนี้น่าอยู่ยิ่งขึ้น”

ข้อมูลอ้างอิง

- Courtneil J (2022). ESG Reporting Frameworks, Standards, and Requirements. Retrieved from <https://greenbusinessbureau.com/esg/esg-reporting-esg-frameworks>.
- International Sustainability Standards Board (2022). [Draft] IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information. Retrieved from <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/project/general-sustainability-related-disclosures/exposure-draft-ifrs-s1-general-requirements-for-disclosure-of-sustainability-related-financial-information.pdf>.
- International Sustainability Standards board (2022). [Draft] IFRS S2 Climate-related Disclosures. Retrieved from <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/project/climate-related-disclosures/issb-exposure-draft-2022-2-climate-related-disclosures.pdf>.
- International Sustainability Standards Board (2022). [Draft] IFRS S2 Climate-related Disclosures Appendix B Industry-based disclosure requirements Volume B36—Real Estate. Retrieved from <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/climate-related-disclosures/appendix-b-industry-based-disclosure-requirements/>.
- The SASB Foundation (2019). TCFD Implementation Guide: Using SASB Standards and the CDSB Framework to Enhance Climate Related Financial Disclosures in Mainstream Reporting. Retrieved from https://www.sasb.org/wp-content/uploads/2019/08/TCFD-Implementation-Guide.pdf?__hstc=105637852.c8aa5f78828a8ff22c16650ec62e93f8.1582824054969.1585058786292.1585132514669.7&__hssc=105637852.1.1585132514669.
- Vornado Realty Trust (2022), Environmental, Social & Governance 2021. Retrieved from <https://www.vno.com/sustainability/overview>.

โดย นางสาวดวงจันทร์ สุขมา

คณะทำงานพัฒนาและศึกษาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อการทำบัญชี
ภายใต้คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี

คุณค่าวิชาชีพบัญชีสร้างจากพลังบวก (Professional Knowledge, Professional Skills, and Professional value on Positive Energy)

เวลาของเราเสียไปกับเรื่องอะไรมากมายที่**ไม่ได้**ส่งเสริมตัวเอง **ไม่ได้**ส่งเสริมความสำเร็จตนเอง สมัยที่ได้เริ่มทำงานกับองค์กรขนาดใหญ่เมื่อ 30 กว่าปีที่แล้ว ไม่มีใครบอกเราเลยว่า “เราควรมีชีวิตอย่างไร” “เราจะดึงศักยภาพตนเองที่หลับใหลได้อย่างไร” “เราจะใช้ความสามารถของตนเองช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างไร” การค้นหาคำตอบเป็นมาตลอดเวลา จวบจนวันนี้ จึงอยากจะสื่อสารเรื่องนี้ ที่ตัวเราไม่เคยทราบมาก่อนว่า ...

ไม่สำคัญว่าเราจะทำอะไรอะไร เราต้องเติบโตขึ้น

ซึ่งคนเราไม่จำเป็นต้องมีอาชีพเดียวกันตลอดชีวิต เมื่อเราทำอะไรมากขึ้น เห็นอะไรมากขึ้น เติบโตมากขึ้น เราก็จะต้องการทำอะไร ะอีกหลาย ๆ อย่าง ที่ต้องการความท้าทายมากขึ้น ชีวิตจะต้องมีการเรียนรู้ จิตของเรา ต้องการปลดปล่อย นั่นคือธรรมชาติของเรา

“มนุษย์” ส่วนใหญ่ที่พบเจอ มักจะชอบกดทับความต้องการตนเองไว้ ด้วย**ความกลัว** กลัวความล้มเหลว กลัวผิดหวัง กลัวการไม่ยอมรับ จึงกล้าหาญและปลดปล่อยความต้องการส่วนตัวออกมา ให้ค้นหาและท้าทายตนเอง สนุกสนานกับความไม่แน่นอนของอนาคต เพราะเรามักได้ยินอย่างสม่ำเสมอว่า “ความแน่นอน...คือความไม่แน่นอน” เลิกสนใจความเห็นคนอื่น เมื่อคุณเริ่มก้าวออกจาก **Comfort Zone** เท่ากับว่าเราเติบโตขึ้นแล้ว เมื่อเราเริ่มทำอะไรในสิ่งที่ไม่เคยทำตอนแรก ๆ มันก็ยากอยู่ แต่หากมันเป็นสิ่งที่เราอยากทำจริง ๆ เราจะ**ทำมันไม่เลิก** จนกว่าจะ**สำเร็จจนได้** ซึ่งสิ่งที่ทำให้เราอยากทำคือ **พลังบวก (Positive Energy)** ซึ่งไม่สำคัญว่าจะเล็กหรือใหญ่แค่ไหน จะได้เงินหรือไม่ก็ได้สำคัญ มันเพียงเป็นสิ่งที่เราต้องการทำให้สำเร็จเท่านั้น

คนส่วนใหญ่ รวมทั้งเพื่อนที่ทำงานของเราชอบใช้คำว่า “ยังไม่มี” ให้เลิกพูดความไม่มีของตน ให้เปลี่ยนคำพูดว่า “เมื่อเรามี” “เดียวก็มี” หรือ “เชื่อว่าเราจะมี” ความเชื่อนั้นสำคัญที่สุด เราต้องเชื่อว่าตนเองจะมีแล้วมันจะมี อย่างน้อยในจิตของเรามีไปเรียบร้อยแล้วตามวลีเด็ด “ไม่ได้มีมันแต่อยากมีมัน” “มนุษย์จะกลายเป็นสิ่งที่ตนคิด” ดังนั้นหากเห็นว่าใครพูดว่า “ไม่มี” บ่อย ๆ พึงเชื่อได้ว่าเขาไม่มีทางมีมันได้อย่างแน่นอน วาจา หรือ คำพูดของเรา จึงพูดแต่สิ่งที่**เป็นคุณแก่ตนเองเท่านั้น** เรื่องนี้ต้องฝึกฝน อย่าใช้ความเคยชิน แต่ให้ฝึกฝนเป็นอุปนิสัยในการพูด แต่สิ่งที่**เป็นบวก**เท่านั้น ผลของการฝึกฝนคือ จะไม่มีคำพูดแง่ลบออกมาเลย เราจะไม่โน้नทากล่าวร้ายคนอื่น วิเคราะห์คนอื่น ๆ ให้ถูกทางแล้วเราจะปรารถนาดีต่อคนอื่น ๆ แม้คนนั้นจะไม่ชอบเราก็ดำตาม แต่มันจะเป็นไปโดยธรรมชาติ ...

ห้ามพูดถึง คิดถึง ความขาดแคลน ความไม่มีของเรา

เติมเต็มด้วยพลังบวก (Positive Energy) ติดตามความฝันแบบมีจินตนาการ

พวกเราจบวิชาชีพบัญชี เป็นนักบัญชีทั้งตัวและหัวใจ การที่เราเชื่อมั่นว่าเราทำได้ เราจะทำได้จริง เพราะว่าเราทำด้วยหัวใจส่งกายให้ทำในหน้าที่ของตอนอย่างดีที่สุด ไม่ว่าจะอยู่แห่งใด องค์กรใด เมื่อเราคิดว่าเราเป็นผู้ให้ มันจะเป็นใบเบิกทางเข้าสู่องค์กรขนาดใหญ่ได้แบบที่เรียกว่า “Think Big ... Start Small ... Scale Fast” ซึ่งสิ่งนี้ไม่ได้การันตีว่าเราจะประสบความสำเร็จ แต่มันเป็นจุดเริ่มต้นเหมือนสะพานที่ทอดไปสู่อีกฝั่งหนึ่ง เมื่อเราได้เริ่มชีวิตการทำงานจากการเป็นพนักงานระดับ Junior เติบโตตาม Career part จนได้เลื่อนขั้นเป็นผู้บริหารระดับต้น ระดับกลางและระดับสูงในเวลาต่อมา โดยใช้ระยะเวลาสั้นที่สุด ซึ่งเป็นบทพิสูจน์ได้ว่า หากคนเรามีความฝันบางอย่างและลงมือทำดู แม้มันจะล้มเหลวบ้างแต่เรามีโอกาสพบอะไรบางอย่างที่ ทำหายข้างหน้าเสมอและเมื่อเรากล้า ก้าวข้าม นั่นคือ **ความศรัทธา** ที่เราต้องหลงใหลอย่างแนบแน่น สิ่งเหล่านี้แอบซ่อนอยู่ในชีวิตประจำวัน ทำให้เราทำงานในวิชาชีพของเราอย่างภาคภูมิใจและมีศรัทธาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้ดีที่สุด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในระยะยาวต่อลูกค้าและต่อตนเองที่สามารถก้าวสู่การแข่งขันอย่างมี **Growth mindset** ได้ และนี่คือการสะสมความสำเร็จตั้งแต่ระดับขั้นย่อม ๆ จนกล้าเดินบนพรมแดงที่เราสามารถก้าวสู่ **ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่** เพียงเพราะพลังบวก (Positive Energy) ที่เราสร้างอย่างไม่หยุด ตื่นคิด หลับฝันถึง ... หนทางสู่ความร่ำรวยทุกมิติ ทั้งองค์ความรู้ คุณธรรมและพันธมิตร์ที่เกิดจากมิตรภาพที่แบ่งปัน ถึงแม้จะมีเงินล้านฟ้าอาจไม่พบความสำเร็จตามแนวทางนี้ได้

เป้าหมายสำคัญสูงสุด

วันหนึ่งที่เราได้มีโอกาสเป็นผู้บริหารองค์กรระดับใหญ่ **ความสำคัญสูงสุดคือการตัดสินใจ** สิ่งที่ต้องตัดสินใจเป็นอันดับแรกคือ **Personal Growth** เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่า

“หากพนักงานวางเป้าหมายส่วนตัว และทุ่มเททำมันอย่างเต็มที่ ผลที่ตามมาคือพวกเขาลำบากน้อยลงที่จะทุ่มเทเพื่อบริษัท” ซึ่งนับเป็นสิ่งที่ดีต่อบริษัท เพราะว่าคนส่วนใหญ่ร้อยละ 99 ไม่มีเป้าหมายส่วนตัวหรือกระทั่งวัตถุประสงค์ของชีวิต เพราะว่าทำงานรับเงินเดือนมาตลอดมีกินมีใช้ จึงไม่จำเป็นต้องคิดถึงเป้าหมาย คิดกันเพียงว่าวันหยุดเมื่อไร จะกินที่ไหน จะ Shop ที่ไหน จะไปเที่ยวต่างประเทศที่ไหน อิ่มเอมกับสิ่งที่ใช้แล้วหมดไป ดังนั้นการที่พนักงานมีเป้าหมายส่วนตัวเราจะสามารถส่งเสริมให้พนักงานเป็นผู้ประกอบการร่วมกันได้ เรียกว่ามี **Entrepreneur Mindset** เมื่อเราช่วยกันหล่อหลอมให้พนักงานในวิชาชีพมี **Mindset** เฉกเช่นนี้จะทำให้พวกเขาต้องการที่จะช่วยเหลือเรา ช่วยเหลือลูกค้า ช่วยเหลือผู้คน เงินจะไม่ใช่ว่าเป้าหมายที่แท้จริง เพราะว่าทุกคนรวมทั้งเราด้วย จะมีความคิดว่า “ยิ่งให้ยิ่งได้” และ “การให้...ไม่สิ้นสุด” สร้างทุกอย่างทุกอย่างให้เกิดขึ้นด้วยความตื่นเต้น น่าสนใจ กระตือรือร้น อยากลงมือทำอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ต้องสั่งการและสิ่งเหล่านี้ จะทำให้เกิดการพัฒนาสู่นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มุ่งสู่ **Advanced Technology** ขั้นสูงที่จักรวาลให้ เข้มทิศเราซึ่งกล่าวคือจิตของเราถูกสร้างจากพลังบวก (Positive Energy) โดยหากองค์กรใดมีบุคลากรที่มีพลังบวกของจักรวาลมาส่งเสริม จะทำให้องค์กรนั้น ๆ เปลี่ยนไปสู่การ **Rise Above the Blue Ocean** และเติบโตแบบยั่งยืน (Sustainable Growth) มุ่งสู่จักรวาล >>> GO...Planets

จึงสรุปได้ความว่า คุณค่าวิชาชีพบัญชี สร้างจากพลังบวก (Positive Energy) ดังนี้

THINK เราจะรู้สึกได้ถึงคุณค่าของตนที่มีต่อผู้อื่นหรือต่อวิชาชีพ

THOUGHT เราจะถ่ายทอดความคิดของตนเองสู่ผู้อื่น ในทางบวกไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลความคิดของผู้อื่น ผิดคิดและทำเป็นประจำเราจะได้อะไรดีใหม่ ๆ ซึ่งท้ายที่สุดอาจจะเกิดเป็นนวัตกรรมที่ทรงคุณค่าวิชาชีพนี้ได้และเป็นประโยชน์ในรุ่นถัดไป และหากดีจะสามารถได้รับการพัฒนาต่อเนื่องเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth) ในที่สุด

NO HESITATE เราต้องมั่นใจว่าเราไม่มีวันล้มเหลว ล้มลงบ้าง อย่าท้อให้ลุกขึ้นใหม่ โอกาสมีไว้สำหรับผู้ที่ลุกได้เสมอ อย่าลังเล อย่าสงสัย หากเกิดความรู้สึกนี้เราก็มุ่งมั่น หากสิ่งที่ไม่เป็นพลังบวก (Positive Energy) ผลักดัน หากเกิดผิดพลาดล้มเหลวไปบ้างจะหาพันธมิตรดี ๆ มาร่วมกันแก้ไข และทำใหม่ให้ดีขึ้น เราจะไม่มีรู้สึกเสียใจในความผิดพลาดนั้น เพราะการลุกขึ้นใหม่ทุกครั้ง มันคือ การก้าวข้ามความกลัว และทำให้เกิดประสบการณ์ที่ทรงคุณค่า สามารถเล่าขาน ส่งต่อสู่รุ่นรุ่นหลัง

IMAGINATION “จินตนาการ” สำคัญกว่า “ความรู้” หากเราต้องการนำพาองค์กรให้เติบโตภายใต้ภาวะเช่นนี้ จินตนาการก็คือพลังบวก (Positive Energy) ที่สำคัญที่ทำให้เราได้เปิดโลกทัศน์ สร้างพันธมิตร ซึมซับสิ่งใหม่ ๆ ดึงพลังบวกจากผู้คนรอบข้างเข้ามาหาเรา ค้นคว้าเรื่องที่เราน่าสนใจต่อไปเรื่อย ๆ ผึกินนิสัยให้เป็นคนกระหายใคร่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เสมอ ทำตัวเป็นฟองน้ำที่ดูดซับทุกเรื่องดี ๆ และฝึกจินตนาการแบบฝันกลางวัน นำสิ่งที่เราได้เรียนรู้หรือสนใจนั้น ๆ มาคิดเล่น ๆ แบ่งปัน ปรึกษาหารือ ไม่ว่ากับคนในองค์กร ลูกค้า หรือคนทั่วไปที่เราได้พบเจอ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจกลายเป็นธุรกิจใหม่ หรือเติบโตถึงขั้นเป็น Unicorn Startup ได้ ซึ่งธุรกิจใหม่ ๆ มักเกิดจากจินตนาการที่หลากหลายและพัฒนา ปรับปรุงเรื่อยมาจนตกผลึกที่สามารถก่อให้เกิด Revenue Stream เติบโตสู่ลูกหลานได้แบบยั่งยืน (Sustainable Growth)

NEVER GIVE UP ความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ก่อให้เกิดความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ อย่ายอมแพ้อะไรง่าย ๆ ต้องทำอย่างสุดกำลังสร้าง PASSION ที่ไม่ล้มเลิกแบบ EXTREME ที่หมายถึงการทุ่มสุดตัวและไม่ว่าผลลัพธ์จะออกมาอย่างไร เรายอมรับโดยไม่ควรเสียใจกับความล้มเหลวหากมันเกิดขึ้น ซึ่งสิ่งนี้คือบันไดขั้นต่อไปให้เราก้าวไปอีกขั้นหนึ่งแบบติด Springboard

KNOWING คือการมีองค์ความรู้ในระดับที่เชื่อมั่นได้ว่า หากใช้มันเป็นประจำ เราสามารถทำงานนี้ได้สำเร็จ และมีอิสรภาพทางการเงิน ซึ่งคือความเชื่อภายใต้จิตใจได้สำนึกหรือจักรวาลว่าจะช่วยเหลือเราได้ คำว่า “เรารู้ว่า....” เป็นพลังอันมหาศาลที่จะผลักดันเราไปยังสิ่งที่ต้องการ อาทิ “เรารู้ว่าเราทำสำเร็จ, เรารู้ว่ามีคนช่วยเหลือเราเสมอ, เรารู้ว่าเราได้ทำตามวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการภายใต้จิตใจได้สำนึก ที่ต้องการสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพได้อย่างดีและแบ่งปันให้กับทุกคนที่สร้างจากพลังบวก (Positive Energy) ในตัวเรา

LEAN AND GAIN การ LEAN คือการปลดปล่อยความคาดหวังของผู้อื่นทิ้งไปให้เหลือแต่ความเป็นตัวตนที่แท้จริงของเรา เพื่อให้เราได้ทำในสิ่งที่ถูกต้องตามมาตรฐานไม่ทำร้ายตัวเองด้วยการนำความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในอดีตและหันหลังให้กับลูกค้า และผู้คนรอบข้าง ซึ่งสิ่งที่เรียนรู้ใหม่นี้จะสร้างคุณค่าที่สร้างสรรค์เป็น GAIN จากการ LEAN ในที่สุดจะสร้าง EXTREME GAIN ให้เกิดแก่วิชาชีพ ที่จะสามารถพัฒนาวิชาชีพได้อย่างยั่งยืน (Sustainable Growth)

KNOWING TO AWAKENING การตระหนักรู้ โดยการตระหนักรู้ตัวตน คุณค่าแห่งวิชาชีพจากตัวตนของเรา ซึ่งจะเป็นคุณค่าที่จะส่งมอบได้ เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ให้กับผู้อื่นซึ่งการตื่นรู้ (Awakening) นักบัญชีส่วนใหญ่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ได้รับการควบคุมโดยกฎระเบียบ จากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ลูกค้า เพื่อนร่วมงาน เพื่อนฝูง ญาติพี่น้องที่เราต้องตามคนหมู่มาก ซึ่งมักจะต้องปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ ที่อาจไม่ใช่มาตรฐานที่ถูกต้องซึ่งจะขอกล่าวว่า “ไม่จำเป็น” เราจะเป็นหนึ่งเดียวที่ความคิดความฝันเราไม่ต้องเหมือนใคร ดังนั้นการที่เราจะผ่านขั้นตอน “Awakening” และเดินทางอย่างไม่ท้อถอยเราจะทำสิ่งที่แตกต่าง เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงร่วมขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้าได้มากกว่าคนส่วนใหญ่ จากการที่เราไม่โยนความฝันทิ้งไป และกล้าเปลี่ยนแปลงตัวเอง เพราะทุกอย่างต้องขึ้นกับตัวเราที่จะขยายออกสู่ภายนอก จะนำจินตนาการไปปฏิบัติให้เกิดเป็นจริง เพราะวิชาชีพเราเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในตัวเอง

GRATEFUL ในทุกวันผ่าน เราต้องสร้าง ชัดเกล้า ทบทวนตนเอง ปรับปรุงตนเองหาสิ่งใหม่ ๆ ในทุกวัน เป็นขั้นตอนที่ไม่มีวันจบสิ้น และส่งต่อพลังบวก (Positive Energy) นี้ไปยังคนรุ่นต่อไปให้เกิดการพัฒนาสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงให้เกิดนวัตกรรมและสิ่งที่มีคุณค่าสูงสุดต่อวิชาชีพและเติบโตแบบยั่งยืน (Sustainable Growth)

โดย พศ. ดร.ยุทธนา ศรีสวัสดิ์
รองคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม และ CEO - iTAX

4 เทคนิค Digital Transformation

เพื่อสร้างความยั่งยืน
ของโลกที่นักบัญชีทำได้จริง

ทุกวันนี้ งานของนักบัญชีคงไม่ปฏิเสธว่าส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเอกสารจำนวนมากและเอกสารเหล่านั้นมักอยู่ในรูปแบบกระดาษ

หลายท่านอาจเคยได้ยินว่าเราต้องตัดต้นยูคาลิปตัสอายุ 5 ปีราว 17 ต้น
สำหรับผลิตกระดาษ 1 ต้น เพื่อให้ได้กระดาษจำนวน 400 ริม
หรือราว 200,000 แผ่น

จากการสำรวจพบว่าประเทศไทยมีการใช้กระดาษเฉลี่ยปีละ 3.9 ล้านตัน
นั่นหมายความว่าทุกปีเราจะต้องตัดต้นไม้ปีละ 66.3 ล้านต้น
หรือมากถึง 130 ต้น เพื่อผลิตกระดาษให้เพียงพอต่อการใช้งาน

ลดใช้กระดาษ = เพิ่มความยั่งยืนของโลก

ดังนั้น ในทางทฤษฎี หากเราสามารถลดการใช้กระดาษได้แม้เพียง 10%
เราก็ได้ต้นไม้คืนกลับมาราวปีละ 6.63 ล้านต้น ซึ่งจะช่วยดูดซับก๊าซ
คาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มได้อีกปีละ 60,000 -100,000 ล้านตันต่อปีเลย
ซึ่งเป็นการเพิ่มความยั่งยืนให้กับโลกใบนี้โดยเริ่มจากการลดการใช้
กระดาษ

**คำถามสำคัญคือ แล้วนักบัญชีจะมีส่วนร่วม
ในการลดใช้กระดาษได้อย่างไร?**

นี่คือจุดเริ่มต้นของแนวคิด Paperless office ที่มุ่งลดการใช้กระดาษ
ให้ได้มากที่สุดที่นักบัญชีเองก็สามารถมีส่วนร่วมได้ นักบัญชีกับการ
มีส่วนร่วมด้านความยั่งยืนของโลกด้วย Digital Transformation
ที่ทำได้จริง

ประโยชน์หลักของกระดาษในงานของนักบัญชี คือ เป็นเครื่อง
มือสำหรับบันทึกข้อมูลให้ปรากฏเพื่อเป็นหลักฐานสำหรับนำไปใช้
ประโยชน์ด้านต่าง ๆ ดังนั้น หากเราปรับมุมมองว่ากระดาษเป็นเพียง
หนึ่งในรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่นักบัญชีทุกคนคุ้นเคยและ

ให้การยอมรับเท่านั้น นักบัญชีก็สามารถมองหาทางเลือกอื่นที่สามารถ
ใช้ประโยชน์ได้เช่นเดียวกับกระดาษและยังมีมาตรฐานที่นักบัญชี
ยอมรับได้ ก็จะสามารถลดการใช้กระดาษได้ และยังสามารถเพิ่ม
ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีได้อีกด้วย จึงเป็นที่มาของแนวคิด
การพัฒนาการทำงานของนักบัญชีด้วย Digital Transformation

**"การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมกับการทำงาน
มักจะเกิดจากแรงจูงใจ 3 ด้าน ได้แก่ เพื่อลดต้นทุน
เพื่อลดความผิดพลาด และเพื่อเพิ่มเนื้อหา"**

ดังนั้น การนำ Digital Transformation เข้ามาใช้แทนที่กระดาษ
จึงไม่ควรคำนึงเพียงแต่ต้องการลดการใช้กระดาษแต่เพียงอย่าง
เดียวเท่านั้น หากแต่นักบัญชีควรคำนึงด้วยว่าสามารถช่วยลดต้นทุน
ลดความผิดพลาด หรือเพิ่มเนื้อหาให้แก่ตนเอง องค์กร หรือลูกค้าได้
ด้วยหรือไม่ ซึ่งสามารถตอบโจทย์เหล่านี้ได้ด้วย ก็มีโอกาสนักบัญชี
จะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานพร้อมกับเพิ่มความยั่งยืนของโลก
ไปด้วยในตัว อันเป็น Digital Transformation ที่มีความยั่งยืนมากกว่า

4 งานบัญชี ที่เปลี่ยนเป็น Paperless ได้ด้วยเทคโนโลยี

01 ลดการใช้เอกสารภาษีแบบกระดาษด้วยไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษี เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับภาษี จะมีทางเลือกตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร (ฉบับที่ 15) ที่สามารถดำเนินการเพื่อขอใช้ในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ได้ รวมถึงหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย (ใบ 50 ทวิ) และสลิปเงินเดือน ซึ่งสามารถใช้รูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่ต้องพิมพ์เป็นกระดาษ และไม่ต้องจัดส่งทางไปรษณีย์ ช่วยลดต้นทุนค่ากระดาษ ค่าจัดส่ง ลดเวลาได้พร้อมกัน อีกทั้งยังป้องกันการสูญหายได้ด้วย

02 ลดการยื่นภาษีแบบกระดาษด้วยการยื่นผ่านระบบ e-Filing เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจการ เช่น การยื่นภาษีรายเดือน ภ.ง.ด.1, ภ.ง.ด.3, ภ.ง.ด.53, ภ.พ.30, ภ.พ.36 เป็นต้น กรมสรรพากรเปิดช่องทางให้สามารถยื่นผ่านระบบ E-Filing ได้ ซึ่งนอกจากจะช่วยประหยัดต้นทุนกระดาษ และเวลาที่ใช้ในการติดต่อกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่แล้ว ยังสามารถยืดเวลายื่นภาษีได้อีกถึง 8 วัน ช่วยให้เวลาบริหารกระแสเงินสดขององค์กรได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากเอกสารภาษีแล้ว สำนักงานประกันสังคมก็เปิดโอกาสให้ยื่นรายการจ่ายเงินสมทบสปส.1-10 ผ่านระบบ SSO e-Service บนเว็บไซต์สำนักงานประกันสังคม รวมถึงการเพิ่ม/ลดลูกจ้างในระบบประกันสังคมของนายจ้างได้ด้วยโดยไม่ต้องเดินทางไปติดต่อที่สำนักงานประกันสังคมพื้นที่แต่อย่างใด

03 ลดกระบวนการวางบิลเป็นกระดาษ แล้วใช้ระบบวางบิลออนไลน์ กระบวนการวางบิลที่ยังเป็นระบบกระดาษก่อให้เกิดภาระในการจัดการเอกสารสำหรับทั้งผู้รับและผู้จ่าย เพราะต้องสิ้นเปลืองพลังงานในการเดินทาง อีกทั้งผู้จ่ายเมื่อรับเอกสารมาแล้วจะมีต้นทุนในการจัดเก็บเอกสารเพิ่มขึ้นด้วย หากสามารถปรับระบบงานภายในให้สามารถวางบิลผ่านระบบออนไลน์ได้ เอกสารทั้งหมดจะอยู่ในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ทำให้มีต้นทุนในการจัดเก็บที่ต่ำลง และยังลดใช้กระดาษรวมถึงต้นทุนในการจัดเก็บกระดาษไปได้อีกด้วย

04 ลดการจ่ายเงินด้วยการใช้เช็ค แล้วใช้การโอนเงินผ่าน Internet Banking การจ่ายเงินด้วยเช็คก่อให้เกิดต้นทุนทั้งฝั่งผู้จ่ายและผู้รับเพราะต้องมีทั้งค่าเช็คและต้นทุนการเดินทางเพื่อรับเช็คและขึ้นเงิน ดังนั้น หากสามารถเปลี่ยนมาใช้วิธีชำระโดยการโอนเงินได้จะสามารถลดต้นทุนได้สำหรับทุกฝ่าย และลดการใช้กระดาษรวมถึงลดการสิ้นเปลืองพลังงานเพื่อเดินทางด้วย

นักบัญชีสร้างความยั่งยืนให้โลกใบนี้ได้ เพียงแต่เปิดใจใช้เทคโนโลยี

งานจำนวนมากของนักบัญชีทุกวันนี้สามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยจัดการแทนนักบัญชีได้ เช่น โปรแกรมบัญชีออนไลน์ สามารถออกเอกสารต่าง ๆ ที่นักบัญชีจำเป็นต้องใช้ในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ได้ทันทีเมื่อเพิ่มธุรกรรมของกิจการแต่ละครั้ง หรือ โปรแกรมเงินเดือน Paystation ที่ช่วยเตรียมไฟล์ ภ.ง.ด.1, สปส.1-10, สลิปเงินเดือน, ไฟล์จ่ายเงินเดือน Payroll ของธนาคาร, ใบ 50 ทวิ และเอกสารอื่นๆ ได้อัตโนมัติ เป็นต้น ซึ่งโปรแกรมเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อลดต้นทุน เพื่อลดความผิดพลาด และเพื่อเพิ่มเนื้องานให้นักบัญชีอยู่แล้ว การเปิดใจรับ Software เข้ามาช่วยงานนักบัญชีจึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจที่สร้างประโยชน์ให้ทั้งกับนักบัญชี องค์กร ลูกค้า และความยั่งยืนบนโลกใบนี้ด้วย

โดย นายสันติ พงศ์เจริญพิภย์
 อนุกรรมการควบคุมกำกับดูแลงานทะเบียน

CPA Cybersecurity checklist

แบบปฏิบัติ 22 ข้อ

รักษาความปลอดภัยไซเบอร์ซีคิวริตี้

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดกับชีวิตคนเราทุกวันนี้ อาจเกิดจากการกระทำของคนเรามากกว่าการกระทำของพระเจ้า หรือของคนอื่นแต่ที่คนเราคิดเช่นนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนเราจะมองไม่เห็นสาเหตุที่แท้จริงของภัยที่เกิดขึ้นและบางครั้ง อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนั้นให้ความเสียหายอย่างมากจนกลายเป็น ภัยพิบัติ ความเป็นจริงภัยที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นเพราะความไม่ใส่ใจ ความประมาทเลินเล่อของตัวเองอย่างไม่รู้ตัวหรืออาจเกิด ภาพลวงตามีเงินก้อนโตรออยู่ข้างหน้าเผลอตัวไปกดปุ่มที่ถูก วางกับดักไว้ บางครั้งโชคดียกที่เกิดขึ้นกับตัวเรานั้นอาจเป็น เรื่องเล็กน้อยแต่ก็มีบางครั้งโชคไม่ดีอาจเป็นเรื่องใหญ่ให้ ความเสียหายใหญ่โตมากมายเหมือนภัยพิบัติได้เกิดขึ้นกับตัวเรา หรือองค์กรที่เราสังกัดอยู่ อย่างเช่นที่ปรากฏในขณะที่เราทำงานอยู่ บนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของบริษัทและบังเอิญเราอาจไปตอบรับ อีเมลหรือโทรศัพท์ที่ได้วางกับดักหลอกล่อเราเพื่อเอาข้อมูล ส่วนบุคคลหรือขององค์กรเพื่อประโยชน์บางอย่างโดยบุคคลนิรนาม หรือบุคคลที่ไม่มีที่มาที่ไปของอีเมลหรือโทรศัพท์นั้นจนเป็นเหตุ ให้ข้อมูลส่วนตัวหรือขององค์กรที่อยู่ในระบบสารสนเทศของเรา หรือขององค์กรถูกโจรกรรมโดยการแฮกเกอร์เพื่อการขโมยเงิน จากบัญชีเงินฝากในธนาคารของเราหรือองค์กรหรือล้วงความลับ ของเราหรือขององค์กรเพื่อเรียกค่าไถ่หรือไม่เช่นนั้นก็จะเปิดโปง ข้อมูลที่เป็นความลับทำให้เราหรือองค์กรเกิดความเสียหาย ต่อสาธารณชนและนำไปสู่เสียชื่อเสียงของเราหรือองค์กร จนหมดความไว้วางใจของลูกค้าหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่าง ไม่ได้คาดคิดเป็นต้น อย่างที่ได้ปรากฏ

กระแสข่าวหวาดอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการโจมตี โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ออกแบบมาเพื่อขัดขวางการทำงาน การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเรียกค่าไถ่อย่างที่เคยเรียกว่า (Ransomware) โดยบุกรุกละเมิดความปลอดภัยทางไซเบอร์

ซึ่งทำให้ทุกคนรวมถึงนักบัญชีตกตลึงมึนงงกับเหตุการณ์ ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นนี้ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้นผู้นำหลายบริษัท ได้มอบหมายความรับผิดชอบด้านการดูแลความปลอดภัย ทางไซเบอร์นี้ให้กับบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายใน ของบริษัท (IT In-house) หรือผู้ให้บริการภายนอก ด้านความปลอดภัยเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Outsource) ด้วยมีความคาดหวังว่า “งานที่มอบหมายนั้นได้รับการจัดการแล้ว” อย่างเพียงพอ แต่น่าเสียดายความเป็นจริงในปัจจุบันบุคลากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในของหลายบริษัทไม่ได้รับ การฝึกอบรมความรู้ ความสามารถด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ หรือการเข้าถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเพียงพอ อีกทั้ง ผู้ให้บริการภายนอกที่จะให้คำตอบในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ก็อาจไม่ทราบถึงข้อกำหนดด้านความปลอดภัยที่เป็นเฉพาะ หรือข้อมูลสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบันอยู่จริงของลูกค้าของสำนักงาน สอบบัญชีที่ได้เผชิญอยู่

แม้ว่าการปกป้องอาชญากรไซเบอร์จะไม่สามารถป้องกัน ได้เต็มอัตราร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่การดำเนินการและการจัดทำเอกสาร รายการต่อไปนี้สามารถช่วยปกป้องข้อมูลของบริษัทและผู้ใช้ ได้อย่างมาก เจ้าของบริษัทควรพบบุคลากรด้านไอทีทั้งภายใน และภายนอกเพื่อหารือในแต่ละประเด็นความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อการพิจารณาการจัดลำดับความสำคัญและขั้นตอนในการแก้ไข ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่อาจเกิดขึ้นได้โดย สามารถสรุปลำดับขั้นตอนที่สำคัญแบ่งเป็น 22 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

01 ควรจัดให้มีการล็อกหน้าจอคอมพิวเตอร์โดยอัตโนมัติทุกหน่วยพื้นที่ของการทำงาน

- หน้าจอคอมพิวเตอร์ควรถูกล็อกโดยอัตโนมัติหลังจากทิ้งช่วงไม่ได้ใช้งานเป็นระยะเวลา 5-10 นาที
- วิธีการเช่นนี้จะช่วยลดโอกาสในการเข้าถึงแอปพลิเคชันและข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ผู้ใช้ไม่ได้อยู่ที่หน้าจอคอมพิวเตอร์

02 ตั้งค่าคอมพิวเตอร์การอัปเดตระบบความปลอดภัยปฏิบัติการและแอปพลิเคชันหลักโดยอัตโนมัติ

- หนึ่งในวิธีการที่นักโจรกรรมทำสำเร็จได้มากที่สุดโดยการบุกรุกระบบเครือข่ายด้วยการลวงรู้ช่องโหว่ที่เป็นจุดอ่อนของระบบปฏิบัติการคือการที่บริษัทไม่ได้มีการอัปเดตระบบปฏิบัติการให้เป็นปัจจุบัน
- การตั้งค่าคอมพิวเตอร์ให้มีการอัปเดตระบบปฏิบัติการและแอปพลิเคชันคอมพิวเตอร์หลักที่สำคัญโดยอัตโนมัติเป็นวิธีการลดช่องโหว่การถูกโจมตีด้านความปลอดภัยไซเบอร์ให้เหลือน้อยที่สุด
- กำหนดให้พนักงานปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ในเวลากลางคืนและรีบูท (Reboot) เครื่องคอมพิวเตอร์ทุกวันจะทำให้มีการอัปเดตระบบปฏิบัติการเหล่านี้มีการหมุนเวียนและจะช่วยขจัดความยุ่งเหยิงของระบบทำให้ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

03 กำหนดการบังคับใช้นโยบายรหัสผ่าน

- อย่างน้อยที่สุด บริษัทควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการตั้งรหัสผ่านดังต่อไปนี้
- การตั้งรหัสผ่านควรมีอักขระอย่างน้อย 14 ตัว
- กำหนดรหัสผ่านแต่ละตัวไม่ซ้ำกันและไม่นำกลับมาใช้อีกบนระบบอื่น
- กำหนดความถี่ให้ผู้ใช้เปลี่ยนรหัสผ่านสี่ครั้งต่อปี
- โน้มน้าวให้การใช้รหัสผ่านที่ซับซ้อนหรือใช้เป็นคำวลี (เช่น ฉันเฝ้ามองว่าจะไม่มีแฮกเกอร์!) เป็นต้น
- ใช้ตัวเลข ตัวอักษร และอักขระที่มีลักษณะพิเศษเป็นเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับแต่ละแอปพลิเคชันและไม่เป็นอนุพันธ์ตัวเลขรหัสผ่านที่เคยใช้ก่อนหน้านี้ (เช่น AiCPAGoPCPS!01, AiCPAGoPCPS!02, AiCPAGoPCPS!03) เป็นต้น
- กำหนดใช้รหัสผ่านทำหน้าที่เป็นผู้จัดการสามารถช่วยให้อุปกรณ์ปฏิบัติตามนโยบายเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- รหัสผ่านที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการจะเป็นพื้นที่เก็บข้อมูลการเข้ารหัสสำหรับรหัสผ่านของผู้ใช้ทั้งหมดหรือข้อมูลอื่นที่สำคัญ วิธีการนี้ช่วยให้ผู้ใช้ไม่ต้องติดตามรหัสผ่านที่ซับซ้อนทั้งหมดที่ได้เคยสร้างขึ้นเพียงแค่จดจำและป้องกันรหัสผ่านหลักเท่านั้น
- เมื่อพนักงานลาออกจากบริษัท ฝ่ายไอทีควรยุติการทำงานของพนักงานที่ได้ลาออกในการเข้าถึงเครือข่าย และทรัพยากรข้อมูลของบริษัท และพิจารณาให้เป็นประจำการล็อกอินบัญชีที่ไม่ต้องการหรือไม่ได้รับอนุญาตออกจากระบบ

04 ยกระดับการควบคุมการใช้รหัสผ่าน

- ใช้เครื่องมือในการรับรองความถูกต้องด้วยหลายวิธีการที่เรียกว่า Multi Factor Authentication (MFA) เช่นวิธีการ ความปลอดภัยทางกายภาพ (Physical Security Fob) การสแกนทางชีวภาพ (Biometric Scan) หรือใช้แอปพลิเคชันด้วยการส่งรหัสผ่านหรือการยืนยันผ่านทางมือถือของผู้ใช้ เพื่อยืนยันความมีตัวตนของผู้ใช้ในการที่จะเข้าสู่ระบบ

05 รักษาความปลอดภัยของข้อมูลภายในองค์กร

- สถานที่เก็บแฟ้มข้อมูลในเซิร์ฟเวอร์ (Servers) ควรเป็นสถานที่ที่ไม่เปิดเผย ปิดล็อกห้องป้องกันการถูกบุกรุกหรือการโจรกรรมทางกายภาพ
- คอมพิวเตอร์ควรมีแผ่นดิสก์ (Disks) ในการจัดเก็บข้อมูลการเข้ารหัสผ่านหรือการปฏิบัติการความปลอดภัยทุกด้านของเซิร์ฟเวอร์ (Servers) หรือในสถานที่ที่ดีกว่านั้น ควรเก็บอยู่ในระบบคลาวด์ (Cloud) ซึ่งจะปลอดภัยจากการถูกบุกรุกดีที่สุด
- ระบบเตือนภัยของสำนักงานควรมีรหัสผ่านเฉพาะสำหรับแต่ละพนักงานหรือบุคคลภายนอกที่มีการเข้า-ออกสำนักงานเพื่อสามารถระบุการเข้าออกสำนักงานของพนักงานหรือบุคคลที่เคยถูกว่าจ้างที่ได้ถูกยกเลิกการว่าจ้างแล้ว
- บริษัทควรทำลายเอกสารด้วยการบดข้อมูลในเอกสารก่อนการจำหน่ายออกจากระบบหรือการทิ้งเอกสารหลังจากที่ได้แปลงข้อมูลในเอกสารเหล่านั้นเป็นแฟ้มดิจิทัลแล้ว

06

- บันทึกอุปกรณ์เครื่องมือที่เป็นของบริษัททั้งหมด
- ใช้บัตรระบุชื่อ ชนิด ลักษณะอุปกรณ์รายตัวในลักษณะเหมือนกับบัตรสินค้ารายตัว (Inventory Tags) เพื่อการติดตามค้นหาอุปกรณ์เครื่องมือของบริษัท
  - บันทึกการได้มา การมอบหมาย การจ่ายจำหน่ายออก และการโอน รวมถึงวิธีการในการจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องมือให้กับลูกค้าและข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเหมาะสม

07

จัดเก็บข้อมูลของลูกค้าทั้งหมดและมั่นใจความปลอดภัย

- จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลสำหรับการกู้คืนฉุกเฉินในกรณีระบบล่มหรือหยุดทำงานอย่างกะทันหัน
- สร้างแผนที่การจัดเก็บข้อมูล (Data Map) แสดงข้อมูลที่เก็บอยู่ภายในเซิร์ฟเวอร์ (Servers) ในคอมพิวเตอร์มือถือ และการเก็บสำรอง/การจัดเก็บข้อมูลและผู้ใช้บริการบนคลาวด์
- การเข้าถึงแต่ละระบบเหล่านี้ควรจำกัดจำนวนผู้ใช้เพื่อลดความเสี่ยงในการเข้าถึงระบบโดยไม่ได้รับอนุญาต
- เพิ่มมาตรการการป้องกันโดยการทำ USB พอร์ต (USB Ports) ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่จัดเก็บในไดรฟ์ (Drive)

08

ดำเนินการตรวจสอบประวัติทุกคนที่ได้รับสิทธิ์การเข้าถึงเครือข่ายระบบของบริษัท

- สถิติได้แสดงให้เห็นที่น่าประหลาดใจของผู้ที่สามารถบุกรุกละเมิดการเข้าถึงระบบที่เกิดขึ้นสูงนั้นล้วนมาจากการได้รับความช่วยเหลือจากบุคลากรภายใน (หนอนบ่อนไส้) ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องตรวจสอบประวัติของบุคคลที่ได้รับอนุญาตเข้าถึงสำนักงาน คอมพิวเตอร์และเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัท

09

พัฒนาโยบายการต้อนรับผู้เข้ามาติดต่อสำนักงาน

- พนักงานควรได้รับการฝึกอบรมในการต้อนรับบุคคลที่มาติดต่อสำนักงานด้วยการถามด้วยความอ่อนโยนและให้ความช่วยเหลือและหากเป็นไปได้พาผู้ที่มาติดต่อเข้าไปพบกับบุคคลที่ต้องการพบ
- หากมีข้อสงสัยผู้เข้ามาติดต่อเกี่ยวกับการยืนยันความมีตัวตนของผู้เข้ามาติดต่อบริษัท เจ้าหน้าที่ฝ่ายผู้จัดการที่รับผิดชอบหรือทีมงานฝ่ายธุรการควรได้รับแจ้งทันที

10

ให้มีความมั่นใจผู้ที่เข้าใช้อุปกรณ์ของบริษัทเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิ์ได้ผ่านการรับการอนุมัติอย่างถูกต้องเท่านั้นถึงจะสามารถเชื่อมโยงอุปกรณ์เครื่องมือไอทีของบริษัทได้

- อนุญาตผู้ใช้อุปกรณ์ของบริษัทเฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาตและมีสิทธิ์ผ่านการรับอนุมัติอย่างถูกต้องเท่านั้นถึงจะสามารถเชื่อมโยงต่อโครงสร้างพื้นฐานไอทีและการให้บริการบนคลาวด์ของบริษัทได้
- ใช้ระบบเน็ตเวิร์กส่วนตัวแบบจำลอง (Virtual Private Network) หรือที่เรียกว่า (VPN) หรือการจัดการอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Device Management) กำหนดให้แต่ละอุปกรณ์ที่เป็นคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต (Tablet) และสมาร์ทโฟน (Smart Phone) ต้องลงทะเบียนเพื่อเชื่อมโยงกับระบบเครือข่ายของบริษัท
- บุคลากรของบริษัทควรได้รับการเตือนถึงความสำคัญของการอัปเดตระบบปฏิบัติการให้เป็นปัจจุบันและการรักษาความปลอดภัยอุปกรณ์มือถืออย่างสม่ำเสมอ

11

ลดการเข้าถึงระบบในระดับเท่าที่จำเป็นที่สุดเท่านั้น

- นักโปรแกรมเมอร์หรือที่เรียกว่าแอดมินสามารถเข้าถึงระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีอิทธิพลอย่างมากในการควบคุมเครือข่ายที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานของบริษัท
- จำกัดจำนวนสิทธิ์ผู้ใช้ที่มีหน้าที่บริหารจัดการการเข้าถึงระบบและการตั้งค่าการเข้าถึงระบบของผู้ใช้แต่ละรายในระดับต่ำสุดพอเพียงผู้ใช้สามารถทำงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์
- ฝ่ายไอทีต้องมีส่วนร่วมไม่เพียงแต่ให้ระดับการเข้าถึงขั้นต่ำเท่าที่จำเป็นแก่ผู้ใช้แต่ละรายในการทำงานเท่านั้น แต่ควรกำกับดูแลการเข้าถึงและยุติการเข้าถึงเมื่อไม่มีความจำเป็นในการเข้าถึงระบบอีกต่อไป

12

ตรวจสอบความเชื่อมั่นว่าอุปกรณ์ระบบปฏิบัติการ เครือข่ายทั้งหมดเป็นปัจจุบัน

- อุปกรณ์ระบบปฏิบัติการเครือข่ายทั้งหมด เช่น เซิร์ฟเวอร์ไฟล์ (File Servers), ไฟร์วอลล์ (Firewalls), เราเตอร์ (Routers), อุปกรณ์เครือข่ายพวง (Internet of Things (IoT)) ควรได้รับการสอบทานเป็นประจำ เพื่อให้มีความเชื่อมั่นระบบการปฏิบัติการมีการอัปเดตเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- สิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องอัปเดตระบบเครือข่าย (Firmware) ให้เป็นปัจจุบันและกำหนดการเปลี่ยนรหัสผ่านบนอุปกรณ์ทั้งหมดที่เชื่อมโยงต่อกับบริษัทและที่ผ่านเครือข่ายในบ้านหรือในระยยะไกล ซึ่งรวมถึงเครื่องพิมพ์แบบไร้สายและอุปกรณ์ระบบเครือข่ายพวง (IoT) รวมถึงกล้องรักษาความปลอดภัย, เครื่องใช้ภาพในบ้านที่เชื่อมต่อและอุปกรณ์ที่เปิดใช้งานด้วยเสียงอย่างสม่ำเสมอ.

13

ยืนยันให้มีความเชื่อมั่นแต่ละไฟล์เซิร์ฟเวอร์ (Fileserver) คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์มือถือติดตั้ง ที่เป็นซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัส/ความปลอดภัยแล้ว

- ซอฟต์แวร์ที่ติดตั้งควรได้รับการอัปเดตให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอโดยอัตโนมัติและอุปกรณ์กันกรองการเข้าถึงมีการสแกนผ่านมัลแวร์ (Malware) ตามตารางเวลาที่ตั้งไว้ล่วงหน้า
- เพิ่มขีดความสามารถในการใช้อุปกรณ์เครือข่ายแอปพลิเคชันเหล่านี้ ในการตรวจจับและการป้องกันการบุกรุกและการปิดกั้นภัยคุกคามที่คาดไม่ถึง
- คอมพิวเตอร์ควรมีการตั้งค่าการสแกนที่เป็นสื่อภายนอกโดยอัตโนมัติ เช่น แฟลชไดรฟ์ (Flash Drive) อุปกรณ์เพิ่มหน่วยความจำที่จัดหาโดยลูกค้าก่อนการโหลดข้อมูลลงในไฟล์ ไม่อนุญาตให้ใช้ยูเอสบี (USB) เพื่อการจัดเก็บข้อมูล (USB Storage Drives) และให้ความรู้แก่ลูกค้าเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลพอร์ทัล (Digital Portals) และอีเมลที่ปลอดภัย

14

สอบทานการสำรองข้อมูลเป็นประจำ ทดสอบ ความสามารถการเข้าถึงข้อมูลและทำสำเนาไฟล์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดวันการปฏิบัติการ

- สำรองข้อมูลไม่เพียงแต่การปกป้องการสูญหายของข้อมูล/เสียหายจากการถูกทำลาย แต่มีความสำคัญในการกู้คืนข้อมูลฉุกเฉินในยามวิกฤตจากความพยายามการถูกบุกรุกโจมตีระบบการปฏิบัติการเพื่อการเรียกค่าไถ่ด้วยวิธีการที่เรียกว่าแรนซัมแวร์ (Ransomware)
- ฝ่ายไอทีควรสอบทานการสำรองข้อมูลเป็นประจำ โดยการทดสอบความครบถ้วนการสำรองข้อมูลและสุ่มเลือกการกู้คืนแฟ้มข้อมูลเพื่อทดสอบความสามารถการเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้

- สำเนาแฟ้มข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงทั้งหมดตลอดวันแล้วจัดเก็บแยกต่างหากให้อยู่นอกสถานที่ไกลตา
- ข้อมูลสำรองทั้งหมดควรได้รับการเข้ารหัสผ่าน รวมถึงข้อมูลสำรองที่อยู่นอกสถานที่ผ่านอินเทอร์เน็ตหรือสื่อจัดเก็บข้อมูลทางกายภาพ รวมถึงการสำรองข้อมูลบางอย่างที่ “Air Gapped” ซึ่งหมายถึงการจัดเก็บทางกายภาพแยกต่างหากและไม่สามารถเข้าถึงเครือข่ายได้

15

ใช้รหัสผ่านอีเมลและ/หรือด้วยวิธีพอร์ทัลโซลูชัน (Portal Solutions) ในการส่งแฟ้มข้อมูล

- บุคลากรของบริษัททุกคนควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเข้ารหัสผ่านอีเมลและ/หรือด้วยวิธีพอร์ทัลโซลูชัน (Portal Solutions) ในการส่งแฟ้มข้อมูลไปยังลูกค้าและจากลูกค้าด้วยความปลอดภัย
- บริษัทควรลงทุนเวลาในการอบรมลูกค้าในการใช้ระบบดิจิทัลที่บริษัทนำมาใช้ให้ถูกต้อง

16

ส่งเสริมการตระหนักรู้ถึงรูปแบบการหลอกล่อ การเข้าถึงข้อมูลด้วยวิธีการที่เรียกว่าการตกเบ็ด ที่กำลังถูกใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน (Phishing Schemes) และแนะนำการตอบสนองอย่าง ถูกต้องให้กับพนักงาน

- รูปแบบการหลอกล่อการเข้าถึงข้อมูลด้วยวิธีการที่เรียกว่า การตกเบ็ด (Phishing Schemes) นั้นมีความชาญฉลาดความสามารถมากขึ้นโดยวิธีการที่เรียกว่าการตกเบ็ดแบบ “ปาหอก” (Spear) เจาะจงไปยังผู้ตกเป็นเหยื่อด้วยการส่งอีเมลตรงไปยังเป้าหมายเฉพาะเจาะจงผู้ตกเป็นเหยื่อ ข้อมูลของผู้ตกเป็นเหยื่อมักมาจากเพื่อนร่วมงานที่รู้อีเมลหลอกล่อ “ด้วยการปลอมแปลง” หรือการบุกรุก
- พนักงานจำเป็นต้องทำการอัปเดตเป็นประจำเป็นปกติเกี่ยวกับรูปแบบการถูกล่อเหยื่อโดยวิธีการตกเบ็ดด้วยการปักธง “ธงแดง” เป็นการเตือนชักชวนให้มีการวิเคราะห์พิจารณาเพิ่มเติมและการศึกษาเพิ่มเติมควรทำอะไรหากได้รับอีเมลหรือโทรศัพท์ที่น่าสงสัย
- พนักงานไม่ควรคลิกลิงก์หรือเปิดไฟล์แนบอยู่ในอีเมลหรือมีข้อความชักชวนการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่มีการยืนยันความมิตัวตนกับผู้ส่งก่อนหรือด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือรูปแบบที่ถูกส่งเข้ามา
- หากผู้ใช้มีข้อกังวลใด ๆ ควรมีกระบวนการแจ้งให้สมาชิกทีมงานไอทีตรวจสอบอีเมลหรือติดต่อผู้ส่งเพื่อยืนยันเจตนา
- พิจารณาการใช้บริการที่ให้การฝึกอบรมการตกเบ็ด/การรักษาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องและการทดสอบการตอบสนองของพนักงานต่ออีเมลตกเบ็ด

17

ฝึกอบรมพนักงานการตรวจสอบการเชื่อมต่อที่ปลอดภัยหรือการใช้การเชื่อมต่ออุปกรณ์ที่เป็นส่วนบุคคลที่เรียกว่า Virtual Private Network (VPN) เมื่ออยู่นอกสำนักงาน

- พนักงานทุกคนควรได้รับการฝึกอบรมการตรวจสอบการเชื่อมต่อที่ปลอดภัยไปยังเว็บไซต์ หรือใช้การเชื่อมต่อส่วนบุคคลแบบวิธี Virtual Private Network (VPN) เมื่อทำงานนอกสถานที่สำนักงานและในการที่จะเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและ/หรือข้อมูลทรัพยากรของบริษัท
- เมื่อทำงานจากระยะไกลบุคลากรควรตรวจสอบ SSID/รหัสผ่านสำหรับการเข้าถึง Wi-Fi ที่จัดหาให้ลูกค้าหรือการใช้ Hotspot มือถือเซลล์ลาร์ดิจิทัลที่ปลอดภัยแทนที่จะเป็น Wi-Fi สาธารณะ เช่น โรงแรม ร้านกาแฟ หรือสนามบินซึ่งอาจถูกบุกรุกอย่างลับ ๆ
- วิธีการที่ดีกว่า ส่งเสริมการใช้ Hotspot มือถือ (4G/5G) สำหรับการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมาตรฐานแทนที่จะใช้อินเทอร์เน็ตที่จัดหาให้เพื่อสาธารณะหรือเพื่อลูกค้าหรือ Wi-Fi สาธารณะ

18

จ้างผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยไซเบอร์

- หากบุคลากรด้านไอทีภายในของบริษัท ไม่มีความเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยไซเบอร์ในระดับที่ไว้วางใจได้เพียงพอและเหมาะสมในการปกป้องด้านความปลอดภัยไซเบอร์ของบริษัท บริษัทควรมีพันธมิตรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญและไว้วางใจได้ร่วมมือด้านความปลอดภัยไซเบอร์เพื่อเน้นการให้บริการความปลอดภัยไซเบอร์แบบบูรณาการ
- ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้สามารถช่วยสอบทานด้านความปลอดภัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของบริษัทและให้แนวทางและช่วยเหลือการติดตั้งเพื่อการใช้งานรวมถึงการสอบทานเพื่อการตรวจพบการบุกรุก การป้องกัน และการกักกันดูแลติดตามอย่างต่อเนื่อง
- หากภายในของบริษัทไม่มีความเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์เพียงพอควรพิจารณาการใช้การจัดการจากบุคคลภายนอกในการให้บริการและแม้บริษัทมีผู้เชี่ยวชาญด้านไอทีภายในอยู่แล้วอาจว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านไอทีภายนอกมาสอบทานระบบความปลอดภัยด้านไซเบอร์เป็นครั้งคราวก็จะช่วยกระชับความปลอดภัยด้านไซเบอร์ที่เป็นปัจจุบันชัดเจนมากขึ้น

19

พัฒนาแผนการตอบสนองการรับมือกับการถูกบุกรุกหรือการถูกละเมิด

- เวลาที่ดีที่สุดของการพัฒนาแผนการตอบสนองการรับมือต่อเหตุการณ์ด้านความปลอดภัยไซเบอร์ คือเวลาก่อนที่บริษัทจะพบว่าความปลอดภัยไซเบอร์ดังกล่าวถูกบุกรุกหรือถูกละเมิด
- ผู้นำของบริษัทและบุคลากรด้านไอทีควรจัดทำบันทึกกระบวนการแผนรักษาความปลอดภัย (WISP) เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเอกสารส่วนหนึ่งของบริษัท ซึ่งถือเป็นข้อกำหนดหนึ่งในกระบวนการรายงานการแสดงผลแบบภาษีให้กับกรมสรรพากรของบริษัทเช่นกัน
- พนักงานควรได้รับการให้การศึกษาและอบรมควรทำอย่างไรในกรณีเกิดข้อสงสัยว่าระบบความปลอดภัยถูกการบุกรุกหรือการละเมิด
- การฝึกอบรมนี้ควรรวมถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานของทีมงานไอทีในการที่จะดำเนินการเพื่อตรวจสอบและบรรเทาการถูกละเมิดรวมถึงมีรายละเอียดทรัพยากรอุปกรณ์ภายนอกและการปฏิบัติตามข้อกำหนดการประกันภัย
- บริษัทควรตระหนักถึงข้อกำหนดการรายงานทางกฎหมายทั้งหมดสำหรับการแจ้งเตือนการถูกบุกรุกหรือการละเมิดในเขตอำนาจศาลสถานที่ตั้งของบริษัทที่ได้ดำเนินงานอยู่

สอบทานนโยบายด้านไอทีประจำปีสม่ำเสมอและ เตือนผู้ใช้งานเปลี่ยนแปลง

- เทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีการทำงานระยะไกลมาใช้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีบริษัทจำนวนมากได้ปรับสภาพแวดล้อมการทำงานสอระบบทำงานนอกสถานที่ได้ในทุกสถานที่กับการทำงานสถานที่ในออฟฟิศ
- บริษัทควรทบทวนนโยบายด้านไอทีที่เป็นประจำทุกปีหรือตามความจำเป็น และปรับปรุงนโยบายด้านไอที/ทรัพยากรบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน สื่อสารการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ให้กับผู้ใช้อย่างเป็นทางการและอัปเดตนโยบายการใช้งานอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์พร้อมกับการฝึกอบรมการอัปเดตความปลอดภัยเป็นประจำทุกปี

ให้มีการอบรมด้านความปลอดภัยเป็นส่วนหนึ่ง การเก็บคะแนนสะสมการศึกษาต่อเนื่องประจำปี ของบริษัท

นอกเหนือจากการอัปเดตนโยบายด้านไอทีให้เป็นปัจจุบันแล้ว บุคลากรทุกคนควรได้รับการศึกษาต่อเนื่องเกี่ยวกับภัยคุกคามในปัจจุบัน ได้แก่ :

- แรนซัมแวร์ (Ransomware)
- การหลอกล่อด้วยวิธีการตกเบ็ด (Phishing)
- ส่งเอสเอ็มเอสหรือข้อความในรูปแบบวิธีการตกเบ็ด (SMiShing (SMS/Text Phishing))
- การหลอกล่อด้วยวิธีการตกเบ็ดด้วยเสียง (Vishing (Voice Mail Phishing))

ตัวอย่างอื่น ๆ ด้านวิศวกรรมตามสภาพแวดล้อมของสังคม (Social Engineering) ที่ออกแบบมาเพื่อให้พนักงานดาวน์โหลดมัลแวร์ (Malware) มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของบริษัทหรือให้ข้อมูลที่ละเอียดอ่อนของบริษัทอย่างไม่ได้ตั้งใจ

- พนักงานควรได้รับการอบรมการเตือนให้สงสัยจากการได้รับโทรศัพท์จากบุคคลที่ไม่รู้แหล่งที่มาของบุคคลและอย่าให้มีการเข้าสู่ระบบรหัสผ่านหรือข้อมูลทางการเงินหรือดาวน์โหลดไฟล์โดยไม่มีการยืนยันความมีตัวตนของบุคคลที่ผู้โทรเข้ามาก่อนการตอบรับโทรศัพท์

สอบทานบทกวนกรรมธรรม์ประกันภัย

- บริษัทควรสอบทานนโยบายการประกันของตนเพื่อทำความเข้าใจว่าบริษัทได้รับความคุ้มครองประกันภัยสำหรับเหตุการณ์แรนซัมแวร์ (Ransomware) ในระดับใดและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการสูญเสียรายได้ซึ่งเป็นผลมาจากการถูกบุกรุกละเมิดด้านความปลอดภัยไซเบอร์
- บริษัทควรพิจารณาถึงความคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นกับลูกค้าที่ตกเป็นเหยื่อของการถูกโจรกรรมข้อมูลสืบเนื่องมาจากข้อมูลของบริษัทถูกบุกรุกหรือการถูกละเมิดข้อมูลของบริษัท

บทสรุประดับสูงโดยสังเขป (Executive Summary)

ในขณะที่บริษัทส่วนใหญ่ถูกการบุกรุกด้วยการถูกแฮกข้อมูลจากแฮกเกอร์ (Hackers) ซึ่งผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคขั้นสูงและด้วยวิธีการที่สลับซับซ้อนอย่างมากในการบุกรุกข้อมูลในระบบนั้น ผลของการสำรวจข้อเท็จจริงส่วนใหญ่ตรวจพบว่ามีรากฐานมาจากความผิดพลาดของมนุษย์ (Human Error) เช่น การคลิกที่ไฟล์ที่แนบมาที่อีเมลโดยไม่ตั้งใจหรือการให้ข้อมูลแก่ผู้บุกรุกโดยไม่ตั้งใจหรือความประมาทเลินเล่อละเลยการอัปเดตซอฟต์แวร์ในเวลาที่เหมาะสม ดังนั้น การบันทึกโครงสร้างการจัดการความปลอดภัยทางไซเบอร์เชิงรุกเป็นลายลักษณ์อักษรนั้นไม่เพียงแต่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากเท่านั้น แต่ยังช่วยการปกป้องได้ตลอดเส้นทางของการป้องกันระบบไซเบอร์ให้กับบริษัท

ตามที่ไดกล่าวข้างต้นแนวทางการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ การป้องกันและการแก้ไขเยียวยาข้อผิดพลาดและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นนั้นได้ระบุเป็นรายละเอียด 22 ข้อเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ การป้องกันและการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์อย่างต่อเนื่องสำหรับผู้ที่มีหน้าที่ด้านไอทีและพนักงานของบริษัทและจะมีคุณค่ามากยิ่งขึ้นหากการปกป้องและการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ได้เริ่มต้นจากตัวเราซึ่งเป็นผู้ใช้คอมพิวเตอร์

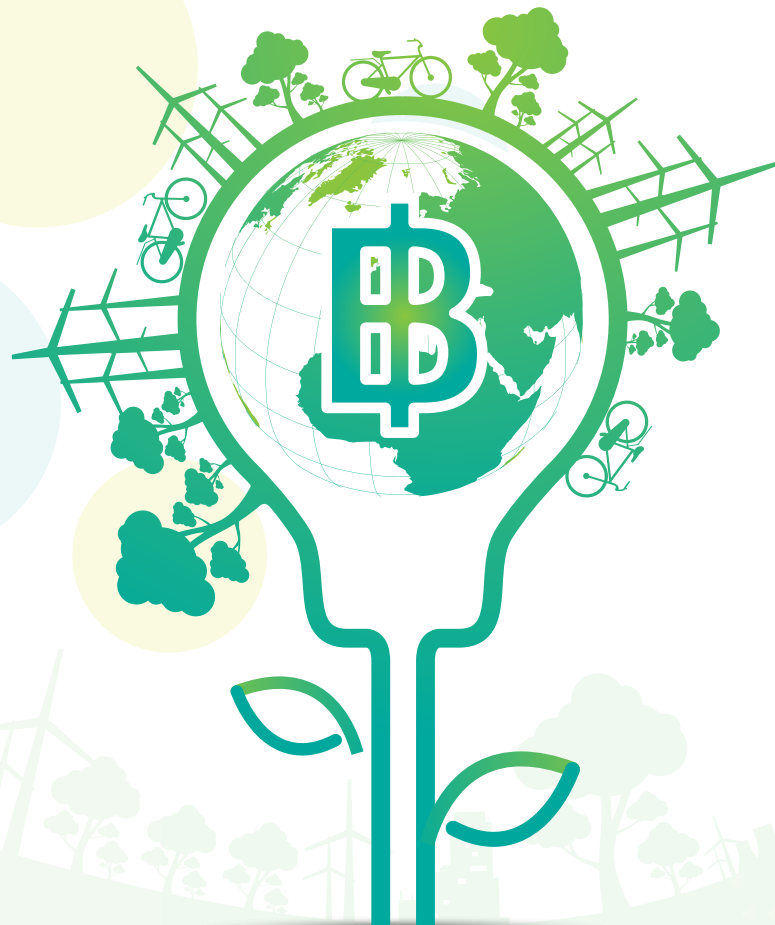
Roman H. Kepczyk, CPA.CITP, CGMA is Director of Firm Technology Strategy for Right Networks and partners exclusively with accounting firms on production automation, application optimization and practice transformation. He has been consistently listed as one of INSIDE Public Accounting's Most Recommended Consultants, Accounting Today's Top 100 Most Influential People, and CPA Practice Advisor's Top Thought Leaders.

โดย รศ. ดร.เกรียงไกร บุญเลิศสุกัญ

- รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ที่ปรึกษา ในคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี
- กรรมการ ในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี

Sustainability Accounting: Modified BSC ในยุค ESG

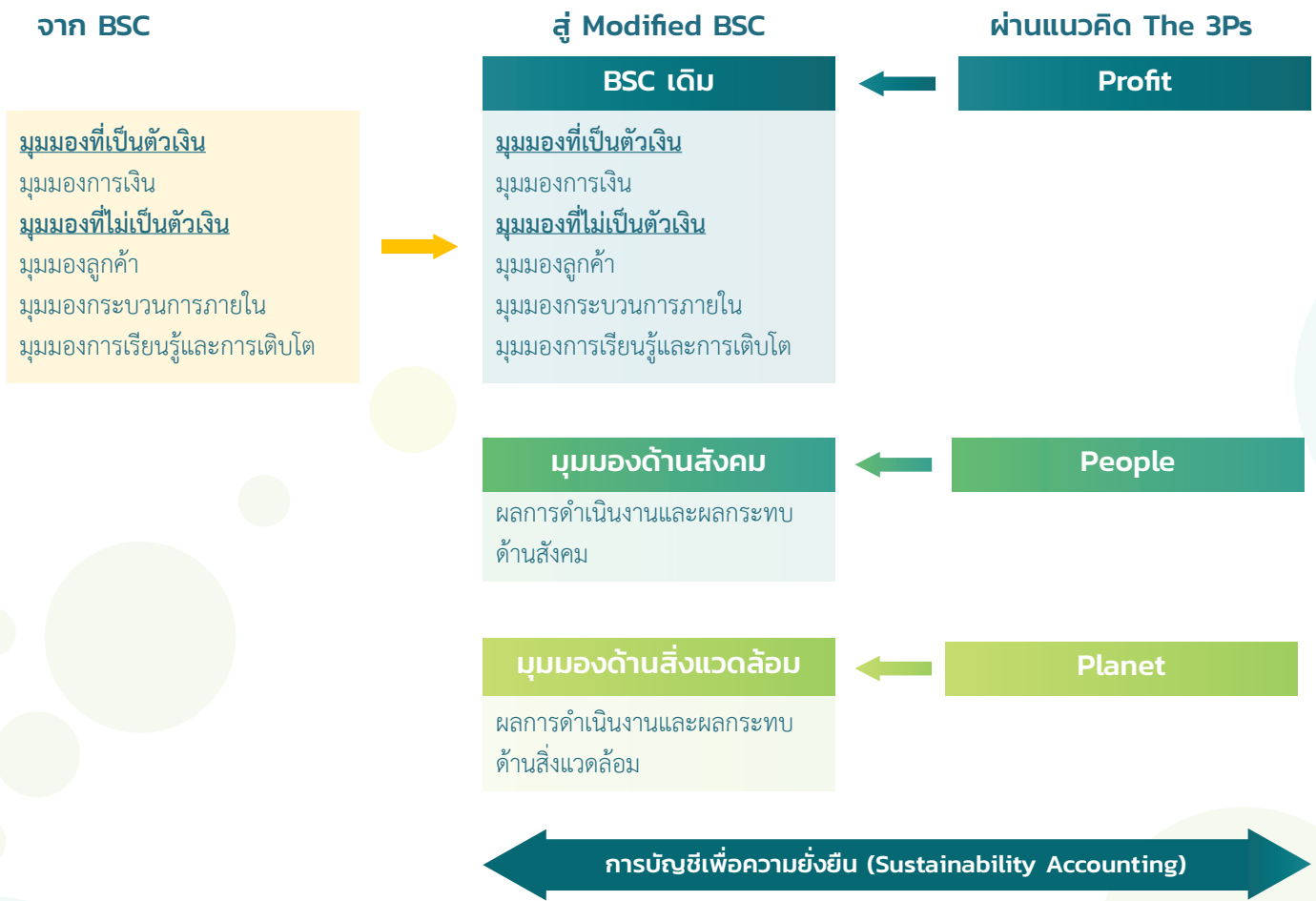
“จากระบบการวัดผลเชิงดุลยภาพ (Balanced Scorecard หรือ BSC) ที่เราค้นขึ้น มาสู่ยุค ESG (Environment Social and Governance) ทำให้เกิดการปรับโฉมของ BSC ผ่านแนวคิด Triple Bottom Line นำมาซึ่ง Modified BSC เพื่อตอบโจทย์คุณค่าทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Value) และคุณค่าทางสังคม (Social Value) ของธุรกิจนอกเหนือจากคุณค่าด้านการเงิน (Financial Value)”

การทำธุรกิจในยุค ESG พบว่าธุรกิจไม่สามารถดำเนินกิจการโดยมุ่งเน้นแค่เรื่องตัวเลขกำไรเท่านั้น หากแต่ต้องคำนึงถึงผลกระทบของการดำเนินธุรกิจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม จึงเกิดการนำแนวคิดเรื่อง Triple Bottom Line (TBL) หรือที่หลายคนรู้จักในรูปของ The 3Ps: people, planet, and profit ซึ่งถือเป็นกรอบแนวคิดทางบัญชี (Accounting Framework) ที่ผสมผสานผลการดำเนินของธุรกิจออกมาในรูปของมิติทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ มิติด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการเงิน อย่างไรก็ตามสิ่งที่ท้าทายสำหรับธุรกิจในยุค ESG มิใช่แค่การกำหนดรายการทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่กิจการเกี่ยวข้อง หากแต่เป็นความยากในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อสะท้อนผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจที่มีต่อปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั่นเอง

แม้ว่าผู้บริหารในอดีตจะคุ้นชินกับการวัดผลเชิงดุลยภาพแบบ Balanced Scorecard หรือ BSC ซึ่งเป็นการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจผ่านมุมมองที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน (Financial and non-financial perspectives) ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective) ด้านลูกค้า (Customer Perspective) ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ (Internal Process Perspective) และด้านการเรียนรู้และการเติบโตของธุรกิจ (Learning and Growth) มาแล้ว ในบทความนี้จะนำเสนอระบบการวัดผลเชิงดุลยภาพแบบใหม่ที่เรียกว่า “Modified BSC” เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของการบัญชีเพื่อความยั่งยืน (Sustainability Accounting)¹ ที่ธุรกิจมักนำมาใช้เป็นเครื่องมือ (A Tool) ในการออกแบบระบบบัญชีและระบบการดำเนินงาน

¹ Wikipedia ได้กล่าวว่า Sustainability Accounting อาจมีชื่อเรียกที่หลากหลาย ได้แก่ การบัญชีเพื่อสังคม (Social Accounting) หรือ การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Accounting) หรือ การรายงานด้านสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Reporting) หรือการรายงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility Reporting) หรือ รายงานข้อมูลไม่เป็นตัวเงิน (Non-Financial Report)

สำหรับการวัดผลการดำเนินงานที่สะท้อนมิติด้านความยั่งยืนของธุรกิจทั้งสามด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

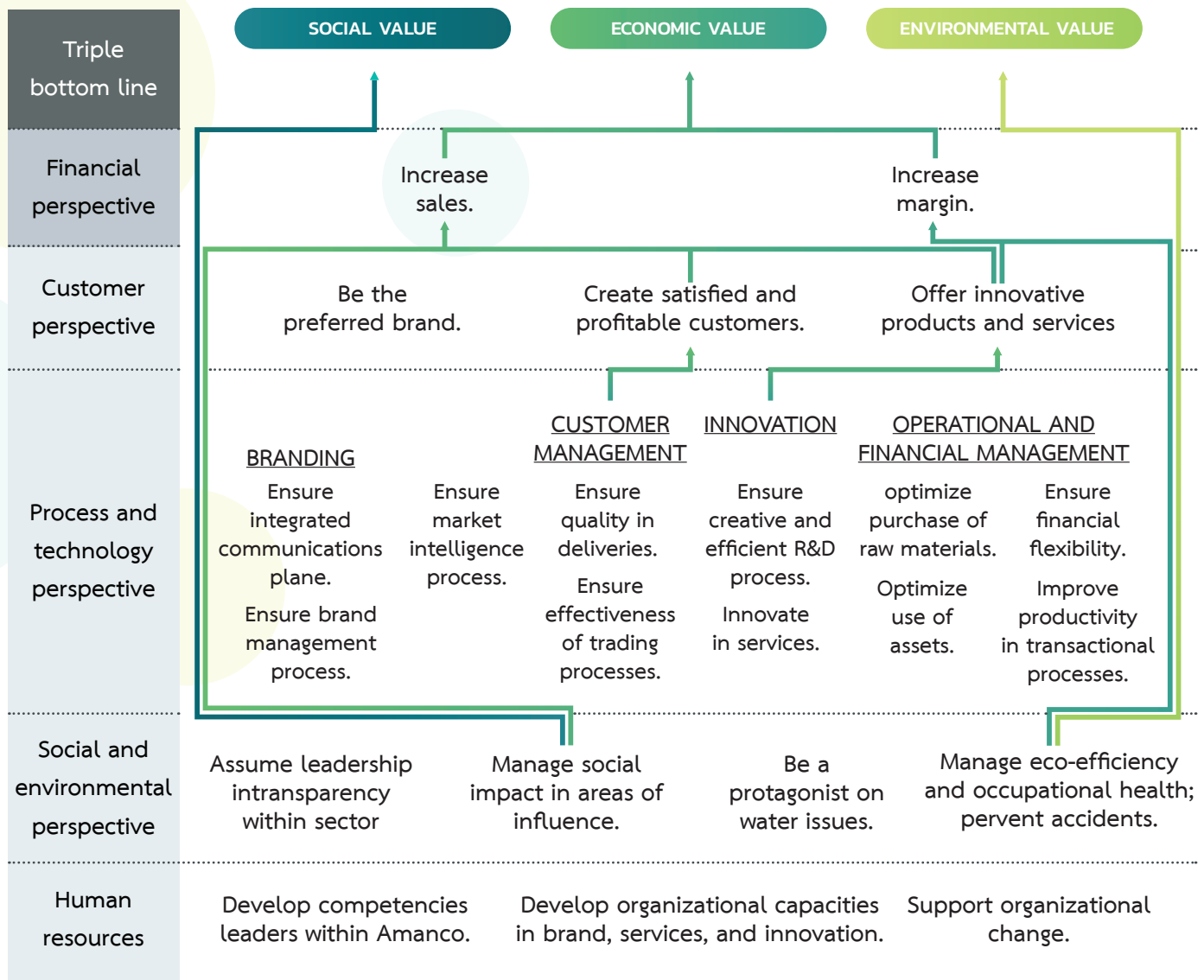
แผนภาพที่ 1 Modified BSC

จากแผนภาพข้างต้นจะเห็นว่า การบัญชีเพื่อความยั่งยืนถือเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งที่ธุรกิจนำมาใช้เพื่อให้การดำเนินธุรกิจถูกสะท้อนออกมาในเรื่องการรายงานด้านความยั่งยืน (Sustainability Reporting) การบริหารด้านความยั่งยืน (Sustainability Management) ระบบประเมินและตัวชี้วัดด้านความยั่งยืน (Sustainability Scorecards) และระบบบรรษัทภิบาลด้านความยั่งยืน (Sustainability Governance) เพื่อสะท้อนการวัด (Measuring)² การวิเคราะห์ (Analyzing) และการรายงาน (Reporting) ผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ศาสตราจารย์ Robert S. Kaplan และ David McMillan ได้เขียนบทความไว้ใน Harvard Business Review เรื่อง Reimagining the Balanced Scorecard for the ESG Era เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2564 โดยระบุว่าในการทำธุรกิจในยุค ESG นั้น ธุรกิจต้องปรับตัวอย่างมากเพื่อสอดคล้องกับมุมมองที่เปลี่ยนไปของลูกค้า พนักงาน แหล่งวัตถุดิบ ชุมชน และรัฐบาลหรือองค์กรภาครัฐ ทำให้การดำเนินธุรกิจต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และกำหนดไว้เป็นส่วนสำคัญของแผนธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจบรรลุความคาดหวังของผู้ถือหุ้นและความคาดหวังของสังคม (Shareholder and Societal Expectations) นั่นเอง ต่อไปนี้เป็นตัวอย่าง Amanco's Triple Bottom Line Strategy Map ซึ่งบทความดังกล่าวได้ยกไว้เป็นตัวอย่าง

² ตัวชี้วัดด้านผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายและไม่ง่ายในการกำหนด ทั้งนี้ธุรกิจสามารถใช้ตัวชี้วัดที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย เช่น ตัวชี้วัดต่าง ๆ ตามแนวคิดเรื่อง Corporate Sustainability Reporting (CSR) หรือตามแนวคิดเรื่อง Triple Bottom Line (The 3Ps: People, Planet, Profit) และนำแนวทางของ The GRI (Global Reporting Initiative) มาช่วยเป็นจุดเริ่มต้นของการทำรายงานหรือข้อมูลด้านความยั่งยืนของกิจการได้เช่นกัน

Source; "Amanco: Developing the Sustainability Scorecard," by Robert S. Kaplan and Ricardo Reisen de Pinho' january 2007

แผนภาพที่ 2 Amanco's Triple Bottom Line Strategy Map

จะเห็นว่าตัวอย่างข้างต้น สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง Modified BSC ตามแผนภาพที่ 1 โดยบทความนี้จะขอสรุปจุดสังเกตของแผนภาพที่ 2 เมื่อเทียบกับแผนภาพที่ 1 ไว้ดังนี้

- (1) แผนภาพที่ 2 มีการเพิ่มมุมมองด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environment Perspectives) ไว้เป็นมุมที่ขึ้นกลางระหว่างมุมมองด้านการพัฒนาบุคลากรในองค์กร (หรือมุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโตของธุรกิจ) และมุมมองด้านกระบวนการภายในของธุรกิจ
- (2) แผนภาพที่ 2 นำแนวคิดเรื่อง Triple Bottom Line หรือ The 3Ps มาใช้เช่นเดียวกัน และได้สะท้อนออกมาในรูปของคุณค่าต่าง ๆ ถึง 3 คุณค่า ได้แก่ คุณค่าด้านสังคม (Social Value) คุณค่าด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Value) และคุณค่าด้านการเงิน (Financial Value) หรือในแผนภาพที่ 2 ได้เรียกว่า Economic Value) โดยจะสังเกตได้ว่าคุณค่าด้านการเงิน ถือเป็นแนวคิดเดิมของ BSC ที่ทุกธุรกิจคุ้นชิน แต่การดำเนินธุรกิจในยุค ESG จำเป็นต้องมีการกำหนดและวัดผลตัวชี้วัดอื่นที่เพิ่มขึ้น เพื่อสะท้อนผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของธุรกิจให้ออกมาในรูปของคุณค่าด้านสังคมและคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อม

การดำเนินธุรกิจในยุค ESG พบว่าธุรกิจที่มีการเติบโตอย่างยั่งยืนมักเป็นธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ต่อสังคม และต่อสิ่งแวดล้อม โดยงานวิจัยหลายชิ้นพบว่าหลายธุรกิจมียอดขายและผลกำไรที่เพิ่มขึ้นเพราะกิจการเน้นผลิตสินค้าหรือบริการที่ตอบโจทย์ลูกค้า เป็นมิตรต่อสังคม และไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย

นำมาซึ่งการตื่นตัวของธุรกิจที่เน้นการนำ ESG มากำหนดเป็นส่วนสำคัญของกลยุทธ์ธุรกิจ สำหรับประเทศไทยเองสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ปรับเกณฑ์รวมแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ให้เป็นแบบรายงานเดียว (แบบ 56-1 One Report) เพื่อลดภาระการจัดทำและจัดส่งรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนและเป็นการยกระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน (ESG) ของบริษัทที่สะท้อนการทำธุรกิจสู่ความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดี คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยข้อมูลเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของธุรกิจ การปรับตัวรองรับความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ รวมทั้งสะท้อนถึงประสิทธิภาพการบริหารต้นทุนด้านพลังงานและทรัพยากรของบริษัท สร้างความน่าเชื่อถือให้กับนักลงทุน การยอมรับและสนับสนุนแบรนด์ของบริษัท ลดความเสี่ยงข้อขัดแย้งกับผู้มีส่วนได้เสียต่อไป ทั้งนี้แบบ 56-1 One Report จะเริ่มใช้บังคับกับรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564 ที่บริษัทจดทะเบียนต้องจัดทำและเผยแพร่ในปี 2565

โดย ดร.ปิญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์

อนุกรรมการในคณะกรรมการการศึกษาและติดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี

ESG

กับทิศทางการปรับตัว ของนักบัญชีสากล และนักบัญชีไทย ตอนที่ 3

“ลัทธิดีปิใหม่ ท่านสมาชิกและผู้อ่าน ฉบับนี้เราเปิดพจนานุกรมคำใหม่กับด้วย Environmental (สิ่งแวดล้อม) Social (สังคม) Governance (การกำกับดูแล) (ต่อไปจะเรียกว่า ESG) 3 คำที่นักบัญชีเริ่มคุ้นเคยในขณะนี้”

ESG เป็นเรื่องใกล้ตัวของธุรกิจ นักบัญชีในธุรกิจขนาดใหญ่ น่าจะทราบภาพกว้าง ๆ ของ ESG ว่าเกิดอะไรขึ้น แต่นโยบาย และวิธีปฏิบัติยังไม่ระบุชัดเจน และในกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะก็ยังไม่ปรากฏ

ในปี 2566 นี้ กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Non Publicly Accountable Entities ต่อไปจะเรียกว่า NPAEs) จะเริ่มปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ TFRS for NPAEs ปรับปรุง 2565 (ต่อไปจะเรียกว่า TFRS for NPAEs) ซึ่งกำหนดหลักการสำคัญ คือ คงความง่าย เพิ่มทางเลือกและทำให้สมบูรณ์ (กิจการที่ไม่ประสงค์เลือกทางเลือกที่เพิ่มเติม หรือไม่มีรายการที่เกี่ยวข้อง ไม่ดำเนินงานในธุรกรรมที่กำหนดตามเนื้อหามาตรฐานใหม่ จะไม่ได้รับผลกระทบ) กิจการ NPAEs ส่วนใหญ่คิดตามหลักการสำคัญว่า ไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

อย่างไรก็ดี ในมุมมอง ESG กิจการ NPAEs มักเชื่อว่า เรื่อง ESG ห่างไกลจากการดำเนินงานมาก และไม่คาดว่าจะได้รับผลกระทบใด ๆ จาก ESG เพื่อให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้ง ESG และการเปลี่ยนแปลงของ TFRS for NPAEs บทความนี้จะขอเสนอ ข้อควรระวังเกี่ยวกับ ESG ต่อการดำเนินงานของกิจการ NPAEs พร้อมทั้งเสนอแนวทาง ESG เพื่อให้ท่านนำข้อคิดไปประยุกต์ เตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงลำดับต่อไป

ESG กับความเสี่ยงของการดำเนินงาน NPAEs

World Bank กล่าวว่า กิจกรรม NPAEs เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90 ของกิจกรรมทั้งหมดในโลก) ข้อสังเกตที่สำคัญ NPAEs แต่ละประเทศอาจนิยามแตกต่างกัน) และผู้มีส่วนได้เสียสามารถแสดงความเห็นและความคาดหวังกับผู้บริหาร NPAEs ได้ NPAEs ปรับตัวอย่างรวดเร็วเมื่อเผชิญการเปลี่ยนแปลงระดับพลัน

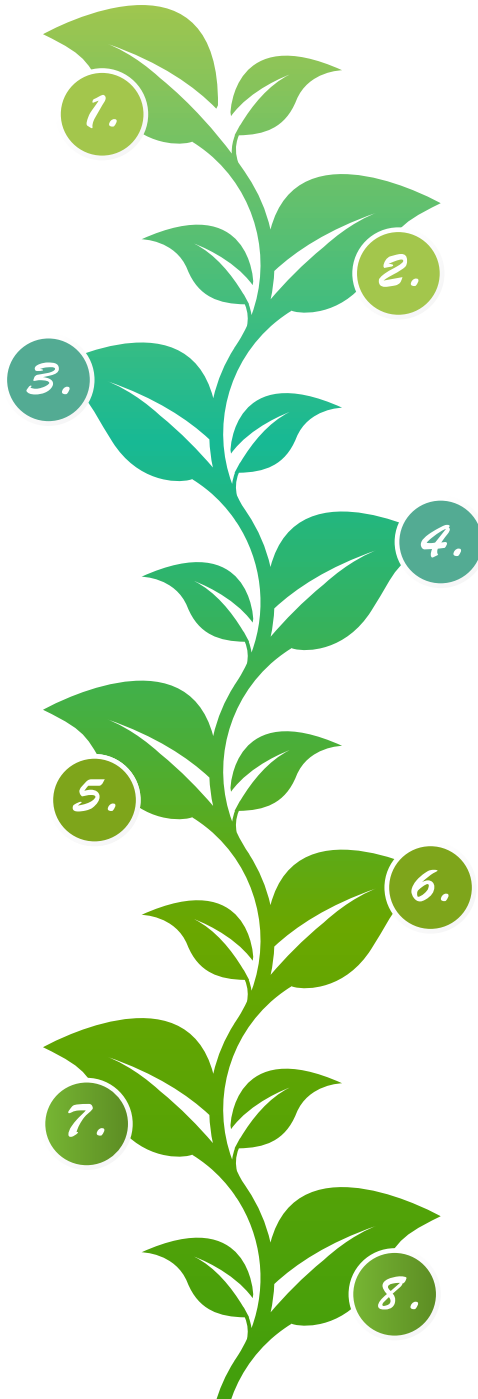
The CPA Journal ฉบับตุลาคม 2565 กล่าวถึงความเสี่ยงที่อาจตามมา หาก NPAEs ไม่คำนึงถึง ESG คือ

เงื่อนไข ESG เกี่ยวกับความโปร่งใสและผลการดำเนินงานเริ่มผูกพันกับเงินลงทุนและการอนุมัติการให้เงินทุนกับต้นทุนเงินทุน หาก NPAEs ไม่คำนึงถึงเรื่องนี้ การกู้ยืมต่าง ๆ อาจยากขึ้น

ผู้บริหารขาดความรู้เรื่องผลกระทบของ ESG ทำให้กำหนดนโยบาย และการควบคุมภายในไม่ดี

ผู้บริหารขาดความโปร่งใสต่อนโยบาย ESG บางครั้ง NPAEs ปฏิบัติแต่ไม่ได้เปิดเผยอย่างเพียงพอ ทำให้คู่แข่งฉวยโอกาสดำเนินการ ESG มาแข่งขัน

การทุจริต การรักษา และการจ้างพนักงาน จะทำลาย พนักงานส่วนหนึ่งเริ่มเห็นว่าการทำงานในกิจการที่นโยบาย ESG ไม่ชัดเจนอาจทำให้งานที่หาไม่มีความยั่งยืน จึงเลือกไม่ทำงานด้วย

ผู้มีส่วนได้เสียต้องการทราบเกี่ยวกับความโปร่งใสที่บางกรณี NPAEs ไม่ได้ปฏิบัติ

ผู้บริหารขาดความตระหนักกฎหมาย ESG ที่เปลี่ยนแปลงไป อาจส่งผลให้ปรับการดำเนินงานไม่ทัน

ปัจจุบัน การตัดสินใจซื้อของลูกค้าจะคำนึงถึงนโยบาย ESG หาก NPAEs ดูแลสินค้าหรือบริการไม่ดี ลูกค้าอาจเปลี่ยนไปซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ผลิตรายอื่น ส่งผลถึงเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้า ใช้ให้บริการที่อาจต้องลดมูลค่าลง

การทำ ESG ไม่จริงจังทำให้ NPAEs บางแห่งยังดำเนินการ ESG เหมือนเป็นรายการที่กิจการต้องทำ ไม่ทำด้วยความตั้งใจ บางรายไม่ปฏิบัติแต่แอบอ้างว่าดำเนินการ ESG ที่เรียกว่า Green Washing

แนวทางการดำเนินการ ESG สำหรับกิจการ NPAEs

01

คิดว่าความยั่งยืนสำหรับธุรกิจของเราหมายถึงอะไร

บางบริษัทความยั่งยืนอาจหมายถึง การรับประกันการต่อเนื่อง การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ หรือการให้การจ้างงานต่อเนื่องกับชุมชน ในบางบริษัทอาจหมายถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมการผลิตที่ยั่งยืน การปรับปรุงเรื่องดุลยภาพทางเพศ (Gender balance) ในองค์กร โดยลองพิจารณาธุรกิจหรือวิถีปฏิบัติของกิจการผ่านมุมมองของ ESG เพื่อค้นพบว่า ESG มีผลกระทบต่อมนุษย์และโลกอย่างไร

02

วัดผลในสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว

ระลึกว่า ความยั่งยืนไม่ใช่เพียงเรื่องของสภาพภูมิอากาศ ธุรกิจควรมีเรื่องผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมด้วย ขยายนิยามของธุรกิจและมองความยั่งยืนในรูปของ Future-proofing ซึ่งอาจพบว่า กิจการได้ทำมากกว่าที่คิดไว้ การวัดความพึงพอใจของพนักงานผ่านการสำรวจความคิดเห็น การวัดอัตราหมุนเวียนของพนักงาน การรักษาพนักงานหรือการขาดงาน การสนับสนุนพนักงานให้วัดจำนวนชั่วโมงที่พนักงานใช้ไปเพื่อคนอื่นในชุมชน

03

เริ่มทำจากเรื่องเล็ก ๆ

เลือกเป้าหมาย 3 เรื่องที่เราและองค์กรให้ความสนใจหรือมีความสำคัญต่อชุมชนของเรา และเริ่มลงมือทำจากสิ่งเหล่านั้น เช่น (1) การดำเนินการเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ (2) การผลิตและบริโภคอย่างรับผิดชอบ (3) อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน

04

ทำให้ง่าย

ในขั้นต้นยังไม่จำเป็นต้องผลักดันการนำเทคโนโลยีมาใช้มากเกินไป โดยเมื่อกิจการได้ระบุเป้าหมายแล้ว ให้กิจการอธิบายถึงวิธีที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นและแผนที่จะทำให้ก้าวหน้าก็เพียงพอแล้ว

05

เริ่มต้นที่

สร้างแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยไม่ใช่เพียงการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานอย่างมีคุณค่า แต่ต้องให้แนวทางพร้อมกับขั้นความสำเร็จเพื่อให้เราและทีมสามารถปฏิบัติตามได้

06

ภาวะผู้นำ

ความยั่งยืนไม่สามารถสำเร็จได้โดยขาดภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำถือเป็นกลยุทธ์ลำดับแรก โดยการทำให้ทุกคนในทีมมีส่วนร่วม การหาพนักงานที่สมัครใจและให้การสนับสนุน การขอให้รายงานอย่างสม่ำเสมอและแบ่งปันข้อมูลกันภายในกิจการ เช่น ในการประชุมพนักงานทั้งหมดของกิจการ

¹ Chartered Accountants IRELAND. Sustainability for Small Businesses สืบค้นจาก website เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565

07

สร้างให้เป็นนิสัย

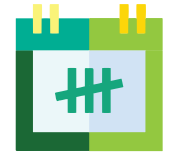
ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ ESG เป็นประจำทุกวัน เช่น การอ่านข่าว/บทความ การตรวจดูฉลากเมื่อซื้ออาหาร หรือการลดการบริโภคเนื้อลง

08

ไม่ต้องเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่

ลองดูว่าอะไรคือสิ่งที่องค์กรขนาดเดียวกันในภาคอุตสาหกรรมนั้นกำลังทำ หรือกิจการสามารถนำแนวทางขององค์กรขนาดใหญ่ที่ทำเรื่องนี้ได้ดีมาประยุกต์และปรับให้เหมาะสม หรือกิจการสามารถนำกรอบ (Framework) ที่มีอยู่มาใช้ เพื่อช่วยดำเนินการ เช่น The UN's Sustainable Development Goals Framework ซึ่งให้กรอบกว้าง ๆ เพียงพอที่จะให้ทุกองค์กรสามารถนำไปถือปฏิบัติได้

09

สื่อสาร

กิจการควรอธิบายสิ่งที่ทำอยู่ให้สาธารณชนทราบ เช่น การเขียนข้อความที่หลากหลายและนโยบายที่ทำโดยรวม การเผยแพร่การประกาศการปฏิบัติงานสภาพภูมิอากาศ (Climate-action pledge) การแสดงถึงเป้าหมายบนเว็บไซต์และช่องทางสื่อสังคมของกิจการ อย่าปิดซ่อนข้อมูลมัดที่กิจการมีต่อเรื่องดังกล่าวไว้และพยายามอัปเดตข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นว่าอะไรที่กิจการทำสำเร็จแล้วบ้าง

10

ไม่ต้องตระหนก

กิจการพึงระลึกว่า ESG คือการเดินทาง ซึ่งไม่สามารถทำให้สำเร็จได้ในระยะสั้น

เมื่อ NPAEs เห็นความสำคัญของ ESG ควรเริ่มศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ ESG โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการ เพื่อเตรียมกลยุทธ์และการดำเนินงาน ESG ต่อไป

ก่อนจากกัน ผู้เขียนขอแจ้งความคืบหน้าของการประชุม ISSB ในช่วงเดือนกันยายน ถึงเดือนพฤศจิกายน 2565 ที่สำคัญ (ขณะเตรียมบทความ ISSB ยังไม่มีการประชุมในเดือนธันวาคม) คือ ISSB พิจารณายกเลิกการใช้ข้อมูล IFRS S1 และ IFRS S2 เพื่อการประเมินมูลค่ากิจการ ซึ่งเป็นเรื่องที่กิจการที่ต้องนำหลักการ ESG มาปฏิบัติควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

“

ผู้เขียนขออาสาสมัครและผู้อ่านด้วยคำอวยพร ชินเจียยู่อี่ ชินนี้อวดไซ
ในเทศกาลตรุษจีน ขอให้ผู้อ่าน ปลอดภัย สุขภาพแข็งแรง การค้ารุ่งเรือง

”

โดย นายกษิติ เกตุสุริยวงศ์
หุ้นส่วน บริการด้านการสอบบัญชี
บริษัท ดีลอยท์ ทูช ไร้มัทส์ ไทยแลนด์ จำกัด

นางสาววิมลพร บุณยษ์เรื้อร
- กรรมการในคณะกรรมการศูนย์ติดตามมาตรฐานการสอบบัญชี
ระหว่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชี
- หุ้นส่วน บริการด้านการสอบบัญชี
บริษัท ดีลอยท์ ทูช ไร้มัทส์ ไทยแลนด์ จำกัด

บทบาทของ ผู้สอบบัญชี กับประเด็น ด้านความยั่งยืน

ปัจจุบันแนวโน้มของการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนกำลังได้รับความนิยมไปทั่วโลก โดยมี ESG เป็นแนวคิดหลัก นั่นคือการให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental) สังคม (Social) และบรรษัทภิบาล (Governance) ทำให้องค์กรไม่เพียงต้องดำเนินธุรกิจให้มีผลการดำเนินงานที่ดีเท่านั้น แต่ยังต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับ ESG ซึ่งผลจากเรื่องดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่องบการเงินของกิจการต่อฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสด ดังนั้นบทบาทของผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่องบการเงิน เพื่อให้สามารถประเมินความเสี่ยง และสามารถวางแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีอาจต้องปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นเพิ่มเติมต่อข้อมูลด้าน ESG ที่แสดงอยู่ในรายงานความยั่งยืน

ESG คืออะไร

S สังคม (Social)

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจของบริษัทต่อบุคคลอื่น ตัวอย่างเช่น ประเด็นด้านสังคม รวมถึงข้อมูลของแรงงานและบุคคลในห่วงโซ่คุณค่า ประเด็นด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น สุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน และนโยบายเกี่ยวกับความหลากหลายและการมีส่วนร่วม

G บรรษัทภิบาล (Governance) G

เป็นข้อมูลที่แสดงถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท ซึ่งรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างและความหลากหลายของคณะกรรมการบริษัท การจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้บริหารระดับสูง การตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่สำคัญ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการติดสินบนและคอร์รัปชัน

E สิ่งแวดล้อม (Environmental)

เป็นข้อมูลที่แสดงถึงวิธีการที่บริษัทเปิดเผยและจัดการเกี่ยวกับความเสี่ยงและโอกาสเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอย่างจำกัด มลพิษของเสีย และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ รวมถึงผลกระทบต่อบริษัทจากประเด็นดังกล่าว

สำหรับบทบาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ผู้สอบบัญชี) ที่มีต่อการตรวจสอบงบการเงิน ผู้สอบบัญชีอาจจำเป็นต้องพิจารณาถึงประเด็นที่เกี่ยวกับ ESG ตัวอย่างเช่น การออกตราสารทางการเงินที่มีความเชื่อมโยงกับประเด็นด้านความยั่งยืน (Sustainability-Linked Financing) การจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้บริหารโดยอ้างอิงจากตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท ภาระผูกพันที่เกี่ยวกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม หรือข้อกำหนดจากหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้าน ESG ต่อสินค้าและบริการต่าง ๆ ซึ่งผู้สอบบัญชีต้องพิจารณาว่าประเด็นดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่องบการเงินทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไร รวมถึงระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ตัวอย่างเช่น หากมีข้อกำหนดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อกิจการ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในเรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวร การลดลงของมูลค่าของสินค้าคงเหลือ ประมาณการหนี้สินจากคดีความหรือค่าปรับต่าง ๆ รวมไปถึงอาจจะส่งผลต่อการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้สอบบัญชียังสามารถปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นเพิ่มเติมต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ESG ที่นำเสนอในรายงานความยั่งยืนแบบรายงาน 56-1 One Report หรือเอกสารเผยแพร่อื่นที่นำเสนอต่อสาธารณะ เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลเพิ่มความเชื่อมั่นเกี่ยวกับข้อมูลที่มีการเปิดเผยดังกล่าวว่าถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามกรอบการรายงานข้อมูลด้านความยั่งยืน ซึ่งในขณะนี้ การปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าวจะเป็นการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 3000 เรื่อง งานที่ให้ความเชื่อมั่นนอกเหนือจากการตรวจสอบหรือสอบทานข้อมูลทางการเงินในอดีต และมาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 3410 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลก๊าซเรือนกระจก การปฏิบัติงานดังกล่าวจะมีกระบวนการทำงานเช่นเดียวกับการตรวจสอบงบการเงิน ซึ่งได้แก่ 1) กิจกรรมก่อนรับงาน 2) การทำความเข้าใจและการวางแผน ซึ่งรวมถึงการทำความเข้าใจกิจการและสภาพแวดล้อม การกำหนดระดับความมีสาระสำคัญ และการระบุและประเมินความเสี่ยง 3) การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ และ 4) การสรุปผลและการออกรายงาน อย่างไรก็ตาม ผู้สอบบัญชีจะต้องมีความเข้าใจข้อมูลที่จะให้ความเชื่อมั่น เพราะข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน เช่น ข้อมูลก๊าซเรือนกระจก การใช้พลังงาน หรือข้อมูลเกี่ยวกับพนักงาน เป็นต้น รวมถึงต้องเข้าใจมาตรฐานในการวัดค่าและการรายงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลก๊าซเรือนกระจกจะต้องจัดทำและรายงานตามมาตรฐาน Greenhouse Gas Protocol (GHG) เป็นต้น

ทั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานให้ความเชื่อมั่นที่เกี่ยวข้องกับ ESG นั้นมีลักษณะเฉพาะหลายประการและอาศัยข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหลายด้าน ทาง International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) จึงเริ่มโครงการร่างมาตรฐานการให้ความเชื่อมั่นด้านความยั่งยืนที่เรียกว่า International Standard On Sustainability Assurance (ISSA) 5000, General Requirements for Sustainability Assurance Engagements ซึ่งจะเป็นมาตรฐานที่แยกต่างหากฉบับสมบูรณ์ที่ครอบคลุมรายละเอียดตั้งแต่ขอบเขตของงาน การรับงาน หลักฐานและจัดทำเอกสารหลักฐาน การวางแผน การระบุและประเมินความเสี่ยง การตอบสนองต่อความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ได้ประเมินไว้ การสรุปผลและการออกรายงาน สำหรับการปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นด้านความยั่งยืนโดยละเอียด โดยทาง IAASB ได้วางแผนว่าจะสามารถขอความเห็นเกี่ยวกับร่างมาตรฐานดังกล่าวได้ในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งทางสภาวิชาชีพบัญชีจะติดตามและแจ้งเกี่ยวกับความคืบหน้าในโอกาสต่อไป

ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืน คณะกรรมการที่มีชื่อว่า International Sustainability Standards Board (ISSB) ซึ่งอยู่ภายใต้ IFRS Foundation ได้เผยแพร่ร่างมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืน (Sustainability-Related Disclosure Standards) จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ IFRS S1 และ IFRS S2 โดยได้เปิดการรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้สนใจไปแล้วเมื่อปลายเดือนกรกฎาคม 2565 (สามารถติดตามความคืบหน้าโครงการได้ที่ <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/climate-related-disclosures/>) ทั้งนี้ IFRS S1 ได้กำหนดให้กิจการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน รวมทั้งความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนที่สำคัญ โดยเสนอให้เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวพร้อมกับเผยแพร่ทางการเงินของกิจการ ส่วน IFRS S2 เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ สภาวิชาชีพบัญชีโดยคณะทำงานศึกษาแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลเรื่อง ESG ในงบการเงิน ได้ดำเนินการแปลร่างมาตรฐานดังกล่าวทั้ง 2 ฉบับ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ (<https://acpro-std.tf.ac.or.th/standard/87/มาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน>) โดยในขณะนี้ ISSB กำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้รับและปรับปรุงเพื่อออกเป็นมาตรฐานต่อไป แต่ยังไม่ได้กำหนดวันที่ประกาศใช้ที่ชัดเจน ทั้งนี้ ISSA 5000 ที่กล่าวถึงข้างต้นอาจถูกส่งเสริมให้นำมาใช้เพื่อการให้ความเชื่อมั่นสำหรับข้อมูลที่เปิดเผยตาม IFRS S1 และ IFRS S2 ดังกล่าวด้วยหรือไม่คงต้องติดตามกันต่อไป

โดยสรุป ความยั่งยืนจะเป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จของทุกองค์กร ในอนาคต ผู้สอบบัญชีก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรไปสู่ความยั่งยืน ซึ่งผู้สอบบัญชีจะต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในเรื่องที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจทางด้านบัญชีและการเงิน ให้ความสนใจในประเด็นทางด้าน ESG รวมถึงกรอบการรายงานและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

ข้อมูลอ้างอิง

- มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 3000 (ปรับปรุง) “งานที่ให้ความเชื่อมั่นนอกเหนือจากการตรวจสอบหรือการสอบทานข้อมูลทางการเงินในอดีต”
- International Standard on Assurance Engagements (ISAE) 3410, Assurance Engagements on Greenhouse Gas Statements
- IAASB QUARTERLY BOARD MEETING - DECEMBER 5-9, 2022
Agenda Item 2 – Strategy & Work Plan 2024–2027
Agenda Item 7 – Sustainability Assurance.
<https://www.iaasb.org/meetings/iaasb-quarterly-board-meeting-december-5-9-2022>

โดย นายสิริศ สันตติวงศ์ไชย

- ผู้ช่วยคณบดีและหัวหน้าสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- เลขาธิการคณะกรรมการโครงการเครือข่ายหลักสูตรทางการบัญชีในประเทศไทย และอนุกรรมการกลั่นกรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทบาทของมหาวิทยาลัย กับการสร้างความยั่งยืนในด้านการศึกษา

ในอนาคตทุกองค์กรจำเป็นต้องมี “พื้นที่การเรียนรู้” ที่เป็นเสมือน “มหาวิทยาลัย” หรือสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ไม่ได้แปลว่า องค์กรต่าง ๆ ต้องให้ใบปริญญา เพียงแต่ต้องสร้างระบบนิเวศที่กระตุ้นให้ผู้ที่อยู่ในองค์กรเกิดการเรียนรู้ ต้องมีการลงทุนและสนับสนุนการเรียนรู้ทักษะใหม่ในหน้าที่ผู้นำ จะต้องไม่เป็นแค่คนที่คอยสั่งงาน แต่ต้องเป็น “ครูที่ดี” ให้กับคนในองค์กรด้วย ดังนั้น ทุกองค์กรในอนาคตจะต้องมีความเป็น “มหาวิทยาลัย” เพราะคนทุกคนต้องฝึกการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และเทคโนโลยีการศึกษาที่ทำให้เกิดการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ให้เป็นเรื่องง่ายขึ้น

หลังการปรับตัวจากการแพร่ระบาดใหญ่ของไวรัสโควิด-19 เราสามารถเรียนทุกสาขาวิชาได้จากทุกที่ ทุกเวลา ในทุกองค์กร โดยอาจจะไม่ต้องเรียนรู้จากรั้วมหาวิทยาลัยเพียงอย่างเดียว คำถามก็คือ นับต่อจากนี้ไปบทบาทของมหาวิทยาลัยจะสร้างความยั่งยืนในด้านการศึกษาได้อย่างไร จุดเริ่มต้นเริ่มจากการตั้งคำถามว่าอะไรบ้างที่มหาวิทยาลัยสามารถทำได้ แต่องค์กรอื่น ๆ ทำไม่ได้หรือทำได้ไม่ดีเท่ามหาวิทยาลัย ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ข้อ ดังนี้

เริ่มจาก ข้อแรก การเรียนรู้จากความล้มเหลว

การเรียนรู้จากความล้มเหลว (Failure) เหมาะกับการเรียนการสอน ในยุคปัจจุบัน ผู้เรียนจำนวนมากพบกับความกดดันอันมหาศาลเพียงเพื่อการสอบเข้าให้ได้ ในมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ การสร้างเป้าหมายของการสอบให้ได้คะแนนดีเด่น เป็นเลิศในวิชาการ ซึ่งแสดงว่าต้องไม่เดินออกนอกกรอบ นอกเส้นทางที่ครูอาจารย์หรือพ่อแม่ผู้ปกครองวางไว้ให้ การไม่คิดนอกกรอบ นำไปสู่การคิดและเข้าใจว่าการผิดพลาดเพียงครั้งเดียวอาจทำให้ประวัติของผลการเรียนด่างพร้อย นำไปสู่ผลผลิตทางการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนกลัวความผิดพลาด ปรับตัวไม่เก่ง ไม่กล้าสร้างสรรค์

ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซับซ้อน การปรับตัวในสิ่งที่ไม่คุ้น ทดลองสิ่งใหม่นอกกรอบเดิม ๆ รวมถึงการเรียนรู้จากความล้มเหลว จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการสร้าง Growth Mindset หากมหาวิทยาลัยจะเป็นพื้นที่แห่งการทดลอง หรือเป็น “Sandbox” ที่ผู้เรียนสามารถทดลองได้ ล้มได้ ลุกได้ และไม่เจ็บตัว การส่งเสริมทัศนคติ Growth Mindset ทำให้ผู้เรียนรับรู้ ว่า “ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นในวันนี้” เป็น “ครูที่ดี” ที่ทำให้เราเป็นคนที่สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

ข้อที่สอง การเรียนรู้จากการสร้างความแตกต่าง

จากการเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีการแบ่งเป็นคณะ แบ่งเป็นภาควิชา แบ่งเป็นสาขาวิชาที่ผู้เรียนสังกัด แต่ในโลกของการทำงานจริงอาจจะไม่ได้ทำงานตรงกับสายงานที่เรียนมา หรืออาจจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลที่สำเร็จการศึกษาต่างสาขาวิชากันไป ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยการศึกษา จึงควรทะลวงกำแพงระหว่างคณะ ภาควิชา สาขาวิชา เกิดบูรณาการการเรียนข้ามศาสตร์ ข้ามพรมแดนคณะ จะทำให้ผู้เรียนพบปะกับบุคคลหลากหลายต่างสาขาวิชา เข้าใจและรู้จักกับฟัง เคารพผู้อื่นที่มองโลกต่างเลนส์ นำไปสู่การสร้างทีมที่มีความหลากหลายได้ดี ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ในองค์กรในปัจจุบัน

เดกเช่นกับนักบัญชี การมีองค์ความรู้ด้านการบัญชีเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอในการทำงานที่มีการโลกปัจจุบัน นักบัญชีอาจต้องมีความรู้ในการวิเคราะห์ Big Data เพื่อที่จะตั้งคำถามและตีความข้อมูลได้ถูกต้อง นักบัญชีควรมีทักษะการทำกราฟิก สร้างคอนเทนต์ รวมถึงสามารถเล่าเรื่อง Story Telling การเสริมสร้างทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อการร่วมงานกับทีมอื่น ๆ ได้

มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในหลากหลายสาขาวิชาอยู่แล้ว มหาวิทยาลัยจึงต้องปรับตัวเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างความแตกต่างและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสร้างความแตกต่าง (Accepting Diversity)

ข้อที่สาม การเรียนรู้จากความสงสัยใคร่รู้

การเรียนรู้จากความสงสัยใคร่รู้ (Curiosity) ข้อนี้นั้นสำคัญมาก คนที่มีความสงสัยใคร่รู้ บ่งบอกถึงความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ยึดติดกับความรู้เดิม ๆ ความสามารถนี้ต้องเริ่มจากห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ถามคำถามที่ตัวเองอยากรู้คำตอบ ไปจนถึงองค์กรที่เปิดโอกาสให้พนักงานแสดงความคิดเห็น หรือตั้งข้อสงสัยได้เช่นกัน ข้อนี้นั้นเป็น Hard Skill ซึ่งถือเป็น Technical Skills และเป็นทักษะที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตาม Hard Skill พวกนี้เปลี่ยนแปลงตลอด วันหนึ่งโลกอาจจะสนใจเรื่องหนึ่ง แรงงานในวิชาชีพหนึ่ง อาจเป็นที่ต้องการมากแต่อีกวันหนึ่งอาจจะไม่น่าสนใจแล้วก็ได้ คนทำงานจึงต้องปรับเปลี่ยนเรื่องนี้ให้ทันยุคทันสมัยอยู่เสมอ

การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการบอกเล่าของผู้สอน แต่ความรู้เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้นอาจจะล้าสมัยไปแล้ว การที่มหาวิทยาลัยที่เป็นองค์กรของการเรียนรู้จึงต้องเป็นสถานที่ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าที่จะตั้งคำถาม กล้าที่จะสงสัย ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นของการเรียนรู้นอกบทเรียน ซึ่งต้องอาศัยการค้นคว้าข้อมูล

ในปัจจุบันผู้เรียนสามารถเข้าถึงคอนเทนต์การศึกษามากมายจากครูเก่ง ๆ ทั่วทุกมุมโลก ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องเปลี่ยนบทบาทจาก “ผู้บรรยาย” ให้ความรู้หน้าห้องซึ่งถูกแทนที่ได้ด้วย “เทคโนโลยี” ด้วยการสร้างห้องเรียนกลับด้าน โดยผู้สอนคัดเลือกและแนะนำคอนเทนต์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนศึกษามาจากบ้าน เมื่อเข้าสู่ห้องเรียนก็สามารถใช้เวลาไปกับกิจกรรมกลุ่ม การตั้งคำถาม การถกเถียง หรือการหารื้อช่วยคิดหาคำตอบ โดยไม่ต้องเสียเวลาในการบรรยายเนื้อหาแบบอัดแน่นอีกต่อไป

การเรียนรู้จากการส่งเสริมความสงสัยใคร่รู้ให้แก่ผู้เรียนในยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ ผู้สอนต้องรู้จักผู้เรียน เพื่อคัดเลือกและปรับคอนเทนต์การศึกษาให้เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องปรับบทบาทจาก “นักร้องประจำวง” มาเป็น “คอนดักเตอร์ประจำวง” ที่ต้องสามารถดึงประสิทธิภาพของผู้เรียนออกมาให้ได้มากที่สุด

ข้อที่สี่ การเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น

การเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น (**Empathy**) เป็นทักษะที่สำคัญต่อการอยู่รอดของทุกคน เพราะว่า การเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น เป็น “ทักษะแห่งมนุษย์” ที่หุ่นยนต์ ลอกเลียนแบบได้ยาก โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้ความเข้าใจผู้อื่นเป็นอย่างสูง เช่น ครู พยาบาล หมอ หรือแม้กระทั่ง “นักบัญชี” ที่มี Empathy จะเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลที่มาติดต่อแผนกบัญชีและสามารถบริการงานด้านบัญชีได้ตรงความต้องการ “ผู้สอบบัญชี” ยิ่งต้องมีทักษะ Empathy เพราะว่า การไปตรวจสอบงบการเงินที่พบปะกับผู้คนหลากหลายแผนก ความเข้าใจทัศนคติของผู้คน แต่ละอาชีพมีความสำคัญมากในการได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชี

Empathy เป็นศิลปะในการจินตนาการมองโลกจากมุมมองของคนอื่น เพื่อที่จะสามารถเข้าใจได้ชัดขึ้น การที่เราพยายามมองจากมุมมองเขาเป็นตัวตั้ง มุมเราจะไม่เกี่ยว การที่เราได้เห็นโลกจากมุมมองเขา ไม่จำเป็นว่าต้องเห็นด้วย ไม่จำเป็นว่าต้องสงสารเสมอไปว่าเขาคิดและรู้สึกอย่างไร

Empathy เป็นทักษะที่ควรได้รับการฝึกฝนมาตั้งแต่วัยเยาว์ แต่เราไม่ควรมองข้ามความสำคัญในระดับมหาวิทยาลัย โดยเริ่มจากครูที่แสดงให้เห็นว่า “ครูในฐานะผู้สอน” ทำตนเป็นแบบอย่างในการมี Empathy การสอนให้ผู้เรียนมี Empathy ทำให้คนกลายเป็นผู้ฟังที่ดี ลดอัตตาตนเองด้วยการเปิดใจให้กว้าง เปรียบเสมือนน้ำไม่เต็มแก้ว รองรับการเรียนรู้ได้จากทุกคนตลอดชีวิต ครูที่มีทักษะการเข้าใจผู้อื่น จะไม่ใช่เพียงแค่เป็นผู้ Lecture แต่ครูในยุคใหม่ต้องสามารถเป็น Coach ที่รู้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน สามารถเป็นที่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาที่เข้าใจผู้เรียน สามารถแนะแนวทางการดำเนินชีวิต และที่สำคัญครูในระดับมหาวิทยาลัยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมี Empathy ได้เหมือนกัน

มหาวิทยาลัยจะต้องจำลองสังคมที่หลากหลาย ช่วยให้ทุกคนใหม่ ๆ เพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ สร้างพื้นที่ให้ทดลองในสิ่งที่ไม่เคยทำ อีกทั้งมีครูผู้สอนที่มีความเข้าใจคอยช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เรียน

สุดท้าย เมื่อนำเอาตัวอักษรแรกของคำ 4 คำ ได้แก่ **Failure, Accepting Diversity, Curiosity, Empathy** มารวมกันก็จะได้ข้อที่ 5 คือ คำว่า “**FACE**” หรือ “ใบหน้า” มหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกมาสู่โลกการทำงานจะมีหน้าตาเป็นอย่างไร สามารถที่จะเรียนรู้จากความล้มเหลว เรียนรู้จากการสร้างความแตกต่าง เรียนรู้จากความสงสัยใคร่รู้ และเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น บัณฑิตเหล่านั้นก็ถือเป็นหน้าเป็นตาของสถาบันอุดมศึกษา เป็นความภูมิใจของครูผู้สอน และหน้าตาของผู้เรียนมีลักษณะนิสัยของการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงยังคงเป็นสถาบันที่สร้างความยั่งยืนในด้านการศึกษาลดต่อไป

ผลกระทบทางภาษีอากร เนื่องจากการกำหนดให้

“กองทุนรวม” เป็น “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล”

ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 52) พ.ศ. 2562 โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2562 เป็นต้นไป ได้กำหนดให้ “กองทุนรวมที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ” เป็น “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร ก่อให้เกิดผลกระทบทางภาษีเงินได้หลายประการ ดังนี้

1. กองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ได้แก่ กองทุนรวมตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยเฉพาะกองทุนรวมตราสารหนี้ เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากรายได้ที่เป็น “ดอกเบี้ย” ในอัตรา 15% ของรายได้ โดยมีหน้าที่ต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด.55 เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

3. สำหรับเงินส่วนแบ่งของกำไรที่ได้รับจาก “กองทุนรวมตราสารหนี้” ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามมาตรา 7 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 689) พ.ศ. 2562

2. เมื่อ “กองทุนรวม” ถูกกำหนดให้เป็น “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” เงินส่วนแบ่งของกำไรที่กองทุนรวมได้จ่ายให้แก่ผู้ถือหน่วยลงทุนจึงเข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4)(ข) แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อกองทุนรวมอื่นใดที่มีใช้กองทุนรวมตราสารหนี้ย่อมมีหน้าที่ต้องคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตรา 10% ของเงินได้ (จากเดิมที่ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) แห่งประมวลรัษฎากร)

4. กรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยที่ได้รับเงินส่วนแบ่งของกำไรจากกองทุนรวมซึ่งถูกหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตรา 10% ของเงินได้แล้ว ให้มีสิทธิเลือกเสียภาษีเงินได้เท่าที่ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย โดยไม่ต้องนำเงินส่วนแบ่งของกำไรดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่ผู้มีเงินได้ไม่ขอรับเงินภาษีที่ถูกหักไว้คืนหรือไม่ขอเครดิตเงินภาษีที่ถูกหักไว้คืน ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ตามมาตรา 5 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 689) พ.ศ. 2562

5. สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งได้รับเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรจากบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย และกองทุนรวมย่อมได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 65 ทวิ (10) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 52) พ.ศ. 2562 ดังนี้

- 5.1. ผู้จ่ายเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร ได้แก่
  - (1) บริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
  - (2) กองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- 5.2. บริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่ได้สิทธิประโยชน์ประกอบด้วย
  - (1) บริษัทจดทะเบียน
  - (2) บริษัทโฮลดิ้งคัมปะนี ที่ได้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือกองทุนรวม เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 25% ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทจำกัดหรือกองทุนรวมผู้จ่ายเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร และบริษัทจำกัดหรือกองทุนรวมผู้จ่ายเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรไม่ได้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดผู้รับเงินปันผลไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม
  - (3) บริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยอื่นใดที่ไม่เข้าลักษณะตาม (1) และ (2)

● 5.3. เงื่อนไขการได้สิทธิประโยชน์

บริษัทจำกัดที่เป็นผู้ได้รับเงินปันผลและเงินส่วนแบ่งกำไรดังกล่าว ต้องถือหุ้นหรือหน่วยลงทุนที่ก่อให้เกิดเงินปันผลและเงินส่วนแบ่งกำไรนั้นไว้ไม่น้อยกว่าสามเดือนจนถึงวันที่ได้รับเงินได้ดังกล่าว หรือได้ถือหุ้นหรือหน่วยลงทุนไว้ไม่น้อยกว่าสามเดือนหลังจากวันที่ได้รับเงินได้นั้น

● 5.4. สิทธิประโยชน์

- (1) สำหรับบริษัทจดทะเบียน และโฮลดิ้งคัมปะนี ไม่ต้องนำเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร มารวมคำนวณเป็นรายได้
- (2) สำหรับบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยอื่นใดที่ไม่เข้าลักษณะตาม (1) ให้นำเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไร มารวมคำนวณเป็นรายได้เพียงครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้

6. ให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลแก่บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย สำหรับเงินได้พึงประเมินที่เป็นเงินปันผลซึ่งได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และกองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามมาตรา 5 วิสติแห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2500 ดังต่อไปนี้

● 6.1. บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดต้องถือหุ้นในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยลงทุนในกองทุนรวมผู้จ่ายเงินปันผลไม่น้อยกว่า 25% ของหุ้นหรือหน่วยลงทุนทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือกองทุนรวมนั้น เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนนับแต่วันที่ได้นั้นนั้นมาจนถึงวันที่ได้รับเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร

● 6.2. เงินปันผลต้องมาจากกำไรสุทธิที่มีการเสียภาษีในประเทศของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้จ่ายเงินปันผล โดยอัตราภาษีดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่า 15% ของกำไรสุทธิ ทั้งนี้ ไม่ว่าประเทศของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือกองทุนรวมผู้จ่ายเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรนั้น จะมีกฎหมายลดหรือยกเว้นภาษีสำหรับกำไรสุทธิให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นหรือไม่ก็ตาม

อ้างอิง

<https://www.rd.go.th/5937.html#mata39>

https://www.rd.go.th/5939.html#mata65_2

<https://www.rd.go.th/2376.html>

https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/p52.pdf

https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/dc689.pdf

ทำความเข้าใจกับ

TFRS 17 สัญญาประกันภัย

โดย นางอินทิยา สักจัตตะนะ

ประธานคณะกรรมการติดตามและศึกษาผลกระทบมาตรฐาน
การรายงานทางการเงิน เรื่อง สัญญาประกันภัย
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี

บทนำ

คณะกรรมการติดตามและศึกษาผลกระทบมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เรื่อง สัญญาประกันภัย ได้จัดทำบทความเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาประกันภัย เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้และสื่อสารทำความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้โดยทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยบทความสั้น ๆ ในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ

อนึ่งบทความเหล่านี้ไม่ได้มีเนื้อหาครบถ้วนตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและอาจมีการให้แง่คิดมุมมองอย่างกว้าง ๆ ของผู้เขียน ซึ่งอาจมีความแตกต่างจากมุมมองของผู้อื่น จึงอาจไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้อ้างอิง อีกทั้งบทความเหล่านี้ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาประกันภัย

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาประกันภัย หรือเรียกสั้น ๆ ว่า TFRS 17 เป็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ที่ได้ประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2565 โดยมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลารายงานประจำปี que เริ่มในหรือหลังจากวันที่ 1 มกราคม 2568

หลายท่านอาจเคยได้ทราบมาบ้างว่า TFRS 17 เป็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่มีความยากไม่แพ้ TFRS 9 หรือบางท่านก็มองว่า TFRS 17 ยุ่งยากและซับซ้อนกว่า TFRS 9 ด้วยความที่ TFRS 17 กำหนดการวัดมูลค่าของหนี้สินจากสัญญาประกันภัย โดยใช้การประมาณการกระแสเงินสดรับ-จ่ายในอนาคตตลอดระยะเวลาการให้ความคุ้มครองของสัญญาประกันภัยและการคิดลดให้สะท้อนมูลค่าเงินตามเวลา บวกด้วยค่าปรับปรุงความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน เพื่อหาทำไรจากการให้บริการตามสัญญา ณ วันรับรู้เมื่อเริ่มแรก ทำให้ต้องมีการใช้ข้อสมมติและพิจารณาญาณของผู้บริหารในการประมาณการอย่างมาก ตลอดจนการใช้หลักการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยโดยเฉพาะ ยิ่งสัญญาที่มีระยะเวลายาวนานเท่าใด ก็ยิ่งเพิ่มความไม่แน่นอนและความยากในการประมาณการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ TFRS 17 จึงมีภาคผนวก ข ที่ให้แนวปฏิบัติในรายละเอียดของเรื่องต่าง ๆ ที่อธิบายไว้ในส่วนเนื้อหาหลักการของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และภาคผนวก ค กล่าวถึงการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนผ่าน

TFRS 17
สัญญาประกันภัย

ที่มาของ TFRS 17 เรื่อง สัญญา ประกันภัย

TFRS 17 เรื่อง สัญญาประกันภัย จะนำมาใช้แทน TFRS 4 เรื่อง สัญญาประกันภัย ซึ่งเป็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน โดย TFRS 17 นั้น ยกร่างมาจาก IFRS 17 ฉบับ Amendment to IFRS 17 June 2020 และ Initial Application of IFRS 17 and IFRS 9 - Comparative Information ซึ่งในระดับสากล International Accounting Standards Board (“IASB”) ได้ใช้เวลา มากกว่า 20 ปี ในการพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงิน เรื่อง สัญญาประกันภัย

โดยแบ่งเป็นโครงการระยะที่ 1 ได้จัดทำ IFRS 4 Insurance Contracts ซึ่งเป็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่นำมาใช้ชั่วคราว จนกว่าโครงการระยะที่ 2 ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงิน เรื่อง สัญญาประกันภัย ฉบับสมบูรณ์ คือ IFRS 17 จะแล้วเสร็จ ซึ่ง IFRS 17 ได้ประกาศใช้ในเดือนพฤษภาคม 2560 และเมื่อเดือนมิถุนายน 2563 ได้ประกาศฉบับที่มีการปรับแก้ (Amendment June 2020) โดยมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2566

เหตุผลในการออกมาตรฐานการรายงานทางการเงิน IFRS 17 นั้น IASB มีเป้าหมายที่จะพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงิน ประกันภัยที่เป็นหนึ่งเดียวกันทั่วโลก เพื่อมาใช้แทน IFRS 4 ซึ่งเป็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินชั่วคราวที่อนุญาตให้ใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชี ที่หลากหลาย นอกจากนี้สัญญาประกันภัยอาจรวมองค์ประกอบของการลงทุนและการบริการอื่นที่มีนัยสำคัญทำให้เกิดความท้าทายที่เพิ่มขึ้นในการ วัดมูลค่า ซึ่งวิธีปฏิบัติทางบัญชีเดิมภายใต้ IFRS 4 ไม่ได้สะท้อนอย่างเพียงพอถึงฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานที่แท้จริงของสัญญาประกันภัย เหล่านี้ ทั้งนี้ IFRS 17 จะช่วยขจัดความไม่สม่ำเสมอของวิธีปฏิบัติทางบัญชีของภาคธุรกิจประกันภัย และช่วยให้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบกันได้

ภาพรวมของการปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาประกันภัย มีดังนี้

ให้แนวปฏิบัติเพื่อสร้าง
ความสม่ำเสมอของ
การปฏิบัติทางบัญชี
สำหรับทุกสัญญา
ประกันภัยของ
ทุกบริษัท

ปรับปรุงการประมาณการ
ให้สะท้อนข้อมูลตลาด
ณ ปัจจุบัน

การวัดมูลค่าสัญญา
ประกันภัยสะท้อนถึง
มูลค่าของเงินตาม
เวลาหากมีนัยสำคัญ
โดยใช้อัตราคิดลด
ที่สะท้อนถึงลักษณะ
ของกระแสเงินสด
ตามสัญญา

การวัดมูลค่าสะท้อน
ข้อมูลเกี่ยวกับ
ผลลัพธ์ที่เป็นไปได้
ทั้งหมดภายใต้
ขอบเขต

TFRS 17 ในความ เหมือนหรือต่าง จาก TFRS 4

มักมีคำถามว่า TFRS 17 ต่างจาก TFRS 4 อย่างไร คำตอบคือแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ความแตกต่าง เช่น วิธีการรับรู้และวัดมูลค่ารายการหนี้สินจากสัญญาประกันภัยและการรับรู้ รายได้ ณ วันเริ่มแรกและภายหลัง โดยการใช้ประมาณการกระแสเงินสดอนาคตที่คิดลด เพื่อสะท้อนค่าของเงินตามเวลา บวกด้วยค่าปรับปรุงความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน ตลอดจนปรับข้อสมมติให้เป็นปัจจุบันในรอบระยะเวลารายงาน, การแสดงรายการในงบแสดง ฐานะการเงิน ที่แสดงยอดสุทธิเป็นหนี้สินสัญญาประกันภัย หรือ สินทรัพย์สัญญาประกันภัย

และงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ที่จะไม่มีการแสดงเบี้ยประกันภัยรับเป็นรายได้ต่อไป, การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ที่มีรายละเอียดของวิจารณ์ฐานที่มีนัยสำคัญ และการเปลี่ยนแปลงวิจารณ์ฐานที่ใช้ในการประมาณการ ตลอดจนเปิดเผยการกระทบยอดหนี้สิน จากสัญญาประกันภัย ณ วันเริ่มต้นและ ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลา เป็นต้น

สิ่งที่ TFRS 17 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจาก TFRS 4 คือคำนิยามของสัญญาประกันภัย ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงาน การเงิน เรื่อง สัญญาประกันภัย ซึ่งเป็น “สัญญาที่กิจการยอมรับความเสี่ยงด้านการประกันภัยที่มีนัยสำคัญจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง (ผู้ถือกรมธรรม์) โดยตกลงจะชดเชยให้แก่ผู้ถือกรมธรรม์ หากเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนที่เจาะจงไว้ (เหตุการณ์ที่เอาประกันภัย) ส่งผลเสียหายต่อผู้ถือกรมธรรม์” สัญญาใด ๆ ที่ไม่เข้าคำนิยามดังกล่าว ไม่ถือเป็นสัญญาประกันภัยภายใต้ TFRS 17 อีกทั้งให้ใช้วิธีปฏิบัติ ทางบัญชีตาม TFRS 17 สำหรับสัญญาประกันภัยต่อที่กิจการถือไว้โดยให้รับรู้และวัดมูลค่าแยกต่างหากจากสัญญาประกันภัยที่กิจการเป็นผู้ออก

ดังนั้น ในการนำ TFRS 17 มาถือปฏิบัติ ภาคธุรกิจประกันภัยควรทำความเข้าใจกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน นอกเหนือ จากการหาความแตกต่างจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินเดิม

เมื่อพิจารณาได้ว่าสัญญาประกันภัยที่ออกเป็นสัญญาประกันภัยตามคำนิยามของมาตรฐานการรายงานทางการเงินแล้ว ให้พิจารณาแยกอนุพันธ์แฝง องค์ประกอบ การลงทุนที่ต่างออกไป และภาระที่ต้องปฏิบัติที่ต่างออกไปที่เจาะจงไว้ออกจากสัญญาประกันภัย และปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง สำหรับสัญญาประกันภัยภายหลังการแยกองค์ประกอบอื่นแล้วจะนำมาจัดเป็นกลุ่ม (Portfolio) โดยสัญญาที่มีความเสี่ยงคล้ายคลึงกันและบริหารจัดการไปด้วยกันสามารถจัดอยู่กลุ่มเดียวกัน อีกทั้งสัญญาที่ออกห่างกันมากกว่า 1 ปี จะไม่รวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน (Annual cohort) และจัดแบ่งพอร์ตโฟลิโอของสัญญาประกันภัยออกเป็น 3 กลุ่มตามความสามารถในการทำกำไร ดังนี้

หลักการสำคัญของ TFRS 17

กลุ่มของสัญญาที่สร้างภาระ (ขาดทุน) เมื่อรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

กลุ่มของสัญญาที่เมื่อรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ไม่มีความเป็นไปได้ที่มีนัยสำคัญที่จะกลายเป็นสัญญาที่สร้างภาระในภายหลัง

กลุ่มของสัญญาที่เหลือในพอร์ตโฟลิโอ

ซึ่งการวัดมูลค่าของหนี้สินจากสัญญาประกันภัยจะวัดตามแต่ละกลุ่มย่อย (Unit of account)

การรับรู้รายได้ตาม TFRS 17 ส่วนหนึ่งมาจากการคำนวณหากำไรจากการให้บริการตามสัญญา (Contractual Service Margin หรือ CSM) ที่ได้จากการประมาณ กระแสเงินสดในอนาคตตลอดอายุของสัญญา ณ วันเริ่มแรก ซึ่งก็เทียบเคียงได้กับกำไรที่ยังไม่รับรู้ (Unearned profit) ของภาคธุรกิจอื่น เพื่อจะทยอยรับรู้เป็นรายได้ตลอดอายุของสัญญาเมื่อได้ให้ความคุ้มครองแล้ว ดังนั้น ตาม TFRS 17 ค่าเบี้ยประกันภัยรับ ไม่ได้ลงบัญชีเป็นรายได้ ซึ่งแตกต่างจาก TFRS 4 ที่รับรู้เบี้ยประกันภัยรับเป็นรายได้ทันที อย่างไรก็ตาม ถ้ากลุ่มสัญญาประกันภัยเป็นสัญญาที่สร้างภาระให้รับรู้ขาดทุนทั้งจำนวนทันที

ในการหากำไรจากการให้บริการตามสัญญานั้น ได้จากการประมาณการ กระแสเงินสดจ่ายและกระแสเงินสดรับในอนาคตซึ่งใช้การประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย โดยคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบัน อีกทั้งให้บวกค่าปรับปรุงความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงินเพื่อสะท้อนความเสี่ยงที่ประมาณการอาจมีความผันผวน ผลต่างระหว่างกระแสเงินสดรับ และจ่าย และค่าปรับปรุงความเสี่ยง คือ กำไรจากการให้บริการตามสัญญา

อย่างไรก็ตาม TFRS 17 ได้ให้ทางเลือกวิธีวัดมูลค่าอย่างง่ายที่ไม่ต้องทำประมาณการเงินสดในอนาคต คือ “วิธีการปันส่วนเบี้ยประกันภัย” สำหรับสัญญาประกันภัยที่มีระยะเวลาคุ้มครองไม่เกิน 1 ปี หรือเกิน 1 ปี แต่ผ่านการทดสอบว่าวิธีอย่างง่ายคาดว่าจะทำให้การวัดมูลค่าของหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เหลืออยู่ของกลุ่มสัญญาไม่แตกต่างอย่างมีสาระสำคัญจากการปฏิบัติโดยวิธีทั่วไป

ทั้งนี้ในภาคผนวก ข ของ TFRS 17 ได้ให้แนวปฏิบัติของวิธีวัดมูลค่า การหาอัตราคิดลด และค่าปรับปรุงความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ผลกระทบของ IFRS 17 ต่อกิจการ

ด้วยวิธีการรับรู้และวัดมูลค่าเป็นกลุ่มสัญญาตามที่กล่าวข้างต้น ส่งผลให้กิจการต้องมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นแบบรายกลุ่ม รายปี เพื่อให้คำนวณกำไรจากการให้บริการตามสัญญาและรับรู้รายได้ของกลุ่มสัญญาจนกว่าความคุ้มครองจะสิ้นสุดลง ซึ่งแตกต่างจากเดิมที่เก็บข้อมูลเพื่อวัดมูลค่าหนี้สินจากสัญญาประกันภัยของทั้งกิจการ ทำให้ต้องจัดทำข้อมูลรายกลุ่มสัญญาจำนวนมาก อีกทั้งข้อมูลบางส่วนก็อาจไม่เคยเก็บไว้ การจัดทำข้อมูลย้อนหลังถือเป็นเรื่องสำคัญในการเตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติตาม IFRS 17

เมื่อต้องการข้อมูลจำนวนมาก กิจการต้องพิจารณากระบวนการประมวลผลข้อมูลที่มีอยู่ทั้งระบบหน้าบ้าน ระบบบัญชี และระบบที่รองรับโมเดลคณิตศาสตร์ประกันภัย ว่าสามารถรองรับได้หรือต้องมีการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนบุคลากรทางบัญชี และนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่มีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติตาม IFRS 17 มีอยู่เพียงพอหรือไม่ นอกจากนี้กิจการอาจต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม เนื่องจากวิธีการรับรู้ผลการดำเนินงานแตกต่างไปจากเดิม

ทั้งนี้ ในการจะปฏิบัติใช้ IFRS 17 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการบริหารควรให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ เพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้เสร็จสมบูรณ์ก่อนวันที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินมีผลบังคับใช้

ทางเลือกของการปฏิบัติ ในช่วงเปลี่ยนผ่าน (Local transition option) สำหรับประเทศไทย

การถือปฏิบัติตาม IFRS 17 กำหนดให้ใช้วิธีปรับย้อนหลัง โดยผลต่างสุทธิที่เกิดจากการเปลี่ยนนโยบายการบัญชีเดิมตาม IFRS 4 ไปเป็นนโยบายการบัญชีใหม่ตาม IFRS 17 ให้บันทึกในส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างไรก็ตามสำหรับ IFRS 17 ได้ให้ทางเลือกสำหรับการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนผ่าน ซึ่งแตกต่างจาก IFRS 17 ที่ไม่ได้มีการให้ทางเลือกใด ๆ ไว้ โดยทางเลือกสำหรับประเทศไทย

ระบุว่า “หากการปฏิบัติดังกล่าวเป็นผลให้กำไรสะสมของกิจการลดลง กิจการอาจเลือกรับรู้ผลกระทบสะสมจากการเปลี่ยนแปลง ณ วันเปลี่ยนผ่านในส่วนของผู้ถือหุ้นตามวิธีเส้นตรงภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี นับจากวันเปลี่ยนผ่าน ทั้งนี้ กิจการต้องเปิดเผยการเลือกทางเลือกนี้ และเปิดเผยจำนวนผลกระทบสะสมจากการเปลี่ยนแปลง จำนวนที่ยังไม่ได้รับรู้ และจำนวนที่รับรู้ในงวดปัจจุบันในส่วนของผู้ถือหุ้น และรายการปรับปรุงผลกระทบที่แสดงในหนี้สินจากสัญญาประกันภัยทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ทั้งนี้ เมื่อเลือกแล้วไม่สามารถยกเลิกได้” การกำหนดให้กิจการที่ใช้ทางเลือกต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้รับข้อมูลอย่างครบถ้วนเพียงพอในการพิจารณาประกอบการ และฐานะการเงินของกิจการในปัจจุบัน ตลอดจนการคาดการณ์ในอนาคต

ดังนั้นผู้ใช้งบการเงินของธุรกิจประกันภัยที่จัดทำตาม IFRS 17 ควรอ่านข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินควบคู่กับการอ่านงบการเงิน

Continue...

IFRS 17 ใช้ปฏิบัติกับธุรกิจประกันภัย หรือธุรกิจอื่นก็ต้องนำ IFRS 17 มาปฏิบัติใช้ด้วยหรือไม่

ธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจประกันภัย อาจมีความกังวลว่าจำเป็นต้องปฏิบัติตาม IFRS 17 หรือไม่ สำหรับสัญญาที่กิจการออกให้ลูกค้าที่มีลักษณะการรับประกัน ในประเด็นดังกล่าวทุกท่านสามารถติดตามได้จากบทความครั้งหน้า

พระราชบัญญัติคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กับผู้ประกอบวิชาชีพ ตรวจสอบภายใน

ประเทศไทยได้มีกฎหมายที่ให้สิทธิ์กับประชาชนทุกคนสำหรับข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง มีสิทธิ์ในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้นำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กฎหมายนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2562 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มิถุนายน 2565 ที่ผ่านมา กฎหมายนี้ เป็นการสร้างมาตรฐานการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลให้มีความปลอดภัย ดังนั้น องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานในการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวให้มีความปลอดภัยและนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่เจ้าของข้อมูลยินยอมเท่านั้น และต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 นี้ หากมีการละเมิดไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ องค์กรจะถูกลงโทษ

ตามกฎหมายทั้งไทยทางแพ่ง คือ ต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูล ไทยทางอาญาซึ่งมีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ และโทษทางปกครอง คือ โทษปรับ ที่แยกจากโทษทางแพ่งและโทษทางอาญา อีกทั้งองค์กรสูญเสียชื่อเสียง และความเชื่อมั่นต่อองค์กรหรือหน่วยงาน ดังนั้น หน่วยงานตรวจสอบภายในจึงมีบทบาทอย่างมากในการลดความเสี่ยงให้กับองค์กร สร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กรว่ามีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Compliance assurance)

จากการประชุม IIA International Conference 2022 ที่เมืองชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ในระหว่างวันที่ 17-20 กรกฎาคม 2565 ที่ผ่านมา มีข้อเสนอแนะให้กับผู้ตรวจสอบภายในและหน่วยงานตรวจสอบภายใน ดังนี้

01»

ต้องเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และหากองค์กรมีธุรกรรมกับต่างประเทศ องค์กรต้องศึกษากฎหมายของต่างประเทศด้วย เช่น GDPR CCPA เป็นต้น

ศึกษาและวิเคราะห์ถึงห่วงโซ่ของข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Supply Chain)

2.1. ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเริ่มจากจุดไหน จากกระบวนการหรือขั้นตอนใด เริ่มที่ภายในองค์กรหรือได้รับจากหน่วยงานภายนอก

2.2. เส้นทางของข้อมูลส่วนบุคคล หลังจากที่ต้องการได้ข้อมูลส่วนบุคคลทั้งที่ได้มาจากเจ้าของข้อมูลเองหรือจากหน่วยงานอื่น ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีการส่งต่อไปให้ใคร แผนกใด หน่วยงานใด หรือองค์กรใดบ้าง และผู้ที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลไปในห่วงโซ่นั้นนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอนุญาตหรือไม่

2.3. การควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลในแต่ละจุดของห่วงโซ่เพียงพอหรือไม่ ที่จะให้มั่นใจว่าข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่ถูกเผยแพร่หรือถูกขโมยออกไป

<<02

03>>

ทำการประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Assess Compliance Risk) โดยประเมินทั้งโอกาสที่องค์กรไม่ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 หรือปฏิบัติตามแต่ยังไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด และประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งที่เป็นจำนวนเงินและไม่เป็นจำนวนเงิน ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเข้าใจห่วงโซ่ของข้อมูลส่วนบุคคล ความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น บางองค์กรมีการอนุญาตให้พนักงานสามารถใช้อุปกรณ์ส่วนตัว ได้แก่ โทรศัพท์ โน้ตบุ๊ก ในการทำงานที่องค์กร เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการทำงาน ซึ่งอุปกรณ์ส่วนตัวเหล่านั้นมีการเชื่อมต่อกับระบบภายในขององค์กร เช่น โรงพยาบาลที่มีความจำเป็นต้องอนุญาตให้แพทย์ใช้โทรศัพท์มือถือส่วนตัวในการดูข้อมูลของคนไข้เพื่อใช้ในการรักษาพยาบาล กรณีเช่นนี้โรงพยาบาลมีความเสี่ยงเกิดขึ้นจากมิถิลาซีฟเจาะระบบโรงพยาบาลผ่านโทรศัพท์ของแพทย์ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ตรวจสอบภายในควรประเมินระดับความเข้าใจในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของพนักงานในองค์กรด้วย

สอบทานการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรักษาและป้องกันข้อมูลส่วนบุคคลในแต่ละจุดว่ามีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการช่วยลดความเสี่ยงของการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งการสอบทานนี้ควรที่จะทำอย่างต่อเนื่อง (Ongoing review) จากกรณีของโรงพยาบาล ผู้ตรวจสอบภายในต้องสอบทานตั้งแต่เนียบนโยบายของโรงพยาบาลว่ามีการกำหนดสิทธิ์ของแพทย์ในการเข้าถึงข้อมูลใดบ้าง การตั้งค่าการเข้าถึงข้อมูลของทุกอุปกรณ์ทั้งในภาพรวมและแยกรายอุปกรณ์เป็นอย่างไร และจุดที่เชื่อมต่อระหว่างอุปกรณ์ส่วนตัวของแพทย์กับฐานข้อมูลของโรงพยาบาลมีการควบคุมภายในที่เพียงพอหรือไม่ อย่างไร

<<04

05>>

หากมีการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการทางธุรกิจ (Change in business process) ผู้ตรวจสอบภายในควรทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลง ทำการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลาในปัจจุบัน ผู้ตรวจสอบภายในจึงต้องเรียนรู้ และปรับขอบเขตและแนวทางการตรวจสอบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการทางธุรกิจที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

ข้อมูลในปัจจุบันมีมูลค่าที่ประเมินไม่ได้ สามารถส่งผลกระทบต่อทุกคน ต่อองค์กร ต่อสังคม ดังนั้น นอกเหนือจากการที่ผู้ตรวจสอบภายในจะประเมินการปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว จะเป็นการดีกว่าไหมหากผู้ตรวจสอบภายในคิดในมุมมองที่ว่าข้อมูลส่วนตัวของท่านถูกบริหารจัดการอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

The Personal Data Supply Chain: What It Means to You and Your Company Now Audit Wise, presented by Frank Vukovits, CIA, CISA Fastpath Solutions in 2022 IIA International Conference

โดย นางสาวยุวช เกษกรวัจจา
กรรมการในคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี
สภาวิชาชีพบัญชี

**World Standard-setters
Conference 2022**

Hilton London Canary Wharf Hotel

การประชุม World Standard-setters Conference 2022 เมื่อวันที่ 26 กันยายน - วันที่ 27 กันยายน 2565 ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

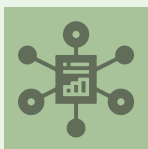
การประชุม World Standard-setters Conference 2022 ที่จัดขึ้นในวันที่ 26 กันยายน - วันที่ 27 กันยายน 2565 ณ Hilton London Canary Wharf Hotel (London) ประเทศอังกฤษ ซึ่งในการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมเสวนาเกี่ยวกับความคืบหน้าของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

สภาวิชาชีพบัญชีในฐานะองค์กรวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกของ IFRS Foundation โดยนางสาวยุวช เกษกรวัจจา คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ได้เป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุม World Standard-setters Conference 2022 ซึ่งในการประชุมครั้งนี้มีการกล่าวถึงหลายเรื่องด้วยกัน ทั้งนี้ขอสรุปเรื่องที่น่าสนใจและมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก ดังนี้

การปรับปรุง IFRS for SMEs

IASB ได้นำเสนอเกี่ยวกับการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศสำหรับกิจการขนาดกลางหรือขนาดย่อม (IFRS for SMEs) โดยมาตรฐานฯ ฉบับนี้เป็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินอีกฉบับที่ IASB มีการประกาศใช้ IFRS for SMEs นั้นจัดทำขึ้นสำหรับธุรกิจที่มีขนาดย่อม โดย IFRS for SMEs มีการรวมเนื้อหาของการบัญชีที่เกี่ยวข้องไว้ในเล่มเดียวกัน และมีการเปิดเผยข้อมูลที่กระชับหรือสั้น ๆ กว่า IFRS ฉบับเต็ม เนื่องด้วย IFRS ฉบับเต็ม มีการปรับปรุงในหลายเรื่อง IASB จึงพิจารณาปรับปรุง IFRS for SMEs ให้สอดคล้องกัน โดยเรื่องที่จะมีการปรับปรุงเพิ่มเติมมีดังนี้

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน มีการนำเสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการวัดมูลค่า การนำเสนอการเงิน การเปิดเผยข้อมูล และแนวทางในการตัดรายการ การปรับปรุงนิยามของสินทรัพย์หนี้สินเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของ IFRSs ฉบับเต็ม

การรวมธุรกิจ มีการปรับนิยามของคำว่า “ธุรกิจ” รวมถึงการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับรวมธุรกิจแบบเป็นขั้น ตลอดจนกำหนดให้วัดสิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะต้องจ่ายด้วยมูลค่ายุติธรรม

การจัดทำงบการเงินรวม มีการปรับปรุงนิยามของการควบคุมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 10 เรื่อง งบการเงินรวม (IFRS 10) แต่ยังคงไว้ซึ่งข้อสมมติฐานเบื้องต้นว่า “หากธุรกิจขนาดย่อมมีสิทธิออกเสียงเป็นส่วนใหญ่ในกิจการที่ลงทุน ก็แสดงถึงการมีอำนาจควบคุมในกิจการที่ลงทุนนั้น” อีกทั้งมีการให้ข้อกำหนดเพิ่มเติมในกรณีที่มีการขายเงินลงทุนบางส่วนและทำให้เสียอำนาจควบคุมไป ซึ่งกรณีฉบับปรับปรุงใหม่กำหนดให้กิจการวัดมูลค่าเงินลงทุนส่วนที่เหลือด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่สูญเสียอำนาจควบคุม

การควบคุมร่วม มีการปรับปรุงนิยามการควบคุมร่วมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 11 เรื่อง การร่วมการงาน (IFRS 11) และเพิ่มข้อกำหนดในกรณีที่กิจการมีส่วนร่วมแต่ไม่ถึงกับการควบคุมร่วม

เครื่องมือทางการเงิน ฉบับปรับปรุงนี้ได้ตัดทางเลือกของกิจการ ขนาดย่อมที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (IAS 39) เนื่องจาก IAS 39 ได้มีการยกเลิกการถือปฏิบัติสำหรับกิจการที่ใช้ IFRS ทุกฉบับแล้ว โดยกิจการที่ใช้ IFRS ทุกฉบับได้มีการใช้ IFRS 9 แทน นอกจากนี้ได้มีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ Expected Credit Loss (ECL) สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินบางประเภทที่วัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย แต่ IFRS for SMEs ยังคงให้พิจารณาการด้อยค่าของลูกหนี้การค้าและสัญญาที่เกิดจากสัญญาที่ทำกับลูกค้าด้วยวิธี Incurred loss หรือการพิจารณาการด้อยค่าจากประสบการณ์การขาดทุนในอดีตนั่นเอง นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มข้อกำหนดใหม่เกี่ยวกับสัญญาค้าประกันทางการเงินด้วย

การวัดมูลค่ายุติธรรม มีการปรับปรุงนิยามของคำว่า “มูลค่ายุติธรรม” และการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูล

รายได้ มีการนำเสนอแนวคิดการรับรู้รายได้เช่นเดียวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า (IFRS 15) โดย IFRS 15 มีการกำหนดขั้นตอนการรับรู้รายได้เป็น 5 ขั้นตอนด้วยกัน IFRS for SMEs ยังคงไว้ซึ่งแนวคิดแต่มีการกำหนดขั้นตอนในการพิจารณาให้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ในกรณีถือปฏิบัติตามการปรับปรุงเรื่องนี้เป็นครั้งแรกมาตรฐานฯ ฉบับนี้อ่อนุญาตให้ยังคงรับรู้รายได้ตามวิธีเดิมที่ทำอยู่สำหรับสัญญาที่ยังมีผลบังคับใช้หรือสัญญาที่ยังไม่สิ้นสุดอายุ

ผลประโยชน์ของพนักงาน มีการตัดย่อหน้า 28.19 ซึ่งกล่าวเกี่ยวกับทางเลือกในการตั้งประมาณการผลประโยชน์ของพนักงานที่เกษียณอายุด้วยวิธีอื่น นอกเหนือจากวิธี Projected Unit Credit Method (วิธีเดียวกับที่มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน (IAS 19) กำหนดให้ใช้คำนวณ) เนื่องจากเห็นว่ามิกิจการที่ใช้ทางเลือกนี้ไม่มากนัก อีกทั้งมีการประมาณการที่แตกต่างกันค่อนข้างมากในทางปฏิบัติ

IASB ได้มีการเผยแพร่ Exposure Draft และเปิดรับฟังความเห็นถึงเดือนมีนาคม 2566 หลังจากที่ได้เปิดให้มีการแสดงความเห็นแล้วนั้น IASB จะรวบรวมผลตอบรับและปรึกษากันภายใน IASB ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2566 และคาดว่าจะประกาศ IFRS for SMEs ฉบับปรับปรุงใหม่ภายในปี 2567 ทั้งนี้สามารถ Download Exposure Draft ได้ในเว็บไซต์ของ IFRS Foundation

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มีการอัปเดตแผนงานของ IASB โครงการต่าง ๆ เช่น โครงการ Dynamic Risk Management ซึ่งได้มีการระบุหัวข้อที่ควรนำมาพัฒนาหรือศึกษาและจะเริ่มโครงการพัฒนาหรือศึกษาในไตรมาสที่ 4 ของปี 2565 และริเริ่มโครงการใหม่เกี่ยวกับ งบกระแสเงินสดสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เนื่องจากปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องใหม่ ๆ บางเรื่อง เช่น คริปโตเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) และมีโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ เช่น Climate-Related Opportunities และ Post-Implementation Reviews หลาย ๆ มาตรฐาน เช่น IFRS 10, 11, 12 และ IFRS 9 Classification and Impairment เป็นต้น ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นเพิ่มเติมภายหลังการถือปฏิบัติว่าผู้ปฏิบัติมีประเด็นใดเพิ่มเติมหรือไม่ และมีการสรุปประเด็นเกี่ยวกับ IFRS 9 ในช่วง Break out session ดังนี้

การจัดประเภทและวัตถุประสงค์

- การเพิ่มแผนในการขยายความข้อกำหนดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งทำให้เกิดกระแสเงินสดเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น
- การเพิ่มแผนการวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกระแสเงินสดตามสัญญาในเดือนกรกฎาคม 2565

การด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน

ซึ่งมีหลายประเด็นที่เป็นที่สนใจ เช่น ความท้าทายในการนำข้อมูล Forward-looking มาพิจารณาเกี่ยวกับการด้อยค่าของสินทรัพย์ การพิจารณาการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญ การคำนวณการด้อยค่าด้วยวิธี Simplified การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิต เป็นต้น ซึ่งประเด็นเหล่านี้ IASB กำลังดำเนินการศึกษาปัญหาตลอดจนหาแนวทางเพื่อให้ผู้ถือปฏิบัติ สามารถปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแนวคิดของมาตรฐานฯ

การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

: อยู่ระหว่างการศึกษา

นอกจากนี้ ได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการรวมธุรกิจและการด้อยค่า ซึ่งมีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการนำเรื่องการตัดจำหน่ายค่าความนิยมมาใช้ทดแทนหรือเป็นทางเลือกในการพิจารณาการด้อยค่าของค่าความนิยม ซึ่งประเด็นดังกล่าวมีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ คณะทำงานของ IASB ได้มีการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวในการประชุมเดือนพฤศจิกายน 2565 ที่ผ่านมา และที่ประชุมของคณะกรรมการเห็นว่าควรพิจารณาการด้อยค่าของค่าความนิยมตามวิธีปัจจุบันแทนที่จะตัดจำหน่ายตามระยะเวลา และได้ปิดโครงการนี้ไป

ทั้งนี้ หากผู้สนใจในเอกสารประกอบการประชุม World Standard-setters Conference 2022 ในบางหัวข้อ สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

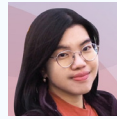
<https://www.ifrs.org/news-and-events/calendar/2022/september/world-standard-setters-conference-2022/>

โดย นางสาววันดี ลีวรวัฒน์

อนุกรรมการในคณะกรรมการการศึกษาและติดตาม
มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ
สภาวิชาชีพบัญชี

นางสาวกาสิน จันทรโมลี

อนุกรรมการในคณะกรรมการการศึกษาและติดตาม
มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ
สภาวิชาชีพบัญชี

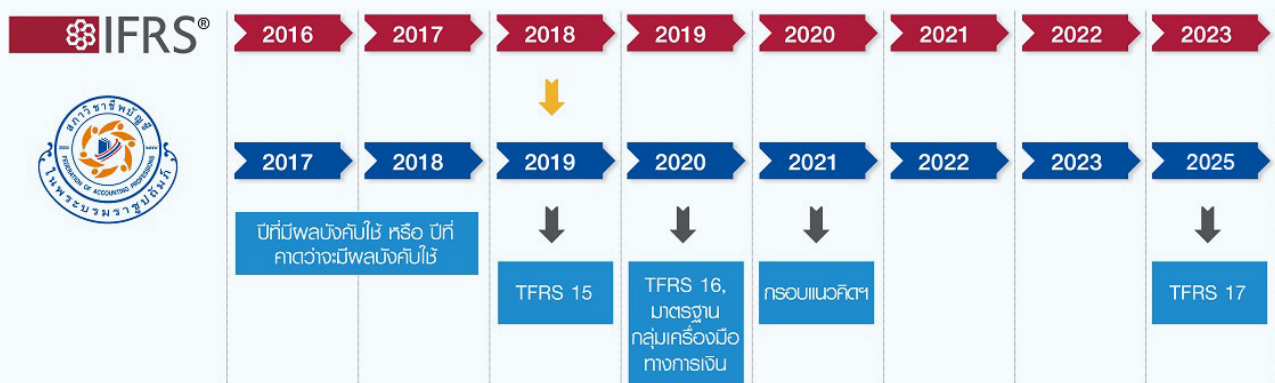

ทิศทางของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) และเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจจากการเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้กำหนด มาตรฐานการบัญชีของทวีปเอเชียและโอเชียเนีย (AOSSG)

บทนำ – สภาพแวดล้อมของการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินในประเทศไทย

ในปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีการแบ่งระดับของการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (หรือมาตรฐานการบัญชี) ออกเป็น 2 ระดับ คือ

- (1) มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Thai Financial Reporting Standards for Publicly Accountable Entities: TFRS for PAEs) ซึ่งอ้างอิงจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standards: IFRS) เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดย TFRS for PAEs จะมีผลบังคับใช้ภายใน 1 ปี นับจากวันที่ IFRS มีผลบังคับใช้ และนำมาใช้กับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะในประเทศไทย เช่น บริษัทมหาชน กิจการที่มีตราสารทุนหรือตราสารหนี้ของกิจการซึ่งมีการซื้อขายต่อประชาชน สถาบันการเงิน บริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันวินาศภัย และบริษัทหลักทรัพย์ เป็นต้น

- (2) มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities: TFRS for NPAEs) ซึ่งจัดทำขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยประเทศไทยเอง เพื่อลดภาระและต้นทุนในการจัดทำงบการเงินของกิจการ SMEs ซึ่งเป็นนิติบุคคล และมีจำนวนกว่า 850,000 ราย ทั่วประเทศไทย

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ TFRS for PAEs และ TFRS for NPAEs ได้ที่ www.tfac.or.th

ทั้งนี้ ไม่เฉพาะแต่เพียงประเทศไทยที่ได้รับเอา (Adopted) มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) มาใช้ในการกำหนด TFRS for PAEs เท่านั้น แต่ยังมีอีกหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศจากทวีปเอเชียและโอเชียเนีย ที่ใช้ IFRS เป็นแนวทาง ในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของประเทศตนเอง

ศึกษารายละเอียดการนำ IFRS ไปใช้ในประเทศต่าง ๆ ได้ที่ IFRS Jurisdictions Profile <https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/>

IFRS ถูกกำหนดขึ้นโดย IFRS Foundation ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหากำไรและยึดมั่นในผลประโยชน์ของสาธารณะ IFRS Foundation มีภารกิจในการพัฒนา IFRS (มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน) ให้เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล มีหลักการ เข้าใจได้ และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ด้วยเหตุนี้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มประเทศในทวีปเอเชียและโอเชียเนีย ในฐานะกลุ่มประเทศที่ได้นำเอาแนวทางของ IFRS มาใช้ในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน และเพื่อเป็นกระบอกเสียงที่ดังขึ้นไปยัง IFRS Foundation ในการระบุนความท้าทายและประเด็นปัญหาจากการนำ IFRS ไปใช้ ประเทศต่าง ๆ จากทวีปเอเชียและโอเชียเนีย จึงได้รวมตัวกัน จัดตั้งกลุ่มผู้กำหนดมาตรฐานการบัญชีในนามของทวีปเอเชียและโอเชียเนียหรือ Asian Oceanian Standard Setter Group (AOSSG) เพื่อขับเคลื่อนวัตถุประสงค์ดังกล่าว

สภาวิชาชีพบัญชี ในนามของผู้กำหนดมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย (Thailand National Standard Setter) ได้เข้าเป็นสมาชิกของ AOSSG และได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม Annual AOSSG Meeting ซึ่งจัดขึ้นทุก ๆ ปี อย่างต่อเนื่อง การประชุมนี้ นอกจากเป็นเวทีที่ผู้แทนจากแต่ละ National Standard Setter และผู้แทนจาก IFRS Foundation ได้พบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความท้าทายและประเด็นปัญหาจากการนำ IFRS ไปใช้ในทางปฏิบัติแล้ว ยังเป็นโอกาสสำคัญที่ได้ติดตามและรับทราบทิศทางของ IFRS Foundation เกี่ยวกับการพัฒนา IFRS ได้แก่ มาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนอีกด้วย

สำหรับการประชุม Annual AOSSG Meeting ครั้งล่าสุดนี้ ถือเป็นครั้งที่ 14 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 14 – 16 พฤศจิกายน 2565 ณ กรุงการมัมบู ประเทศเนปาล และมี The Institute of Chartered Accountant of Nepal เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม สำหรับประเทศไทย คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชีได้มอบหมายผู้แทนจากคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ คือ นางสาววันดี ลีวรรณ และนางสาวภาสิน จันทรโมลี เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้

เกร็ดความรู้ที่น่าสนใจจากการเข้าร่วมประชุม Annual AOSSG Meeting ครั้งที่ 14 ณ กรุงกาซิมันทุ ประเทศเนปาล

บทความฉบับนี้ได้รวบรวมเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจ จากการเข้าร่วม Annual AOSSG Meeting ครั้งที่ 14 เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย สำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต โดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อที่ 1 Update กิจทางของ IFRS Foundation ในการกำหนดมาตรฐานสากล

1.1 มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS)

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASB) ซึ่งอยู่ภายใต้ IFRS Foundation ได้เน้นย้ำทิศทางการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างมีคุณภาพและได้รับการยอมรับในระดับสากล (Global High Quality Reporting Solutions) ส่งผลให้ข้อมูลในการเงินสามารถสะท้อนภาพการดำเนินงานของธุรกิจที่แท้จริงในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีลักษณะเชิงคุณภาพครบถ้วน และสามารถเปรียบเทียบกันได้ เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ใช้งบการเงินและนักลงทุนใช้ประกอบการตัดสินใจ

ผลการดำเนินงานของ IASB ที่น่าสนใจ เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา IFRS เช่น

- การแก้ไขมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน (IAS 1) โดยระบุให้ชัดเจนว่า ข้อกำหนดในสัญญาเงินกู้ยืมที่กิจการผู้กู้ต้องปฏิบัติตามภายหลังระยะเวลารายงานนั้นจะไม่กระทบต่อการจัดประเภทหนี้สินว่าเป็นหนี้สินหมุนเวียนหรือหนี้สินไม่หมุนเวียน ณ วันที่รายงาน
- การแก้ไขมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า (IFRS 16) โดยเป็นการแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการของหนี้สินจากสัญญาเช่าสำหรับรายการขายและเช่ากลับคืน (Sale and Leaseback)
- การรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน (Business Combinations under Common Control: BCUCC) ในเรื่องการเลือกวิธีวัดมูลค่า และการนำวิธีวัดมูลค่ามาใช้สำหรับรายการ BCUCC
- การทบทวนและติดตามผลสำหรับ IFRS ที่มีผลบังคับใช้ไปแล้ว เช่น ค่าความนิยมและการด้อยค่า มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (IFRS 9) มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญา ที่ทำกับลูกค้า (IFRS 15) และมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า (IFRS 16) เป็นต้น
- โครงการปรับปรุงอื่น ๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ การปรับปรุงเรื่องการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของเครื่องมือทางการเงิน และเรื่องประมาณการหนี้สิน

1.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศสำหรับ SMEs (IFRS for SMEs)

IFRS for SMEs มีการออกมา 2 Edition แล้ว โดยมีผลบังคับใช้ในปี 2552 ปี 2560 และ Edition ที่ 3 อยู่ระหว่างการทบทวน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและปรับปรุงแก้ไข และได้เปิดรับความคิดเห็นถึงเดือนมีนาคม 2566 โดยคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในปี 2569

ปัจจุบันมีมากกว่า 80 ประเทศทั่วโลกที่กำหนด (Require) หรืออนุญาต (Permitted) ให้ใช้ IFRS for SMEs

เป้าหมายของ IASB ในการปรับปรุงแก้ไข IFRS for SMEs Edition ที่ 3 นี้ คือ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของ SMEs (Relevance to SMEs) และเพื่อให้มีความง่ายมากยิ่งขึ้น (Simplification) ในขณะที่ยังสามารถแสดงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการได้ (Faithful Representation)

ประเด็นข้อเสนอแก้ไข IFRS for SMEs จาก IASB (Edition ที่ 3) ที่น่าสนใจ เช่น

- เรื่องแนวคิดและหลักการพื้นฐาน โดยปรับปรุงคำนิยามและเงื่อนไขการรับรู้รายการสินทรัพย์และหนี้สิน โดยยังคงไว้ซึ่งแนวคิดเรื่องเนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ (Substance over Form)
- เรื่องเครื่องมือทางการเงิน โดยกำหนดให้การวัดมูลค่ามีความง่ายยิ่งขึ้น
- เรื่องการวัดมูลค่ายุติธรรม โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม (IFRS 13) และจัดทำตัวอย่างการวัดมูลค่ายุติธรรมสำหรับกิจการ SMEs
- เรื่องการรับรู้รายได้ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า (IFRS 15) และปรับปรุงหลักการรับรู้รายได้ 5 ขั้นตอน (5-Step Model) ให้มีความง่ายต่อ SMEs มากยิ่งขึ้น และผ่อนปรนให้กิจการ SMEs สามารถใช้นโยบายบัญชีเดิมกับการรับรู้รายได้จากสัญญาที่ดำเนินอยู่ก่อนแล้ว
- ในช่วงการทบทวน IFRS for SMEs Edition ที่ 3 นี้ IASB ยังไม่ปรับ IFRS for SMEs เข้าสู่มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า (IFRS 16)

เพื่อบรรเทาเรื่องต้นทุนหรือความพยายามที่สูงเกินไป (Undue cost or effort) ของกิจการ SMEs

ปัจจุบัน ประเทศไทยไม่ได้นำเข้า IFRS for SMEs มาใช้ โดยสภาวิชาชีพบัญชีได้จัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) เพื่อใช้กับกิจการ SMEs ในประเทศไทย และในขณะนี้ สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้ TFRS for NPAEs ฉบับปรับปรุงใหม่คือ TFRS for NPAEs (ฉบับปรับปรุง 2565) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2566 เป็นต้นไป และ TFRS for NPAEs ฉบับปรับปรุงใหม่นี้ได้เพิ่มทางเลือกต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบันของ SMEs ในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ TFRS for NPAEs (ฉบับปรับปรุง 2565) ได้ที่ www.tfac.or.th

1.3 มาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน (Sustainability Disclosure Standards)

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการรายงานด้านความยั่งยืนระหว่างประเทศ (The International Sustainability Standards Board: ISSB) ได้รับการจัดตั้งในปี 2564 โดยอยู่ภายใต้ IFRS Foundation และมีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืน (Disclosure Standards) เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนให้แก่ภาคธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (Global Baseline) และสามารถเปรียบเทียบกันได้ ทั้งในมิติระหว่างประเทศและมีมิติระหว่างประเภทอุตสาหกรรมที่ต่างกัน (Across Industry) และเพื่อให้นักลงทุนและผู้ถือหุ้นในตลาดทุนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสและความเสี่ยงของกิจการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจุบัน ISSB ได้เผยแพร่ (ร่าง) มาตรฐาน (Exposure Draft: ED) 2 ฉบับ คือ

- (1) IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-Related Financial Information เพื่อนำเสนอข้อกำหนดให้กิจการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนขององค์กร ทั้งในมิติของความเสี่ยงและโอกาสในด้านความยั่งยืนที่มีสาระสำคัญ
- (2) IFRS S2 Climate-Related Disclosures ซึ่งได้รวบรวมคำแนะนำจากคณะทำงานด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) และได้รวมข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละภาคอุตสาหกรรมมาไว้ในฉบับเดียวกัน

ทั้งนี้ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่แสดงความเห็นต่อ Exposure Draft ทั้ง 2 ฉบับ และได้สนับสนุนหลักการของ ISSB และเสนอแนะให้ ISSB จัดทำแนวทางหรือตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อความชัดเจน และขอความร่วมมือให้ ISSB ประสานงานและสร้างความร่วมมือกับองค์กรที่กำหนดมาตรฐานสากลอื่น ๆ เช่น IASB เพื่อสนับสนุนให้มี Package การรายงานทางการเงินและการรายงานด้านความยั่งยืนเป็น Package เดียวกัน ทั้งนี้ ISSB ได้รับฟังข้อเสนอดังกล่าว และคาดว่าจะออก Disclosure Standards ได้ภายในปี 2566 เป็นอย่างเร็ว

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการของ ISSB ได้ที่ <https://relink.asia/wiKvh>

2.1 ทิศทางของมาตรฐานการบัญชีสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและสินทรัพย์ดิจิทัลของประเทศออสเตรเลีย

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของประเทศออสเตรเลีย (AASB) ได้จัดทำ Staff Paper เรื่องสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพื่อหาแนวทางปิด/ลด Financial Statement Information Gap ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน โดยกำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในกิจการซึ่งมีสาระสำคัญและไม่ถูกรับรู้ในงบการเงิน และได้จัดทำแนวปฏิบัติ (Guidance) เพื่อเป็นแนวทางให้กิจการใช้ตัดสินใจว่ารายการนั้นเข้าเงื่อนไขต้องเปิดเผยข้อมูลหรือไม่

นอกจากนี้ AASB ยังได้จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับ Digital Currency – A Case for Standard Setting Activity และอยู่ระหว่างการทำงานวิจัยร่วมกับ CPA Australia และ University of New South Wales เพื่อรวบรวมข้อมูลข้อกังวลต่าง ๆ เกี่ยวกับการบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงิน สำหรับ Crypto-Assets

2.2 แนวปฏิบัติและความท้าทายเกี่ยวกับการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงินของประเทศจีน

สำหรับในประเทศจีน วันที่มีผลบังคับใช้ (Effective Date) ของมาตรฐานการบัญชี เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน จะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัย ได้แก่

ปัจจัยที่ 1 ประเภทของกิจการ เป็นกิจการที่ (1) จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศจีน (Listed Domestic) (2) จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ (Listed Abroad) หรือ (3) ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (Non-Listed)

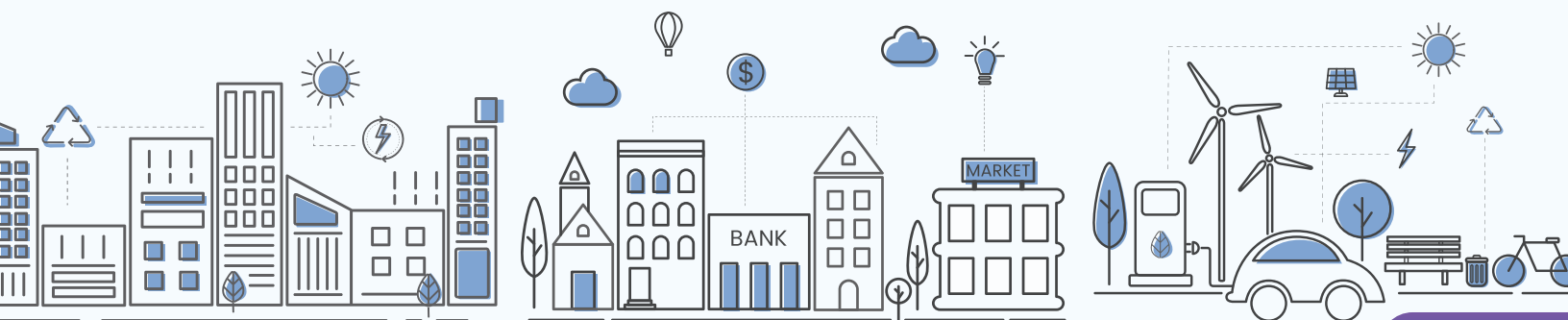
ปัจจัยที่ 2 ชุดของมาตรฐานการบัญชีที่ใช้ ได้แก่ (1) IFRS หรือ (2) The Accounting Standards for Business Enterprises (ASBEs)

รายละเอียดของวันที่มีผลบังคับใช้ของมาตรฐานการบัญชี เรื่องเครื่องมือทางการเงิน มีดังนี้

- o มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2561 สำหรับกรณีเป็นกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศจีน และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ หรือเป็นกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ อย่างเดียว และใช้ IFRS หรือ ASBEs
- o มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2562 สำหรับกรณีเป็นกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศจีนเท่านั้น
- o มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2564 สำหรับกรณีเป็นกิจการที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และใช้ ASBEs

ทั้งนี้ ข้อกำหนด เรื่อง การด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงิน มีที่มาจากกรณีที่กิจการตั้งสำรองค่าเผื่อผลขาดทุน (Loss Allowance) ที่ต่ำเกินไป (Too Little, Too Late) เพราะมีความท้าทายจากหลายปัจจัย เช่น การใช้วิจารณญาณในการประเมินการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงทางด้านเครดิตอย่างมีสาระสำคัญ (Significant Increase in Credit Risk: SICR) เป็นต้น

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชุม AOSSG พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ที่ <https://aoss.org/>

การแจ้งยืนยันการลงลายมือชื่อปี 2565 ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

สวัสดีผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ผู้สอบบัญชี) ทุกท่าน มาถึงเดือนสุดท้ายของปี 2565 แล้ว ผู้สอบบัญชีทุกท่านแจ้งยืนยันการลงลายมือชื่อสำหรับปี 2565 หรือยัง..? ถ้ายังให้ผู้สอบบัญชีดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

01

เข้าระบบสภาวิชาชีพบัญชี www.tfac.or.th

www.tfac.or.th

02

เลือก “ระบบสมาชิกและผู้สอบบัญชี”

✓ สมัครสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

✓ ระบบสมาชิกและผู้สอบบัญชี

03

ใส่ Username และ Password แล้วกด Login เข้าสู่ระบบ

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS
THAILAND

TFAC Online Service (Single Sign-on)

กรุณากรอกเลขรหัสบัตรประชาชน

กรุณากรอกรหัสผ่าน

| [ลงทะเบียนใหม่](#) | [ลืมรหัสผ่าน ?](#)

04

เลือก “ระบบแจ้งยืนยันรายชื่อบุคลากร”

Online Service

ระบบแจ้งยืนยันรายชื่อบุคลากร

ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลสถานะ (4)

แสดงข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2565 เวลา 13:38:19 น.

ไม่ระบุสถานะ ปกติ แจ้งเตือน โปรดดำเนินการ

สถานะ	ชื่อสถานะ	รายละเอียดสถานะ	ข้อความแจ้งเตือน
✓	สถานะการส่งข้อมูลสมาชิก	สถานะสมาชิก : คงอยู่ คงเหลือเวลาส่งข้อมูล : +370 วัน	
✓	สถานะการส่งข้อมูลใบอนุญาตเป็นคู่สอบบัญชี	สถานะคู่สอบบัญชี : คงอยู่ คงเหลือเวลาส่งข้อมูล : +370 วัน	
✓	สถานะการยื่นข้อมูล CPD คู่สอบบัญชี	สรุปผลการยื่นข้อมูล : ยื่นเรียบร้อยแล้ว	
!	สถานะการแจ้งรายชื่อบุคลากรและการยืนยันการลงลายมือชื่อ	ปีที่ยื่นข้อมูล : 2565 จำนวนการแจ้งชื่อ : 9 รายการ จำนวนการยืนยันชื่อ : 6 รายการ คงเหลือชื่อที่ยื่นชื่อ : 3 รายการ	คู่สอบบัญชีต้องยื่นใบแนบรายชื่อคู่สอบบัญชีลงลายมือชื่อแล้ว ก่อน ก.ค. - ค.ค. 2565 ภายในวันที่ 31 ธ.ค. 2565 มิฉะนั้น ท่านจะ ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ในระบบการแจ้งรายชื่อบุคลากรได้

Online Services

ระบบสมาชิกและคู่สอบบัญชี ระบบแจ้งยืนยันรายชื่อบุคลากร ระบบแจ้งรายชื่อบุคลากร CPD ASEAN CPA

05

เลือก “การแจ้ง/ยืนยันการสอบบัญชี”

แจ้งรายชื่อบุคลากร

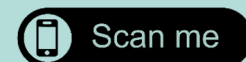
การแจ้ง/ยืนยันการสอบบัญชี

ข้อควรระวังการยืนยันการลงลายมือชื่อ

1. ตรวจสอบวันที่สิ้นสุดงวดให้ถูกต้องก่อนยืนยันการลงลายมือชื่อ หากยืนยันวันที่ลงลายมือชื่อแล้ว ท่านจะไม่สามารถแก้ไขวันสิ้นสุดบัญชีได้ และจะต้องยกเลิกรายการแล้วแจ้งใหม่เท่านั้น
2. หากท่านแจ้งรายชื่อบุคลากรไว้ว่าจะลงลายมือชื่อในปี 2565 แต่ไม่ได้ลงลายมือชื่อด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านจะต้องยกเลิกรายการนั้น ออกจากปีที่ลงลายมือชื่อ 2565 โดยกดเลือกสัญลักษณ์ ใน Column ยกเลิก
3. ท่านต้องยืนยันวันที่ลงลายมือชื่อสำหรับรายชื่อบุคลากรที่ท่านได้แจ้งไว้ ให้เสร็จภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2565 มิฉะนั้นท่านจะไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ในระบบแจ้งยืนยันรายชื่อบุคลากรได้ จนกว่าท่านจะยืนยันรายการของปี 2565 ให้ครบถ้วนก่อน

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับขั้นตอนการยืนยันการลงลายมือชื่อในระบบ ผู้สอบบัญชีสามารถดูรายละเอียด วิธีการยืนยันการสอบบัญชี (หน้ากั 9-10) ในคู่มือการใช้งานระบบการแจ้งและยืนยันการลงลายมือชื่องบการเงินที่ตรวจสอบ

จัดโดย สภาวิชาชีพบัญชี
ในพระบรมราชูปถัมภ์

Thailand Accounting Challenge 2023

วันเสาร์ที่ 28 มกราคม 2566
เวลา 07.30 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์เกียรติคุณเกษร ณรงค์เดช
ชั้น 6 อาคารสภาวิชาชีพบัญชี

การแข่งขันตอบคำถามทางบัญชีระดับประเทศ ครั้งที่ 9 ประจำปี 2566
ชิงถ้วยรางวัล โล่รางวัล และเงินรางวัล **กว่า 120,000 บาท**

คุณสมบัติผู้เข้าแข่งขัน

นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

(ต้องมีสถานภาพเป็นนิสิตนักศึกษา

ณ วันสมัครเข้าร่วมการแข่งขัน)

จากสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

สถาบันละไม่เกิน 2 ทีม ทีมละ 3 คน

เข้าแข่งขันเป็นทีม ทั้งนี้ ในกรณีที่สถาบัน

มีวิทยาเขตมากกว่า 1 แห่ง ให้สถาบันหลัก

เป็นผู้ลงนามส่งทีมเข้าร่วมแข่งขัน

ในนามสถาบันได้ไม่เกิน 2 ทีม

การเปิดรับสมัคร

เปิดรับสมัครตั้งแต่วันจันทร์ที่ 14 พฤศจิกายน 2565

ถึงวันจันทร์ที่ 19 ธันวาคม 2565 เวลา 12.00 น.

โดยสถาบันการศึกษาสามารถสมัคร

ผ่านระบบ Online เท่านั้น

และสามารถดูรายละเอียดได้โดย

Scan QR Code

หรือเข้าสู่เว็บไซต์ที่

[https://eservice.tfacc.or.th/](https://eservice.tfacc.or.th/thailand_acc_challenge/home)

[thailand_acc_challenge/home](https://eservice.tfacc.or.th/thailand_acc_challenge/home)

**“ทุกทีมที่เข้าร่วมแข่งขันจะได้รับ
ใบประกาศนียบัตร
จากสภาวิชาชีพบัญชี”**

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่

คุณวรวิทย์ แก้วมณี โทร 02 685 2576

Email: worravee.ke@tfacc.or.th

ขอแนะนำ

โครงการทดสอบและประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์

e-Testing

จุดเด่น

สะดวกรวดเร็ว :

เข้าใช้งานระบบง่าย
ด้วยคอมพิวเตอร์
หลังทดสอบ รู้ผลได้ทันที

ได้ชั่วโมง CPD :

ผู้ทำบัญชี / ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ที่สอบผ่านจะได้รับชั่วโมง CPD
จำนวน 20 ชั่วโมง
(สอบไม่ผ่าน ได้ 4 ชั่วโมง)

ประหยัดคูปค่า :

สมัครทดสอบเพียง
1,800 บาท (รวม VAT)

สามารถนำหนังสือ
หรือเอกสาร
เข้าทดสอบได้
(Open book exam)

สนใจสามารถสมัครเข้าทดสอบได้ที่

e-mail: testing@tfac.or.th
หรือ โทร. 02 685 2544

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่

<https://e-testing.tfac.or.th/>
หรือ scan QR code

คู่มือมาตรฐานการบริหารคุณภาพ

งานสอบบัญชี

เปิดให้ Download ได้ฟรี! แล้ววันนี้
ในรูปแบบ e-book และ PDF file
Download ได้ที่ <https://shorturl.asia/o9G2z>
หรือ scan QR Code

CMDF
Thailand Capital Market
Development Fund

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากกองทุน CMDF

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เลขที่ 133 ถนนสุขุมวิท 21 (อโศก) แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0 2685 2500 โทรสาร 0 2685 2501 e-Mail : tfac@tfac.or.th